

Punane Pentax

Peegelkaamera hakkas ilusaks

Epic fail

Kas teil kruvid logisevad või?!

Bling-bling

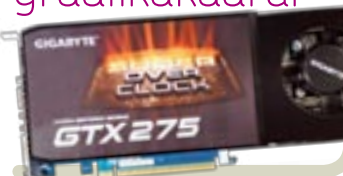
Ainult naistele

Selles telefonis on 8. märts punane

Hüper-super

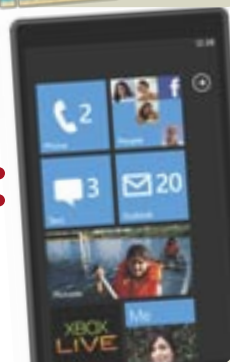
Leidsime taas uue väga kiire graafikakaardi

[digi]

Veebruari suurüllataja: Microsoft

Uus Windows telefonidele

SUURES TESTIS TEIE LEMMIKUD

Tark jutt: õpetame sind sülearvutis GPSi kasutama

Teise osa needus: Bioshock 2 ei köida meid

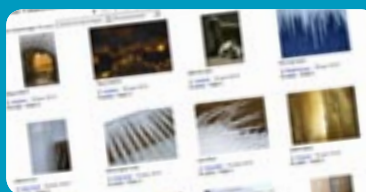
EESTLASTE LEMMIKTELEFONID 2009 LOE LK 34

Nr 59, märts 2010
Hind 39.90 kr

9 771 736 269 01 6

Saada oma pilt: õpetame osalema fotokonkursil

RAMdisk: tee arvuti tasuta palju kiiremaks

TARKADE KLUBI

Uues märtsinumbris:

- Mis selle kliimaga siis on?
Soojeneb või mitte?
- Kuidas ehitada kosmoses
- Salapärane kuusnurkne
ookeanielukas
- Lõikame aju viiludeks
- Vigursuusatajate vigurid
- Talvesõja rahuleping
hukutas Eesti

Hind 39.90

(tellides veel soodsam -
otsekorraldusega
kõigest 39.- kuus)

TELLIMISEKS:

- mine kodulehele www.telli.ee
- saada e-kiri aadressil
levi@presshouse.ee
- helista 660 9797

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

34 >

Eestlaste lemmikud 2009

Seekordses suures testis rivistame üles eelmise aasta enim ostetud mobiiltelefonid ja valime neist parimad

VÄRSKE KRAAM

- 7 > Uudised**
Tervitused tulevikust
- 8 > Uudised**
Viskame hiired minema
- 10 > Top**
10 asja, mida iPadis ei ole
- 14 > Tulevik**
UFO-otsingu algoritm sai avalikuks
- 16 > Naistekas**
Pehmed übernunud mikroobid
- 18 > Arvamus**
Mis on järgmine Twitter?
- 21 > Ivo Mägi ja Toomas Römer**
Märka nohikut

JÄRELE PROOVITUD

- 22 > Pentax K-x + 18-55 mm**
Pentaxi punane *jackpot*

- 24 > ESET Smart Security**
Sinu arvuti turvamees
- 25 > Sonim XP2.10 Spirit**
Meestelt meestele
- 26 > Samsung GT-S5150 (LaFleur S5150)**
Täieline tibitelefon
- 27 > Gigabyte GA-790FXTA-UD5**
Parim emaplaat AMD-le
- 28 > Razer Orochi**
Sabaga ja sabata
- 30 > Gigabyte GeForce GTX 275 Super Overclocked "Gauntlet"**
Uus superkaart rohelistelt
- 31 > FiIO E1**
iPodi parim sõber
- 31 > Fiio N3**
Väikesed karbid, õhuke heli
- 32 > USB 3.0**
SuperSpeed USB on kohal

31 >

Väikesed Fiio kõlarid

27 >

Parim emaplaat AMD-le

50 > BioShock 2

Teist osa on alati raske teha, eriti, kui esimene kukkus välja nii hea.

TESTID

- 41 > Suur test**
13 eestlaste lemmiktelefoni

KUIDAS

- 44 > ... sülearvutit GPSina kasutada?**
sest metsa on võimalik ka eksida
- 46 > ... kiirendada arvutit RAMDiski abil?**
uskumatu, see on lihtsalt uskumatu
- 47 > ... kasutada Steami veebipoodi?**
ära nuuma röövlit
- 48 > ... osaleda fotokonkursil?**
sest sa tahad ju võita

PLAY

- 50 > BioShock 2 (PS3)**
Tagasi Rapture'i
- 53 > DJ Hero (PS3)**
Kitarrikangelase onupoeg
- 54 > The Saboteur (PC)**
Diversant, kes ei oska luurata
- 56 > New Super Mario Bros. Wii (Wii)**
Uuem ja parem Super Mario
- 57 > Tropico 3 (PC)**
Minu banaanivabariik
- 59 > Tulekul**
Sõjajumala tagasitulek varjutab teised

TAGUMINE OTS

- 60 > Ostujuht**
Võta poodi minnes kaasa
- 62 > Saabunud post**
Seekord ekstrapalju kirju ja mitu auhinda
- 64 > Digidoktor**
Meie ikka aitame
- 65 > Kuulame ja vaatame**
Meie maitse järgi
- 98 > Pikk test**
Seekord õpime muna keetma ja kinos vait olema

0 + 0 = 1?

• Just nii arvavad Nokia ja Intel, kes veebruaris mobiiliilma suurimal üritusel Mobile World Congress teatasid, et liidavad oma mobiilplatvormid Maemo ja Moblin ning tulemuseks on Meego. Nii Maemo kui Moblin põhinevad Linuxil, Meego saab olema avatud lähtekoodiga mobiilne operatsioonisüsteem. Mõlemad neist suurfirmadest tahaks väga olla suured tegijad tuleviku mobiilseadmete turul, Nokia tahab oma osast kinni hoida ja Intel osa alles kätte võidelda. Kummalgi ei lähe nutitelefonide turul just väga hästi, kuna kogu maailm vadistab ainult Androidist.

Saame näha, kas kahest nõrgast asjast saab kokku ühe tugeva. Maemo on ju vaid ühes seadmes ehk Nokia N900-s ning revolutsiooni pole see küll korda saatnud. Moblinist on veel vähem kuulda olnud.

Üllatas Microsoft, avalikustades operatsioonisüsteemi Windows 7 Phone Series, Windows Mobile'i täiesti uue versiooni, mis on saanud üsna sooja vastuvõtu osaliseks. Kui see nii jätkub, siis järgmisel aastal samal ajal ostame superhea nutitelefoni 5000 krooniga ehk poole odavamalt kui praegu.

✉ HENRIK ROONEMAA, PEATOIMETAJA

Üllatuse suutis valmistada aga hoopis Microsoft, kes avalikustas Barcelonas Windows 7 Phone Series'i.

[MÄNGUMÄNG]

Eelmisel kuul küsisime, millist peagi ilmuvat mängu saadab spetsiaalne Razeri tooteseeria. Õigesti vastasid need, kes pakkusid selleks mänguks «Starcraft II: Wings of Liberty».

Mängurihiire Razer Orochi võitis:

• Rauno Sams

Mängude plakatid:

- Gunnar Kask
- Kaarel Aarelaid
- Johannes Kadak
- Heigo Randma
- Janek Pärn
- Mati Tiitus
- Erko Salo
- Viktor Abramson

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

[digi]

- Aadress: Liimi 1, 10621 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja

Henrik Roonemaa

henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetajad

Sven Vahar

sven.vahar@presshouse.ee

Martin Mets

martin.mets@presshouse.ee

Kujundaja

Holger Vaga

holger@presshouse.ee

Keeletoimetaja

Piret Reidla

piret.reidla@presshouse.ee

Tellimine

• telefonil 660 9797

• e-posti aadressil

levi@presshouse.ee

• veebis aadressil

http://www.telli.ee

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

Reklaam

Raimo Kõrts

tel 661 6186

raimo.korts@presshouse.ee

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja **Presshouse OÜ**

Trükk **Unipress**

© **Presshouse OÜ**

Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

www.digi.ee

Canon annab tasuta!

Tule märtsis **Photopointi** ja saa osa suurepärasest **Canon** eripakkumisest! Ole kiire, sest pakkumine kehtib kuni 31.03.2010 või kuni kaup jätkub. Parim valik digikaameraid alati Photopointist! www.photopoint.ee

Ostes **Canon EOS 500D** digipeegelkaamera, saad **tasuta** kaasa **Canon Speedlite 270EX** välklambi!

(Väärtus **2 299.-**)

☛ **Canon välk Speedlite 270EX**
Kerge ja kompaktnel välklamp liikuvale fotograafile!
Tasuta! (Väärtus: **2 299.-**)

☛ **Canon EOS 500D** koos **EF-S 18-55 mm IS suumobjektiiviga**
15,1 megapiksli, 3" tolline LiveView ekraan, DiG!C 4 protsessor,
EOS tolmuemaldussüsteem, Full HD videosalvestus!

Hind: **12 999.-** Kuumaks: **674.-** (0% sissemakse, 24 kuud, kokku 16 176.-)

Photopointist peegelkaamera ostjale lisaks kaasa **tasuta** 50-e 10x15 cm digipildi ilmutamine, kliendikaart, PhotoExpress fotode tellimise tarkvara, **fotokursus.ee** tasuta kursus väärtusega **999.-** ning tasuta **2GB lisaruumi snap.ee** pildikeskkonnas (kokku 4GB.)

Tasuta infotelefon: **800 FOTO** (8003686)

Lisainfo: www.photopoint.ee

Täpseid järeilmakutingimusi küsi müüjalt!

Photopoint
Ülemiste Keskus

Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
Avatud: E-P 10-21
Tel: 603 4726

Photopoint
Rocca al Mare keskus

Tallinn, Paldiski mnt 102
Avatud: E-P 10-21
Tel: 665 9277

Photopoint
Pärnu mnt

Tallinn, Pärnu mnt 139
Avatud: E-R 10-20, L 10-18
Tel: 655 0651

Photopoint
Lõunakeskus

Tartu, Ringtee 75
Avatud: E-P 10-21
Tel: 731 5626

Photopoint
Tartu Kaubamaja

Tartu, Riia 1
Avatud: E-L 9-21, P 9-18
Tel: 731 4828

Photopoint
Eeden

Tartu, Kalda tee 1c
Avatud: E-P 9-21
Tel: 742 7868

Photopoint
Rakvere

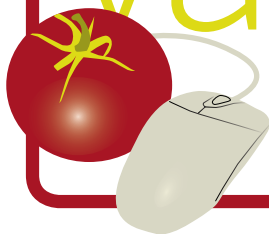
Rakvere, Tõrremäe
Avatud: E-P 10-20
Tel: 326 0633

Photopoint
Astri

Narva, Tallinna mnt 41
Avatud: E-L 10-21, P 10-19
Tel: 356 7550

värske kraam

> Mis peitub nime Bada taga? **LK 11** > Printer, mis ei kuluta paberit? Uskumatu, aga tõsi. **LK 15** > IE6 kirstu hakatakse otsast kinni naelutama **LK 19** > Ivo ja Toomas, nohikute sõbrad **LK 20**

Tervitused tulevikust

Sellist iPadi ei osanud keegi oodata. Apple üllatas taas. See pole arvuti. iPad on ekraan vajalike rakenduste kasutamiseks. Lihtne ja kompaktn. Kas tulevik ongi selline?

VÄLIMUS

Mõõtmed: 24,3 x 19 x 1,3 cm
Kaal: 0,68 kg (WiFi) või 0,73 kg (WiFi + 3G-mudel)
24,6 cm diagonaaliga mitmikpuutetundlik IPS-paneeliga 1024 x 768-pikslise resolutsiooniga 132 ppi LED-ekraan

LIIDISED

30nõelane dokiliides
3,5 mm kõrvaklapesa
Sisseehitatud kõlar ja mikrofon
SIM-kaardi pesa (WiFi + 3G-mudel)

SISU

1 GHz Apple A4 kohandatud protsessor
16 GB, 32 GB või 64 GB välmäluketas
WLAN 802.11a/b/g/n
Bluetooth 2.1 + EDR
WiFi + 3G-mudelil UMTS/HSDPA (850, 1900, 2100 MHz), GSM/EDGE (850, 900, 1800, 1900 MHz) andmeside tugi
25 Wh liitiumpolümeeraku
10 tundi aktiivset kasutusaega

TARKVARA

Toetatud audiovormingud: AAC, Protected AAC (iTunes'i poest), MP3, MP3 VBR, Audible (vormingud 2, 3 ja 4), Apple Lossless, AIFF ja WAV

Toetatud videovormingud: H.264 video kuni 720p, 30 k/s, AAC-LC audio kuni 160 Kbps, 48 kHz, .m4v, .mp4 ja .mov; MPEG-4 kuni 2,5 Mbps, 640 x 480 pikslit, 30 k/s, AAC-LC audio kuni 160 Kbps, 48 kHz, .m4v, .mp4 ja .mov

Toetatud dokumendivormingud: .jpg, .tiff, .gif, .doc, .docx, .htm, .html, .key, .numbers, .pages, .pdf, .ppt, .pptx, .txt, .rtf, .vcf, .xls, .xlsx

NUPUD

Sisse-/väljalülitamise ja suikvel-/ärkvelrežiimi lülitamise nupp
Helivaigistusnupp
Helitugevuse reguleerimise nupud
Home-nupp

MUU

Laadimine USB-pesa kaudu, digitaalne kompass, A-GPS (WiFi + 3G mudel), täisekraansuum
Videoväljund 1024 x 768 pikslit Dock Connector to VGA adapteriga, 576p ja 480p Apple Component AV-kaabliga, 576i ja 480i Apple Composite AV-kaabliga

Viskame hiired minema

Jah, sest mida me enam hiirte või puuteplaatidega teeme, kui sülearvutite ekraanidki on juba puutetundlikud? Toshiba U500-1EX on 13,3tollise puutetundliku erkaaniga sülearvuti, mis võimaldab lisaks puuteplaadile ja sellel toimivale mitmikpuudutusfunktsioonile kasutada ekraanil nähtava haldamiseks ka sõrmi. Näputööd võimaldab teha arvutis jooksev Windows 7 ja seda aitab vedada Intel Core i3 või i5 protsessor ning kuni 8 GB operatiivmälu. Sõltuvalt konfiguratsioonist kaalub arvuti alates umbes 2,2 kilogrammist.

Kaitseministeeriumi mälu pulk

- See on teada asi, et riigiasutustel kipuvad mälu pulgad kaduma. Just selliste lohakate ametnike peale on mõelnud Corsair, kelle mälu pulga Padlock teine versioon on veelgi turvalisem kui eelmine ja peaks nii mõnegi riigitöötaja piinlikust seigast päästma.

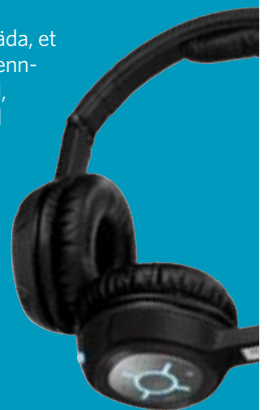
Uus pöörutus- ja veekindel Padlock 2 mahutab 8 GB andmeid, mida võõraste silmade eest peita, ja sellele pääseb ligi kuni kümnest numbrist koosneva PIN-koodiga. Tahumatu välimusega, kuid töökindel Corsair Padlock 2 on juba saadaval, garantii on kümme aastat ning vidina hind on kõigest 650 krooni. Riigiametnikel on, mille peale mõelda.

Natuke rohkem muusikat

- Bluetooth-kõrvaklappidega on see häda, et neid tuleb liiga sageli laadima panna. Sennheiser on selle üle vist tõsiselt mõelnud, sest nende uued Bluetooth-kõrvaklapid PX 210 lubavad järjest muusikat kuulata üle tosina tunni ehk natuke rohkem kui Bluetooth-klappidega tavaliselt.

PX 210 on ainult helide kuulamiseks, mikrofoni klappidega kaasa ei tule. Helikvaliteedi kohta me midagi öelda ei oska, kuid kõrvaklappide hind on umbes 2500 krooni, mis ütleb selle kohta nii mõndagi. Korraliku väljanägemisega Sennheiseri kõrvaklapid on müügil alates märtsist.

Carnaval LATINO

15.02.–30.04.
Tallinn–Stockholm–Tallinn

Kuumad hetked Läänemeresel

Stockholmi kruis
"Kõik hinnas"

al. **1364** EEK/in

PALADAR
de Cuba

"KÕIK HINNAS" kruis sisaldab

- 2 ööd **mugavat majutust** laevas
- 2 rikkalikku **erimenüüga õhtusööki** restoranilt PALADAR DE CUBA
- 2 **TASUTA hommikusööki** Rootsi lauas
- 6 tundi meelelahutust **eheda showprogrammiga** HAVANNAst mõlemal suunal.

Soodushinnaga kajuteid on igal reisil piiratud koguses.

Lisainfo ja broneerimine
640 9808 / www.tallink.ee

Stockholmi kruis
majutus 2 ööd +
1 õhtusöök

al. **957** EEK/in

Stockholmi
kruis

al. **550** EEK/in

 TALLINK

Steve Jobs võiks kasudega maha müüa ka vanad saapatalad. Õnneks tegeleb ta maailma paremaks muutmisega.

10 asja, mida iPadis ei ole

SCANPIX

Apple iPad on tore ja uuenduslik küll, aga kriitikud on leidnud juba hulgaliselt asju, mis sellest puuduvad. Meie tegime oma valiku iPadi miinustest ja siin see nüüd on.

1. Flash

Muidugi on Flash puudu, see on ju Apple'i toode. Tõenäoliselt nõuaks Flash liiga palju protsessori jõudlust ja vähendaks drastiliselt aku vastupidavust. Muide, praegu tehakse panuseid sellele, et Flash on sisuliselt hääbunud tehnoloogia ja iPad võib talle viimase hoobi anda.

2. USB

USB-porti ei ole. iPadi külge ei saa seega panna kaameraid ega muid lisaseadmeid. Ilmselt tegi Apple panuse lihtsusele, sest kui pole USB-d, pole vaja ka draivereid ja muud sellist ning ära jääb ka suur hulk probleeme.

3. OLED

Apple on tavaliselt kaas-

aegse tehnoloogia kasutamisel esirinnas, miks siis ei võinuks iPadile panna OLED-ekraani? Asjatundjad arvavad, et põhjuseid on mitmeid, kõige kaalukamaks neist aga OLED-paneeli hind, mis iPadi puhul küündinuks 400 dollarini.

4. GPS

GPS on ainult 3G-ga mudelil, millest on üsna kahju, sest see maksab hea hulga raha rohkem.

5. Multitasking

Vana hea *multitasking*'u teema. Seda pole ei iPhone'il ega nüüd ka iPadil. Kahju, et iPadis ei saa brauserit, e-postiklienti, raadiostriimi ja näiteks Skype'i korruga lahti hoida. Teisest küljest aga ei teki ka küsimusi, milline rakendus on sõõnud ära kogu mälu või milline rakendus

ise salaja netis käib.

6. Klaviatuur

Olgem ausad, vaevalt et keegi ootas, et iPadil saab olema pärisklaviatuur, kuid teisest küljest on inimeste armastus klaviatuuride vastu arusaamatult suur. Telefonidel olevate QWERTY-de peal on neetult ebamugav trükkida ja nad teevad telefonid suurteks ning rasketeks, kuid kliendid on klaviatuuri nähes kui ära tehtud.

7. Kaamera

Kaamera ärajätmise otsus on küll arusaamatu. Miks ei võiks saada kasutada iPadi videokõnede pidamiseks?

8. 16 : 9

iPadi ekraani külgede suhe on 4 : 3, mis tähendab, et laiekraanifilmide vaatamine

pole nii mugav, kui võiks olla. Miks siis ei ole iPad laiekraaniga? Aga sellepärast, et ta on mõeldud peamiselt püsti ehk portreeformaadis kasutamiseks ja siis teeks laiekraan ta pikaks ja kitsaks.

9. HDMI

Sul on iPadis palju filme ja fotosid ning sa tahaksid neid teleriekraanilt vaadata? Ei saa. Lihtsalt ei saa. Miks? Sest pole ette nähtud.

10. E Ink ekraan

Apple'i arvates võiks iPadi kasutada ka lugerina, kuid erinevalt Kindle'ist ja teistest lugeritest, ei ole iPadil E Inki ekraani, vaid LCD-ekraan. Samas, E Ink kõlbab praegu ainult teksti lugemiseks, aga mitte kõigeks muuks, milleks iPadi võiks kasutada.

5 kasulikku veebisaiti

• Tänapäeval ei viitsi ju keegi enam kalendrit pidada, sest seda pole kunagi kaasas. Teuxdeux on tasuta veebipõhine vaja-ära-teha asjade loetelu teenus, mis on oma lihtsuses lausa geniaalne. Ei mingit ülepakutud võimaluste virvarri, ainult lihtne ja kaunis veebipõhine meelepea.

teuxdeux.com

• Kui sul on senimaani brauseri avaleht tühjak seatud või on seal midagi suvalist, mida teenusepakkuja on selleks seadnud, vaheta see kohe fav4 vastu välja. Seal saad valida nelja peamise teenuse lingid, mida sa kasutad, ning tulemuseks on minimalistlikult ilus leht.

fav4.org

• Kas arvuti võtab kogu aja ja raamatute lugemiseks pole aega? Siit saad iga päev oma meiliaadressile tellida portsu lugemist mõnest pärisraamatust. Meeldiv ühendatud kasulikuga.

dailylit.com

• Midagi trennihulludele - kui oled ammandanud oma fantaasia ja kõik klubi pakutavad treeningprogrammid, siis saad siit igaks päevaks uue juhusliku treeningülesande. Siin pannakse su võimed karmilt proovile.

crossfit.com

• Reisile minnes, eriti siis, kui sa seda harva teed, kipuvad olulised asjad ikka meelest minema ja kotist välja jääma. Universal Packing List aitab sul vastavalt reisi sihtkohale ja viisile kaasa pakkida kogu tarviliku kraami.

upl.codeq.info

10 uuendust Windows Phone 7-s

1. Otsast peale. Windows Phone 7 Series on peaaegu täies ulatuses nullist kirjutatud.

2. Sõrmed käima. Tegemist on Microsofti esimese mobiiltelefonide operatsioonisüsteemiga, mis on mõeldud ainult sõrmega kasutamiseks.

3. Uus pilt. Windows Phone 7 Series kasutajaliides on täiesti uus. Enam ei ole Start-menüüd nagu eelmistes versioonides, vaid kasutajaliides on pigem Zune'i MP3-mängija pealt kopeeritud.

4. Xbox telefonis. Uus mobiili-Windows on nabanööri pidi seotud ka Xbox Live'i keskkonnaga. Sealt saab telefoni mängu osta ja laadida, samuti jälgida oma Xbox Live'i profiili, saavutusi jne.

5. Zune elab edasi. Microsofti MP3-mängija Zune, mis turul küll erilist edu ei saavutanud, elab uues operatsioonisüsteemis edasi. Selle tarkvara on Windows Phone 7-sse üle toodud, samuti saab kasutada

SCANPIX

Nüüd saab pulga asemel näpuga näidata. Oli ka aeg.

Zune Marketplace'i kaudu ostetud ja sünkroniseeritud materjali.

6. Moesõnad Facebook ja Twitter. Ükski telefon ei pääse tänapäeval ilma nende kaheta ja nii ka uus Windowsi-süsteem. Loomulikult saab levinumatesse suhtlusvõrgustikesse ligi otse telefoni ekraanilt ja ilmselt ilma mingit lisatarkvara installimata.

7. Multitouch. Esimest korda on Microsofti telefonioperatsioonisüsteemis ka multitouch'i võimalus ehk pildi pööramine, suumimine jne mitut sõrme kasutades.

8. Office on ka! Kes kuidagi ilma Microsoft Office'ita hakkama ei saa, leiab

uuest mobiili-Windowsist loomulikult ka selle: Office, Outlook, OneNote, SharePoint Workspace ja muud.

9. Kindlad nõudmised. Igas Windows Phone 7 telefonis peab olema 800 x 480 piksliit capacitive-puuteekraan, FM-raadio, kompass, akseleromeeter. Telefonil on kolm nuppu (Tagasi, Sart ja Bing Search) ning tootjad võivad ise valida, kas panna telefonile pärisklaviatuur või mitte.

10. Kuulsad sõbrad. Esialgne partnerite nimekeri on muljetavaldav. Windows Phone 7 sõprade hulka kuuluvad LG, Samsung, HP, HTC, Toshiba, Asus, Sony Ericsson ja Dell.

5 asja Samsung Bada kohta

1. Mis see on? Tegemist on Samsungi nutitelefoni operatsioonisüsteemiga, Androidi, iPhone OSi, Symbiani jt konkurendiga. Nimi, muide, on tuletatud koreakeelsest sõnast, mis tähendab ookeani.

3. Kuidas on? Proovijate arvamused lähevad lahk. Ühed ütlevad, et kiire, teised jälle, et piinavalt aeglane. Ühed

ütlevad, et kaasaegne, teised jälle, et vari minevikust. Kindel on see, et tegemist ei ole millegi revolutsioonilisega.

2. Miks? Keegi ei tea täpselt, miks Samsungil oli vaja enda OSiga välja tulla.

4. Mis temast saab? Suurt tulevikku ei julge Badale keegi ennustada. Ta pole väga särav, on mõeldud vist ainult Samsungi telefonidele ning on platvormina suletud, kusjuures rakendusi on väga vähe.

5. Kudas? Esimene Badaga telefon, Wave S8500, peaks müügile jõudma aprillis.

bada

Mini-Ericssonid

Sony Ericsson otsustas, et nende nutitelefon Xperia X10 on ikka suur mis suur ja tegi sellest kaks nuditud versiooni - X10 mini ja X10 mini pro -, mis mõlemad on väiksemad kui krediitkaart. Androidi kasutataval ultrakompaktidel, nagu Sony Ericsson ise neid nimetab, on kärbitud siiski ainult mõõtmeid ja sisu on üldjoontes sama, mis suurel X10-l. X10 mini on teisest uustulnukast väiksem ja sellel puudub QWERTY-liugklaviatuur, mis on aga täiesti olemas X10 mini pro'l. Müügile jõuavad punased ja mustad puutetundlikud X10 mini ja X10 mini pro teise kvartali alguses.

Sony leiutab jälle

- Eelmisel aastal löödi kompaksete vahetatavate objektiivide kaamerate turu värvavad valla ja kes vähegi tahab selles uues tootekategoorias sõna kaasa öelda, sel on viimane aeg ree peale hüpata.

Nii tegi ka Sony, näidates vahetatavate objektiividega kompaktkaamerate kontseptsiooni. Kaamerad peaksid müüki jõudma 2010. aasta jooksul, kuid hetkel pole veel töötavat prototüüpi näidata. Jääme huviga ootama.

Hiire ja klaviatuuri duett

- Logitech väidab, et nende uus klaviatuuri ja hiire juhtmevaba komplekt Wireless Desktop MK710 peab vastu kolm aastat patareisid vahetamata. Tavaliselt tuleb seda teha paari kuu tagant. Kui Logitechi käest küsida, kui palju võib seda klaviatuuri selle aja jooksul kasutada, vastab Logitech, et kaks miljonit klahvivajutust aastas.

Välja näeb meedianuppude ja pikese LCD-ekraaniga energiasäästlik kontoriklaviatuur aga väga stiilne ja tundub olevat hea kaup, isegi kui patareid peavad vastu pool aastat. Müügil on hiir ja klaviatuur alates märtsi lõpust ja seadme hind peaks olema natuke üle tuhande krooni.

EMT Koduinternet ulatub igasse kodusse!

Kas Su kodu asub kesklinnas või äärelinnas, uuselamurajoonis või kaugel maatalus, vahet pole – kõikjale ulatub nüüd internetiühendus. See on EMT Koduinternet!

Kiire: **21,6** Mb/s
kuni

Mahukas: **9GB**
iga kuu

Kiirem ja mahukam!
Proovi nüüd kuni 2 kuud tasuta!

EMT netipulk Huawei E1552

Torka arvutisse EMT 3,5G netipulk ja surfa internetis kus iganes Eesti punktis Su kodu asub!

EMT kliendile tähtajalise lepinguga:

0.-

Tavahind: 1190.-

EMT Koduinternet

Proovi julgelt! Ilma tähtajalise kohustusega saad kasutada kuni 2 kuud tasuta!

Kuutasu proovijale:

0.-

Tavahind kuus: 399.-

Asus K50IJ

Kui Sul veel pole head koduarvutit, siis praegu on võimas Asuse sülearvuti saadaval parima hinnaga!

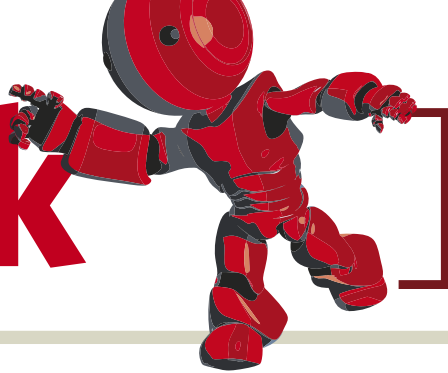
Hind EMT kliendile:

7990.-

Tavahind: 8990.-

- Intel Celeron T3100 1.8GHz
- Monitor 15.6"
- 3 GB mälu, 320 GB kõvaketas
- Windows 7 Home Premium
- Intel GMA X4500M graafikakaart

URINGUTULEMUS

Kuupäev: veebruar 2010

Autorid: USA Oxfordi Ülikooli teadlased

Teema: Facebook ja sõbrad

Uuringu käik: 1990ndate algusaastail analüüsis Oxfordi Ülikooli professor Robin Dunbar aju talitlust inimestevaheliste sõbrasidemete hoidmisel ning jõudis järeldusele, et aju on suuteline aktiivsete kontaktidena hoidma umbes 150 inimest. Seda on hakatud nimetama Dunbari arvuks. Kuid kuidas on Dunbari arvuga tänapäeval, mil interneti suhtlusvõrgustikes on meil sadu, kui mitte tuhandeid kontakte? Dunbar võttis koostöös Facebooki uurija Cameron Marlowe'ga selle teema ette.

Tulemused: Isegi juhul, kui fikseeritud kontakte on enam kui sadakond, moodustab aktiivne suhtlusring ikkagi umbes 150 inimest. Seda ka nendel, kes ise peavad end aktiivseks suhtlejaks.

Uuringust selgus, et naised on paremad veebipõhiste suhete hoidjad, suheldes aktiivselt suurema hulga inimestega. Dunbari hinnangul võib siin põhjuseid otsida mitmete psühholoogide poolt varem sõnastatud hüpoteesist, et kui naised väärtustavad sõbrasidemetes eelkõige suhtlemist ja infovahetust, siis meeste puhul on olulisem asjade koos tegemine.

UFO-otsingu algoritm sai avalikuks

• Kaheksakümnendate keskpaigas Kalifornia kauni päikese all alguse saanud universumiuringute keskus SETI instituut on läbi kahekümne aasta ühendanud miljoneid huvilisi ühise eesmärgi nimel – leida meid ümbritsevast universumist maavälise elu jälgi. Kui algusaastatel oli tegemist enam kui skepsist tekitanud initsiatiiviga, siis üheksakümnendate alguses loodud SETI@home hajaarvutuse veebiplatvorm oli juba midagi, mis tekitas elevust ja lubas igal arvutikasutajal kodunt lahkumata veenduda, et Ameerika teadlastel võib tösi taga olla.

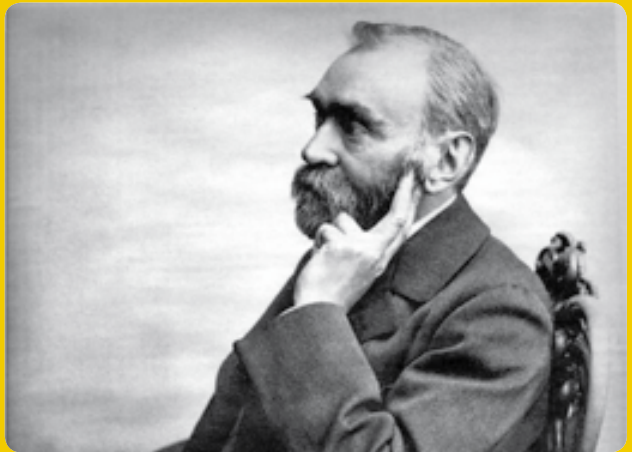
Nüüd, kaksikümmend aastat pärast projekti käivitamist, ajal, mil avatud platvormid on osutunud paljude edukate innovatsiooniprojektide aluseks, otsustas ka SETI instituut avada oma seni kogutud teabe ja maavälise elu otsingu algoritmi kõigile huvilistele. Asjakohase uudise tegi 11. veebruaril Kalifornia TED konverentsil teatavaks SETI üks eestvedajaid professor Jill Tarter. Täna ongi kõik seni kogutu tutvumiseks ja edasiarendamiseks üleval aadressil setiquest.org. Seal toodut uurides ja täiustades saab igaüks kaasa aidata sellele, et keskuse teleskoobid suunataks uurima just neid objekte, mis viitavad universumi uute eluvormide lätetele. Seda, kas SETI algoritmi ja kogutud andmestiku avamine kõigile aitab ka realselt maavälise elu otsingud uuele tasemele, näitab aeg.

Internet 2010. aasta Nobeli rahupreemia laureaadiks?

• Kes on öelnud, et Nobeli preemia vääriline saab olla vaid konkreetne persoon? Tõenäoliselt just sellise küsimuse tõstatasid ajakirja Wired Itaalia versiooni lugejad, kui otsustasid 2010. aasta detsembris aset leidva rahupreemiate tseremoonia üheks nominendiks esitada meie igapäevase interneti. Nende väitel on interneti näol «maailmal olemas globaalne avatud keskkond dialoogiks, diskussiooniks ja konsensuse leidmiseks».

Kuigi ka varem on Nobeli rahupreemia omistatud mitmele mitte inimesele, oleks interneti puhul tegemist laureaadiga, millele osaks saavat au oleks raske kellegi isikuga seostada.

Samas oleks interneti pärjamine kahtlemata suure märgilise tähendusega ning kindlasti samm selle poole, et ka veebi 3.0 versioonis me ümber toimuv võib üsna varsti omada isegi olulisemat tähendust kui suure hulga inimeste ühislooming.

ISTOCKPHOTO

TREXA – tee endale ise elektriauto

● Kõigile neile, kes mõni aeg tagasi leidsid innustust elektriautost, millel nimeks Tesla, tõi Trexa nimeline ettevõtte turule elektriauto baasmudeli, millest iga soovija saab ise edasi arendada endale sobiva sõiduriista. Algnäitajate-na kaheksa sekundiga saja kilomeetrini tunnis kiirendava ning ühe neljatunnise laadimisega kuni 160 kilomeetrit sõitev mudel koosneb küll vaid liitiumakudel toitega põhjast, ratastest ja juhtblokist, kuid koostöös ettevõtte arenduspartneritega saab algse komplekti juurde kombineerida nii vajaliku kere kui ka kõik muud vajalikud osised.

Google pürgib maailma võimsaimaks internetipakkujaks

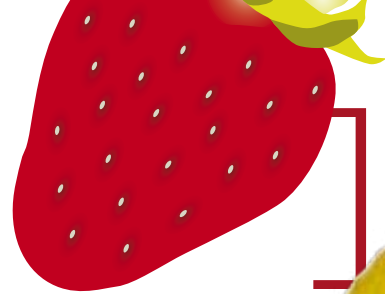
● Peagu igal kuul kostab kuskilt maailma nurgast uudiseid selle kohta, et üks või teine internetiteenuse osutaja on avaldanud valmisolekut pakkuda kasutajaile maailma kiireimat interneti. Nüüd on selliste tegijate loetellu lisanud ka Google, kes andis veebruaris teada, et alustab USAs katsetusi ligi 50 000 kasutajaga fiiberoptilises võrgus testimaks uudset lahendust kuni 1 Gbps koduinterneeti võrgukiiruse pakkumiseks. Kuni märtsi lõpuni toimub võimalike testvõrkude valik, et jõuda katsetuste teises faasis kuni 500 000 kodukasutajani, kellele turukonkurentsis mõistliku hinnaga superkiiret internetiühendust pakkuda.

Tindi-, tahma- ja paberivaba printer

● Masuaja kulude kokkuvõtte uudisteharjal andis jaapanlaste ettevõtmine Sanwa Newtec teada, et on alustanud tindi-, tahma- ja paberivaba laiatarbeprinteri turustamist. Printer nimega ThePrePeat RP-3100 kasutab paberi asemel üliõhukest PET polüeteenplasti, millele manatakse pilt plasti termiliselt töödeldes. Erinevalt tavalisest paberist saab igat sellist lehte enam kui 1000 korda uuskasutada. Selleks tuleb leht lihtsalt uuesti printerisse asetada, kust siis väljub juba uut infot kandev dokument.

[naistekas

Tore võimalus korrastada juhtmeid

• Kodus on juhtmete korras hoidmiseks mitmeid eri variante, mida oleme siin «Naistekaski» korduvalt tutvustanud. Aga mida teha rippuvate ja ette jäävate kõrvaklapijuhtmetega, mis eriti talvisel ajal, kui seljas mitu kihti riideid, igale poole jalgu jäävad? Lubage tutvustada – Magneat! Magneat näeb välja nagu rinnamärk, kuid erinevalt nõelaga märgist ei riku sa Magneati kasutades ära oma rõivaid või kotti, sest Magneat kinnitub magneti abil (sellist ka vidina nimi). Ei ole vaja ka karta, et magnet kõvakettaid kustutaks, kuid tootjad siiski manitsevad neid kahte üksteisest eemal hoidma – igaks juhuks. Samuti ei soovitata Magneat kasutada, kui sulle on paigaldatud südamestimulaator. Magneatit saab tellida leheküljelt charlesandmarie.com ning see maksab umbes 150 krooni.

Pehmed übernunnud mikroobid

Kes oleks osanud arvata, et mikroobid on nunnud? Seda juhul, kui nad miljon korda suuremaks teha ning anda neile pehme mänguasja vorm. Just täpselt selliseid armsaid pahalasi saab tellida veebilehelt ThinkGeek.com ja valikus on mitukümmend erinevat viirust, bakterit ja rakukest, muuhulgas näiteks HI-viirus, seagripp, spermatoosid, marutaud, ajurakk, salmonella jne. Suurepärase kingitus naistepäevaks – see on omanäoline ja originaalne ning aitab mees pidada, et näiva maailma kõrval on veel olemas teine, väga mitmekesine ja salapärase maailm täis pisikesi, nähtamatuid tegelasi. Üks pehme mikroob maksab umbes 80 krooni ning veebilehel kasuta otsisõnana «plush microbes». Piltidel on näha roheline herpes, karvaste äärtega kõhuvalu ning usin sabaga spermatoosid.

Suusamäele kõrgtehnoloogiaga

• Eestlased on teadupoolest kõva suusarahvas, on ju meie kliimagi selleks kohane (hea ja halb suusailm). Kuna aga selleks korraks hakkab hooaeg vaikselt läbi saama, on ehk õige aeg juba järgmist plaanima asuda. Nimelt toob Zeal oktoobrikuus välja kõrgtehnoloogilised suusaprillid Zeal Optics Transcend, mis lisaks GPSile on varustatud väikese LCD-ekraaniga, mis näitab aega, temperatuuri, vahemaad, kõrgust ja kiirust. Selleks, et andmeid oma söidu kohta näha, pead vaid kergelt küljele kiikama ning näedki ekraani vajaliku infoga. Prillide hind on krõbe – 350 dollarit –, kuid kui sa suusatamist tõsiselt võtad, siis pole ehk kahju ka varustuse peale kulutada. Mine vaata lähemalt: www.zealoptics/transcend.

Naistekat
toimetab
Sigrid Lamp

Mälupulgad, mis pole üldse pulgad

● Kui sul on vaja uut andmekandjat, siis on juba ammu võimalik endale muretseda mõni selline, mis pole igav must karbike. Aga Bones on teinud valmis kollektiooni selliseid mälupulki, et tekib tahtmine endale nad kõik soetada. Nende valikus on palju erinevaid elukaid, alates roosast draakonist ja lõpetades helesinise elevanti või delfiiniga. Hinnad algavad 20 dollarist (2 GB) ja lõpevad 30 dollari juures (8 GB). Vahvad vidinad leiad veebilehelt www.x-tremegeek.com (otsisõnana kasuta «Bone collection»).

Kujunda ise oma iPhone'i kate

● Trexta on valmis teinud äärmiselt loodussõbraliku ja cool'i iPhone'i-katte, millele saad ise endale meelepärase kujunduse peale joonistada. Jõupaberi tooni ümbrised on valmistatud vanapaberist ning taaskasutatud plastist ning neid müüakse viieses pakis – nii saad joonistuse nassumineku korral uue katte võtta ning kätt proovida. Trexta tuli katetega välja Macwold Expol ning praegu veel pole teada, kui palju tooted maksma hakkavad, kuid igaks juhuks tasub silm peal hoida Trexta kodulehel www.trexta.com.

Kaitse uhiuut iPadi

● Kuna märtsis jõuab turule Apple'i uusim leiutus iPad, siis on õige aeg hakata mõtlema, millesse oma iPadi mässida, et see kriimudele ja müksudele vastu peaks. Üks esimesi, kes iPadi-katetega turule tuleb, on Hard Candy. Nende valikus on mitut värvi ja erinevate tegumoodidega katted, mis tänu tugevale materjalile ei lase välisteguritel õrnale iPadi-le liiga teha. Hard Candy iPadi-katteid saad imetleda ja tellida nende kodulehelt www.hardcandycases.com/ipad.html ning katete hinnad algavad umbes 400 kroonist.

KUU TSITAAT

«Piltlikult öeldes on MicroLinkil klaas vett täis saanud ja vee juurdekallamisel enam sinna vett ei mahtunud ehk serverid on faile täis saanud.»

Sotsiaalminister **Hanno Pevkur** selgitas Eesti Päevalehele digireseptisüsteemi tõrgete põhjuseid.

Mis on järgmine Twitter?

«Mis on järgmine Twitter?» küsis sõber, kui olin talle seletanud, miks mikrobloggingimine ennustatav oli. «Kui sa tagantjärele nii tark oled, siis oskad ju kindlasti ka ettepoole ennustada!»

● Mäletan, et kui Twitterist rääkima hakati, oli suurema osa tehnoloogainimeste esimene reaktsioon «Möh?!». Internetivõõram ei osanud isegi «möh» öelda, sest tema jaoks oli tegemist täiesti arusaamatu kontseptsiooniga. Kuid nüüd, tagantjärele, võime Twitteri-eelses ajas leida kindlaid tendentse, mille valguses Twitteri edulugu on täiesti loogiline.

Netikommentaariumid, blogid koos oma kommentaariumidega ja muu selline andis selgelt märku, et järjest rohkem inimesi soovib oma mõtteid jagada nii massidega kui oma tutvusringkonnaga. Orkuti, Friendsteri ja blogide edu (ja Second Life'i ebaedu) näitas, et vahepeal ennustatud virtuaal-minade ehk avataride võidukäik jäi ära ning inimesed eelistavad virtuaalmaalmas siiski edendada oma reaal-minasid.

Samuti oli selge, et inimeste tähelepanu- ja süvenemisevõime ning -soov on järjest vähenenud ning juba blogides oli populaarseim postitada vaid paar lauset või lõiku. Kui lisada siia asjaolu, et netisuhtlus jõudis juba blogide ajastul järjest tehnoloogiakaugemate inimesteni, oli Twitteri-suguse kiirelt ja lihtsalt

kasutusele võetava keskkonna edu ju täiesti arusaadav. Kuid proovigem nüüd koos tähelepanelikult ringi vaadata – milliseid märke näeme enda ümber täna?

Kas röömustame viie aasta pärast arengute üle riistvaramaailmas – nautides näiteks senisest suurusjärgu võrra võimsamaid arvuteid, mobiile ja mängukonsoole? Mäletame ju aega, mil arvutid kasvasid iga aastaga kaks korda võimsamaks, kuid see, mida fundamentaalselt uut nende püssidega peale hakata, mõeldi välja alles aastaid hiljem. Vahest on nüüd aeg küps uueks riistvarahüppeks; võib-olla toimub lausa interneti jõuline ülekolimine mobiilidesse või mingitesse täiesti uutesse seadmetesse, kas või iPadi-laadsetesse?

Või toimuvad muudatused peamiselt keskkondades ning näeme uusi edulugusid näiteks suhtlusvõrgustikes? Või jäävad keskkonnad ja riistvara enam-vähem samasuguseks, kuid tekivad uued kasutusloogikad, näiteks virtuaalettevõtted ja virtuaalparteid? Viie aasta pärast tunduvad aset leidnud muudatused täiesti loogilisena. Märgid on juba täna õhus, kuid kas suudame neist midagi välja lugeda?

MART PARVE

Kolumnist

little gamers

arvamus

131°

Google lõpetab IE6 toetamise

Google teatas, et lõpetab ametlikult vana ja väeti IE6 toetamise oma rakendustes. Esimesena, alates 1. märtsist, lõpetatakse IE6 kasutajate poputamise Google Docsi rakenduses.

58°

Identiteedivaras kauaks trellide taha

Endine turvaspetsialist Max Butler, varjunimega Iceman, määrati ligi 2 miljoni krediitkaardi andmete varastamise ja edasimüümise eest 13 aastaks vang. Iceman on varemgi kinni istunud, nähtavasti pole ta kuigi taibukas õppija.

-65°

Anonüümsed domeeniomanikud

Hiljutine ICANNi tellitud uurimus näitas, et ainult 23% domeeniomanike andmed on korrektsed, 8% domeenikirjetel puudub omaniku nimi või oli see võltsitud ja 14% kontaktandmed on puudulikud.

-299°

Kool nuhib õpilaste järele

USA Philadelphia osariigi Harritoni keskkool jagas õpilastele veebikaameraga sülearvuteid ja jälgis neid nende endi kodudes. Arstid on hämmingus, sest kohas, kus teistel on aju, on Harritoni koolijuhthidel tühi koht.

MEIE ÄMBER

Enterit enam ei usalda

Elmise kuu veebipoodide testis andsime Enterile kõrgema hinde, lootes, et nad sertifikaadijama korda saavad. Hoolimata neile sellest telefoni teel teatamisest, ei ole nad senini sertifikaati korda saanud. Meie viga, järgmisel korral me enam kodumaistele veebipoodidele usalduskrediiti ei anna.

KELLEGI TEISE ÄMBER

Avalikustamine vastu tahtmist

Google'i uus teenus Buzz lükati käima olematute privaatsusseadistustega, kantides osa Gmaili kontaktidest kasutajalt küsimata üle Buzz'i. Võõrad inimesed võisid nüüd näha, kellega sa meilivahetuses oled olnud. Enne veel, kui Google oma rumalusest aru sai, jõuti ta juba kohtusse kaevata.

SEL KUUL

Kolkamentaliteet

SVEN VAHAR

toimetaja

● Tahtsime tellida testimiseks ühte suhteliselt spetsiifilist Sony toodet. Vastuseks saime äraütlemise, et seda tootesarja Sony Eestis ei müü ja seega pole võimalik meile seda toodet ka anda.

Seda kuulates jooksis mul juhe kokku. Mis mõttes ei müü? Maailm on globaalne turg, inimesed reisivad teisele poole maakera ja toovad sealt ikka kaasa, mida tahavad. Või tellivad internetist. Kõike on võimalik kätte saada, ametlik regiooni-

jonn teeb selle ainult raskemaks. Esimene iPhone oli Eestis ammu enne, kui seda siin ametlikult müüma hakati. Lambist võetud käskude-keeldudega ei peata tänapäeval kedagi ega midagi.

Seda üllatavam on, et ikka kohtab veel suhtumist «teie küla inimestele me oma kartulit küll ei müü!». Mis siis, et Eesti turg on väike, keegi ei tahagi meeletut laovarud, piisab vastusest, et «saab, aga tellimisega läheb aega». See on puhtalt suhtumise küsimus.

KUU TSITAAT

«See on ju tore lugemisseade ja puha, kuid kindlasti pole iPad midagi sellist, mida vaadates ma mõtleksin, et jube kahju, et Microsoft seda ei teinud.»

Microsofti juhatuse esimees **Bill Gates** Apple'i iPadi kohta.

Märka nohikut!

Häbelikud nohikud, maailma kõige võimsamad nohikud, naisnohikud, armsad nohikud – neid kõiki ühendab spotthenerd.com. Isegi kui Ivo Mägi ja Toomas Römer ei liiguta oma jabura veebisaidiga järgmise paari aastaga miljoneid, teenisid nad [digi] tähelepanu.

Kuidas sündis spotthenerd.com?

Ivo Mägi: Kõik sai alguse sellest, et Römer ilmus ühel ilusal päeval tööle uute prillidega.

Toomas Römer: Väike arusaamatus optometristiga, need olid neljandad prillid, mis ma ostsin, sest mul hakkasid silmad eelmistega valutama. Mõtlesin, et ma võtan ühed veel ja jagan kõik tugevuse numbrid kahega läbi. Kuna ma niikuinii eksperimenteerin, siis ...

I: ... siis ostsid 70kroonised prillid.

T: Need maksid 400, aga jah, eks ma kitsi olin küll. Muidugi ega selline *look* ei ole odav tulema.

I: Mida me aga ei osanud ette näha, oli nende prillide populaarsus. Mingil seletamatul põhjusel meeldib inimestele neid prille proovida ning enne kui arugi saime, oli Toomase telefonis sadu pilte erinevatest inimestest nende prillidega poseerimas. Kui sulle juba selline varandus sulle sajab, siis tuleb sellega midagi peale hakata. Meie otsus oli sellega raha teenida, toore jõuga, kui vaja.

Millal see juhtus ja kui rikkad te praeguseks olete?

T: Kolm nädalat on see sait püsti olnud ja esimesed reklaamisendid on käes.

I: Segaduse vältimiseks – see ei ole meie igapäevatöö, mõlemad töötame täistööajaga oma põhitöökohal. Tegime selle hobiprojektina, kulutades selleks ühe reedeõhtu. Erinevatel optimismihetkedel oleme hinnanud selle projekti edukuse tõenäosuseks 0,1–1%. Eks lähinädalad näitavad ...

Tuletage meelde, kuidas te selle veebi tegite?

T: Kõik algas ühel reede õhtul kui meil seletamatutel põhjustel ei olnud midagi targemat teha.

I: Iga säärane asi peaks algama äriplaanist. Istusime 15 minutit ja seda plaani paraku ei leidnud. Otsustasime seega, et teeme midagi sellist, mida me oskame, ehk teeme lahenduse enne valmis ja siis vaatame, mis edasi saab. Paraku on säärasel lähenemisel ka kõrvalefektid – näiteks registreerimise sissejuhatuses vale domeeni.

T: .com-domeeni registreerimiskulud on 10 dollarit aastas, see oli meie *startup*'i esimene kapitali kaasamise ring. Tänapäeval ei ole seegi aga kohustuslik kulu – avalikus hostingus, näiteks wordpress.com saidil on sinu kulutused võrdsed nulliga. Näiteks vaadake Secret Londonit, mis sai Facebookis kahe nädalaga 180 000 jälgijat.

Me jääme domeeni juurde, mis edasi?

I: Hostingu valik. Kuna me oleme lahedad nohikud, siis otsustame kasutada pilvekeskkonda,

[MINI-CV]

Nimi: Ivo Mägi

Vanus: 30

Töö: AS Webmedia, tarkvara arendusjuht, partner

Hobid: *squash* ja pokker

Nimi: Toomas Römer

Vanus: 25

Töö: OÜ Zeroturaround, häkker, partner

Hobid: *squash* ja male

konkreetselt Amazoni EC2. Aga kindlasti saab ka Eesti hostingutes asjad mõne minutiga tehtud.

T: Kuna me oleme laisad, siis otsustasime kasutada võimalikult palju valmis lahendusi, konkreetselt valisime välja Wordpressi installatsiooni. Baasversiooni täiendasime erinevate pluginatega, mis aitavad paremini sisu hallata ja levitada.

I: Erinevaid miniatuurseid vahendeid, mida integreerisime, on kokku kümme, näiteks kaitse spämmirobotite vastu või et inimesed saaksid su artikleid *tueel* ida või *digg*'ida...

Ja milline on tulemus?

T: Kolme nädalaga artikkel [digi].

I: Põhimõtteliselt valisime me idee, millega ei tohiks olla võimalik raha teenida. Ja kui me sellest kivist siiski suudame vett ehk raha välja pigistada, siis suudame seda teha millega iganes. Halvimal juhul tuleb lihtsalt uus kivi valida.

Kuhu see asi kõige rajumas unistuses võiks välja jõuda?

I: Erinevate sarnaste saitide külastusnumbrid – mis konkreetselt näiteks selle icanhazcheeseburger.com viimased külastusstatistikad olidki ...

T: No kui vaadata ideid sama võimatus kategoorias, siis nende viimased numbrid on suurusjärgus, mida ei julge välja pakkuda.

I: Aga kuna 90% statistikast on välja mõeldud, siis ütleme miljon külastajat päevas. Vähemalt miljon.

Ühesõnaga, sõnum neile, kel praegu palju vaba aega, on ...

I: Tänapäeval on äärmiselt lihtne ja odav oma ideed internetiavarustes realiseerida. Kas need ideed õnnestuvad, on iseasi, aga halvimal juhul oled sa vähemasti püüdnud. Selleks aga, et oma unistuste realiseerumise tõenäosust tõsta, peaks sellega kindlasti tegelema rohkem kui kaks tundi nädalas, nagu praegu meie seda teeme.

T: Jällegi näide millestki sarnasest – populaarne keskkond Chatroulette. Lähed saidile, seadistad veebikaamera ära ja sulle otsitakse vestluspartner, kellega kaamera vahendusel vestelda. Uuriti, kes selle tegi, selgus, et 17aastane kutt Moskvast, kes mõtles, et teeb pulli. Tänapäeval on oma teenustega suurte massideni äärmiselt lihtne jõuda.

[d] JOHANNES TRALLA

- ★★★★ **Fantastiline.** Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.
- ★★★★ **Tippklass.** Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.
- ★★★ **Harju keskmine.** Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.
- ★★ **Kolmepoiss.** Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.
- ★ **Hoia eemale!** See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündida.

Pentaxi punan

Kui pea iga teise firma uute kaamerate puhul saab spekulierida, mille poolest järgmine mudel eelmisest parem on, siis Pentaxi puhul ei saa. Kaardimängus oleks Pentax jocker, mis võib olla väärtusetu, aga mis võib olla ka parim trump.

● Nime poolest sarnane, pole K-x ometi K-m'i kaksikvend. Pigem sohilapsest poolvend, kelle isa on mõni tundmatuks jääda sooviv veidikust geenius.

Punane plastkorpus on täiesti sile, absoluutselt mitte-kaameralik. Väiksusest hoolimata on kaamerat päris mõnus käes hoida, pidemele uuristatud sõrmenõgu on minu väikesepoolsete käte jaoks täiesti õigel kohal.

Loeb sisemine ilu

Kaamera nuppude asetus on samuti tuttav K-m'i küljest, ainsa erinevusena on nüüd kustutamispupp ühitatud välklambi nupuga. Kõiki toiminguid saab teha parema käega. Raskema toru puhul, mis kaamera üle kaalub, saab K-x'i kerel vasakuga toetada objektiivi ja paremaga kõik muu ära teha. Väga mugav, ei pea kahe käe sõrmedega vaheldumisi klimberdama.

Ent K-x'i trumbiks on siiski tema kaks üllatust. Esiteks, K-x'i sensori tundlikkus on hea, väga hea. Sellise hinnaklassi kaameras säärane sensor on kas Pentaxi-poolne apsakas, mis avastati alles tootmisliinil, või vastupidi, teadlik kinda viskamine konkurentidele. Numbreid ISO 200–6400 näeb paljude-paljude kaamerate küljes, kuid sellist pilti, mida K-x suudab välja võluda, saab vähestega.

K-7 annab välja veidi rohkem detaile, aga K-x'i üldmulje on parem. Pentaxiga hämaras ISO 6400-ga pilti teha? Enne K-x'i: kindlasti mitte. Nüüd: aga palun! Muidugi on värvipuhtuse osas profikaamerate algoritmid paremad, aga kaamerate hinnavahe on ka mitmekordne.

Kui seni on välklambivastaste säästupeegelkaameraks olnud Nikon D5000, siis nüüd on selleks K-x, pakkudes konkurentsi D90-le ja D5000-le, ning seda tunduvalt soodsama hinnaga.

ISO 6400, suurepärase tulemus mänguasjana näiva kaamera kohta.

● Märki «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud teisele kohale.

● Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

● «[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

ne jackpot

Pentax K-x + 18-55mm

HIND: 8499 KROONI

Müügil:	Photopoint
Sensor:	12,4 megapiksli
Bajonett:	Pentax KAF2
Teravustamine:	11punktiline SAFOX VIII sensor, TTL faasituvastus
Tundlikkus:	200-6400, Auto ISO
Säriaja vahemik:	1/6000-30 s, aegvõte
Sarivõte:	4,7 kaadrit/sek (JPEG Hi - 17, RAW - 5 kaadrit järjest)
Stabilisaator:	sensori nihutusega
Mälukaart:	SD/SDHC
Ekraan:	2,7tolline TFT LCD, 230 000 piksli, värvide seadistamise võimalus
Toetatud pildivormingud:	JPEG, PEF, DNG
Videorežiim:	Motion JPEG
Toide:	neli AA-liitiumelementi
Muu:	USB ja AV-väljund, saadaval neljas värvitoonis (must, valge, sinine, punane)
Mõõtmed:	9,5 x 12,3 x 6,8 mm
Kaal:	515 g (ilma akude ja mälukaardita)

Teine üllatus, milleks ma sugugi valmis polnud, oli see, et punane kaamera hakkas mulle meeldima. Sel kaameral on oma iseloom. K-x on niigi hea iseloomuga ja mugav käsitseda, kuid värv lisab juurde veel ühe dimensiooni.

Inimestele meeldib, päriselt

Võtsin südame rindu ja läksin kontserti pildistama. Algul oli piinlik punase «naistekaga» ringi käia, aga tuju paranes kui tuttavad tunnistasid, et kaamera on päris äge. Ootamatu oli see, et ühel hetkel astus ligi tundmatu kodanik ja tegi mu kaamerast juttu. Meesterahvas, kusjuures.

Pentax on osanud vajutada mingile nupule, mis paratamatult tekitab inimestes emotsioone. K-x'il on lootust olla paljude jaoks midagi enam kui tavaline pildijäädvustusaparaat. Olge ettevaatlikud, see kaamera võib teile meeldima hakata.

[d] SVEN VAHAR

Kaamera on päriselt mõnusam kui pildil. Punane värv annab iseloomu, mida mustal kaameral pole

[HINNANG]

K-x on tervikuna parem kui tema osade summa. Selles hinnaklassis on paremat võimatu leida.

[d] hinne:

Sinu arvuti turvamees

Viimasel ajal on viirusetõrjajate turul läinud taas saginaks. Tasuta jagatav MSE paneb küsima, kas tasulise turvatarkvara kasutamisel on veel mõtet või on see ainult raha raiskamine? Võtsime testida populaarse ESETi turvakomplekti.

● Programmi kasutajaliides on loogiline ja eestikeelsed tõlked ladusad. Lihtne ja loogiline on ka programmi mooduleid sisse-välja lülitada, olulisemad valikud on programmiikooni kontekstimenüüs.

Hoolimata mitmete samaaegselt töötavate moodulite laadimisest, jäi mäluksutus testiartvutil vaikeolekus umbes 60–66 megabaidi juurde. Töös on Smart Security tagasihoidlik ega ürita olla ülearu hoolitsev. Muu hulgas saab seadistada nii ohuteatiste kui ka mullisõnumite kuvamise aega, kuid miskipärast ei saa seadistada karantiinikausta asukohta.

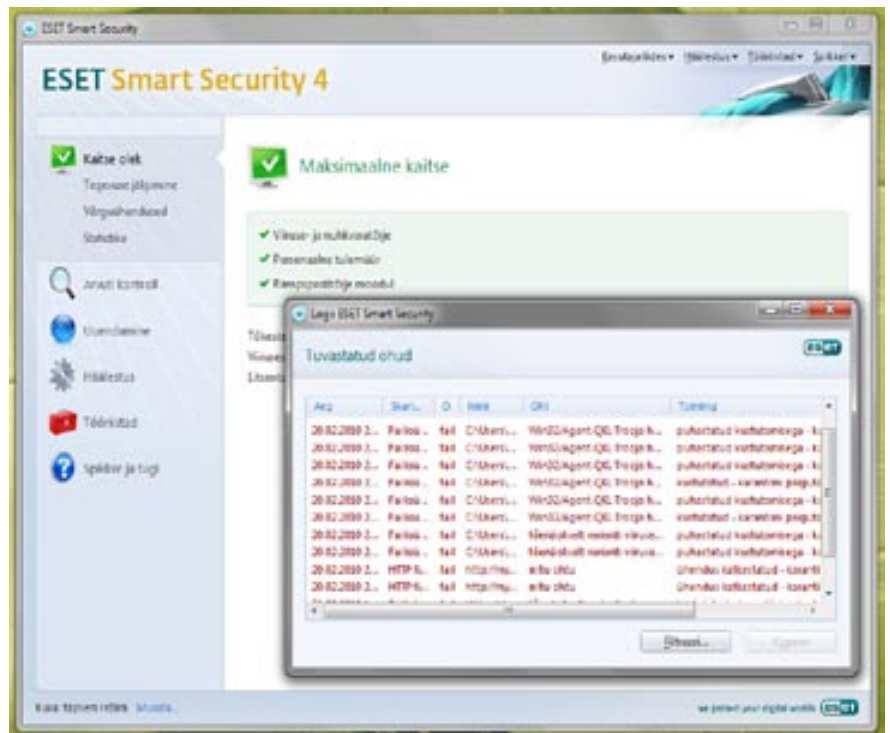
Kaitseb ja teavitab

Turvatarkvara testimine arvutis muutub iga aastaga üha raskemaks, kuna pidevalt ajakohasena hoitava veebibrauseri ja operatsioonisüsteemi kasutamisel on pahavara kõvakettani jõudmise võimalus üha väiksem. Õnneks olen alles hoidnud kunagi tuttavate arvutist leitud teadaolevate viirustega failid, mis nüüd ESETile ette söötsin. Kõik vanemat sorti nuhkvara tuvastati nagu kord ja kohus.

Uuema pahavara hankimiseks hakkasin läbi kammima imelisi lotovõite ja «tasuta» tarkvara pakkuvaid saite. Enamike alla laaditud failide puhul tuvastas ESET üsna täpselt, millega tegu, kuid paari programmi, mis olid end maskeerinud Internet Exploreri lisandmooduliteks, ei osanud ESET ohuks määratleda. Õnneks jäid need programmid kinni rakenduse tulemüüri, mis takistas neil ühendust võtta oma hämaravõitu eesmärkidega koduserveriga. Kiire test teises arvutis oleva konkureeriva viirustõrjetarkvaraga näitas, et ka see ei tuvasta faile ohuks, kuid igaks juhuks edastasid need siiski uurimiseks. Seda on teha lihtne, vastav käsk on faili kontrollimise kontekstimenüüs.

Paraku ei viita viiruse või nuhkvara avastamisel ESET hoiatavas aknas avastatud ohu üksikasjadele. Seda võiks teha kas või veebilingi kaudu, et saaks lähemalt minna uurima, millist kahju programm arvutile teha võis. Näiteks ülalmainitud IE mooduliks maskeerunud programm kirjutas end kohe ka registrisse koos Windowsiga käivituma ja kui see oleks olnud juba tuvastatud nuhkvara, oleksin ma kindlasti säärasit lisateavet teada tahtnud.

Praktilises kasutuses on ESET Smart

Lihtsa kasutajaliidese taga peitub mitu head ja kasulikku funktsiooni.

Security siiski üpris täielik komplekt, tõhusam kui lihtsalt viirustõrjetarkvara kasutamine. Osasid mooduleid ei pruugi sul kunagi vaja minna, näiteks meilikontrolli ja spämmifiltrit, kuid mõned võimalused on lausa kulda väärt, näiteks SysInspector, mis võimaldab võrrelda arvutis kahe salvestatud ajahetke vahel toimunud muutusi, või päästeplaadi tegemise võimalus, mille abiga saab arvuti puhtaks ka neist kavalpeadest, keda süsteemi töötamise ajal puudutada ei saa. Ainuüksi need võimalused võivad teatud puhkudel komplekti hinda õigustada, kui oskad neid ära kasutada.

Hind paneb mõtlema

Tavakasutaja jaoks on rakenduse õpilastele mõeldud EDU-versiooni üheaastase litsentsi hind suhteliselt soodne, vaid 425 krooni, umbes 35 krooni kuus, ja tasub end kindlasti ära. Täislitsents 850 krooni aastas ühe arvuti kohta on päris kalline ning paneb konkurentide hindadega võrdlema. [d] SVEN VAHAR

ESET Smart Security

HIND: 850 KROONI ÜHEAASTANE LITSENTS 1 ARVUTI JAOKS

Müügil: www.nod32.ee

Nõudmised süsteemile: 32-bitine (x86) ja 64-bitine (x64) Intel®, AMD® või 100% ühilduv protsessor, Microsoft Windows 2000 või uuem, 33–38 MB vaba operatiivmälu, 78 MB vaba kettamahtu

Muu: viirustõrje, tulemüür, dokumendi- ja meilikänner, spämmituvastus, süsteemi muudatuste jälgimise tööriist

[HINNANG]

Tuntud viirustõrjeprogramm kasulike lisafunktsioonidega. Täishind õigustab vaid kõikide võimaluste ärakasutamisel.

[d] hinne:

Meestelt meestele

Kui reklaamidest tuttavalt Marlboro-mehel oleks mobiiltelefon, siis oleks tal Sonim. Võib-olla oleks tal kogunisti Sonimi uus mudel XP2.10 Spirit, sest see on eelmistest veelgi karmima väljanägemisega.

● Nagu Sonimitest oodata võibki, on telefon kõva kui kivi ja oma 180 grammiga võiks selle lausa külmlrelvaks liigitada. Väliselt eristab seda eelmistest mudelist kandilise disaini, muudetud klahvistiku ja uus akukaane kinnitusmehhanism.

Ei mingit isetegevust

Arvestades seda, et telefon on mõeldud kasutamiseks välitingimustes, on tehtud

kõik, et vältida kogemata vajutusi. Küljenuppude vajutamiseks on vaja korralikku jõudu ja dialoogides ei saa vaikevaliku jaoks kasutada keskmist nuppu, tuleb spetsiaalselt vajutada väiksemaid servanuppe. Praktiliselt välistatud on, et telefon kotis või vööll kõlkudes (sest taskusse see ju ei mahu) omatahtsi tegutsema hakkab.

Võrreldes eelmiste mudelitega, on klahvistiku kasutamine ebamugavam, seda just suunaklahvide osas. Suunarõnga ümber ei ole enam vaba ruumi ning kindaga vajutades on suur oht vajutada mitte suunaklahvi, vaid mõnda kõrvalolevat klahvi. Üles-noppu on aga ebamugav vajutada isegi palja käega, kuna ekraani serv jääb ette.

Ekraan on nõksu parema resolutsiooniga kui eelmistel mudelitel, kuid pole suuruses ja selguses keskmiste tavatelefonidega võrreldav. Kohati häirib see, et ekraan ei jõua näiteks menüüdes liikumisel kohe järele ja nii õnnestub vajutada valele valikule, sest tegelikult on telefon õigesti liikunud, aga ekraanil paistab alles eelmine.

Nõrk koht on kinnituskravid

Kuna Sonimi omamise eesmärgiks ei ole telefoni funktsionaalsus, on ka rakendusi suhteliselt kasinalt. Kõik hädavajalik on olemas, sh kalender, muusikamängija, kaamera ja Bluetooth. Kahjuks saab SMSis Eesti tähtedest kasutada vaid ä-d, ö-d ja ü-d. Selle elaks veel üle, kuid suurem puudus on see, et Mobiil-ID Spiritiga ei toimi. Varasemate mudelitega pidi klahvilukku eelnevalt lahti hoidma, kuid Spiriti puhul see ei aita, telefon lihtsalt ei kuva autoriseerimisakent.

Vastupidavuselt on Spirit klassikaline Sonim: seda võib vastu seina peksata, vette uputada või sellest autoga üle sõita, aga telefon

Sonim XP2.10 Spirit

HIND: 6399 KROONI

Müügil: Germandia

Töösagedused: 900 / 1800 / 1900 MHz, 3G

Mälu: 50 MB

Ekraan: 2tolline 240 x 320 TFT LCD

Kõneae: tootja ei avalikusta

Ühendused: MicroSD kaardi pesa, Bluetooth, USB

Muu: 3megapiksline kaamera, kaamera välklamp, IMAP4 ja POP3 tugi, FM-raadio, IP-67 ja MIL 810G reiting, 3aastane tingimusteta garantii

Mõõtmed: 13,1 x 6 x 2,2 cm

Kaal: 180 g

töötab endiselt. Tolmu-, vee- ja vibratsioonikindlust näitav reiting IP-67 on nüüd lausa telefoni servale graveeritud. Mitte, et ma seda kahtluse alla seaksin, aga tõe huvides tuleb ära märkida, et telefoni üheks nõrgaks kohaks on akukaane kinnitusmehhanism. Lukustuskravid ei lukustu kindlalt, vaid käivad üsna kergelt, ning kestval pöörutamisel või vibreerimisel (telefon autokastis või -põrandal) liiguvad kravid iseenesest kaane avamise asendisse ning kuigi kummtihend hoiab kaant veel kinni, ei ole kaas enam lukustatud. Kuuldavasti esineb see probleem mitmetel eksemplaridel.

Telefonil, mis peaks olema kõige kindel, on niimoodi loksuvad kravid meie arvates küll ohu märgiks ja soovitada me seda mudelit ei saa. Juba mõni kord toimetuses telefoni põrandale kukutades pörus akukaas peagi lahti.

Uuendustest hoolimata on enamiku kasutajate jaoks 1700 krooni odavam XP3 või 2900 krooni odavam XP1 parem valik.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Sonim ruunab ikka sama hobust. Uuendused on minimaalsed ja telefoni hind õigustab end vaid väheste jaoks.

[d] hinne:

Täieline tibitelefon

Klapiga telefonidel on oma veendunud kasutajaskond. «Klapp on mugav, ohutu ja üldse!» ütlevad nad. LaFleur S5150 on Samsungi selle kevade klapiga tibitelefon, igati «ilus», edev ja «üldse!».

• Telefoni sihtrühmale viitab juba välimus – läikivruuduline pealispind, mis sobib ülihästi kokku sarnast stiili joepga, kui sul mõni selline garderoobis peaks olema.

Telefoni klahvistik on sile, küüneotste-ga või küüne küljega saab klahve kenasti toksida, meestel on seda mõnevõrra ebamugavam pruukida. Pimesi nuppude vajutamine on välistatud. Kaunis ja libe disain toob ohvriks mugavuse veel selleski osas, et näiteks kinnastes käega pole telefoni klappi võimalik avada.

Menüüde font on kenitlev kursiiv, mis peaks justkui rõhutama eksklusiivsust. Ka telefoni säravad kuvateemad on valitud selliselt, et need tibid rõõmust kiljuma paneks, aga enamikul meestel südame pahaks ajaks. See täiesti töötab.

Natuke nihkes pilt

Sellega aga glamuur piirdubki, disain on pealispindne ja tarkvara kasutusmugavus jätab kohati soovi, olles Harju keskmiselt ebaühtlase tasemega.

Telefonist pole aru saada, kas see on mõeldud parema- või vasakukäelistele. Vasakukäelistel satuvad helitugevuse muutmise klahvid otse pöidla alla, mis pakub ohtralt võimalusi kõne ajal valjust kogemata muuta. Paremakäelistel on jällegi laadivat telefoni üsna ebamugav kasutada, sest jäik laadimispiistik turritab küljelt välja just selles kohas, kus telefon peaks vastu nimetissõrme toetuma. Ja ärge öelgegi, et laadiva telefoniga keegi ei räägi!

See, et kõrgevõitu hinnast hoolimata on tegu siiski odava telefoniga, kumab läbi kasutajaliidesest. Näiteks teemade eelvaated on proportsioonist väljas ja avaekraanil kuvatav kella-aeg ja kuupäev ei ole joondatud ei keskele ega päris paremasse serva, vaid on keskmest veidi nihkes mingi mõistetamatu ühiku jagu, ning see ajab iga korrapära ja süsteemi armastava kasutaja kohe hulluks.

Oleks vaid veidi odavam

Või võtame näiteks kaamera sisselülitamisel ekraanile ilmuvad menüüd. Need ilmuvad ekraanile horisontaalselt, sundides sind telefoni rõhtseks keerama. Niipea, kui aga valida sealt-samast menüüst valik Galerii, keera-

Samsung GT-S5150 (LaFleur S5150)

HIND: UMBES 3000 KROONI

Müügil: küsige telefonipoodidest

Töösagedused: 900/1800/1900 MHz

Mälu: 40 MB

Ekraan: 2,2 tolli, 240 x 320 pikslit, 16 milj värvitooni, väline infoekraan 5 x 23 punktiga

Kõne-aeg: kuni 7 tundi, ooteaeg kuni 400 tundi

Ühendused: MicroSD kaardi pesa, Bluetooth, USB

Muu: 3,2 megapiksline kaamera, muusika- ja videomängija (H.263 / MPEG4), FM-raadio, väline infoekraan, eesti- ja venekeelne klahvistik

Mõõtmed: 9,4 x 4,7 x 1,7 cm

Kaal: 83 g

takse pilt püsti ja jälle tuleb kätt keerata. Naastes kaamera peamenüüsse, on tekst taas horisontaalne. Lõbu laialt!

Telefoni kiirkäivitusribale välja toodud Facebooki rakendus pole mitte midagi muud kui lihtsalt link Facebooki mobiiliversioonile, spetsiaalselt selle telefoni jaoks kohandatud rakendust siit ei leia. Brausergi on tavapärase WAP-sirvija ja todasama Facebooki on selle kaudu lausa piin kasutada. Selleks, et veebi saaks korralikult kasutada, on soovitatav installida esimese asjana Opera Mini.

Samas, rääkida ja sõnumeid saata selle telefoniga ju saab ja kasutamine on äärmiselt lihtne. Naisterahvas, kellele ma telefoni kasutamiseks laenasin, arvas, et kui see nii kallis ei oleks, siis võiks ta endale sellise osta.

Kui telefon veidi odavam oleks, saaks seda südamerahus soovitada. Mitte meelele, muidugi. [d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Tegemist ei ole halva telefoniga, aga olgem ausad, ainsa põhjuse ostmiseks annaks disain, kui see meeldima peaks.

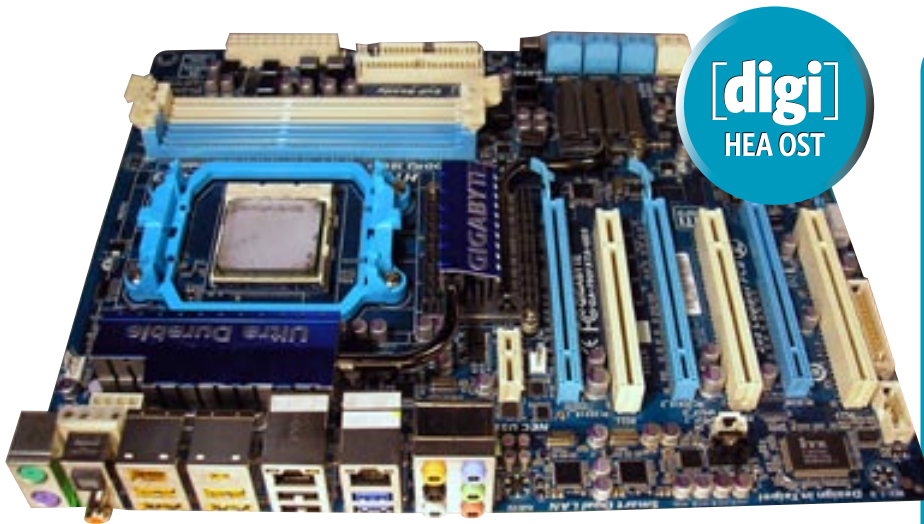
[d] hinne:

Parim emaplaat AMD-le

Oleme jupp aega peamiselt Inteli CPU-de jaoks mõeldud emaplaate uurinud ning et pilt liialt ühekülgseks ei jääks, võtsime nüüd luubi alla AMD protsessoritele mõeldud parima emaplaadi Taiwani suurtootjalt Gigabyte.

[digi]
HEA OST

● Et süsteemi täit ilu ja võlu kätte saada, oli vaja ka korralikku protsessorit peale – selleks sai Arvutikeskuse kaasabiga AMD Phenom II X4 965 BE ehk Black Edition. (Black Edition tähendab AMD CPU-de juures sama, mis Extreme Inteli, ehk seda, et protsessori kordajad pole lukustatud, vaid vabalt muudetavad ning ülekellamine oluliselt lihtsamaks tehtud.

Meie kiirendusmeister Jaan Tsadurjan oskas pärast plaadi nädalast testimist (ja väikest modifitseerimist) nentida vaid, et selle emaplaadi näol on tegu parima emaplaadiga AMD jaoks terves maailmas.

Värvid on paigas

Juba välimuselt on Gigabyte disaini viinud maksimumini, ning isegi sini-valge värvikombinatsioon on paigas, ilma et seda rikuks mõni totakalt roosa pistikupeesa. Pisiasi, kuid pluss väärt nende jaoks, kel aknaga korpus. Erinevalt enamikust tavaplaatidest on see mudel kuuekihiline, kaks lisakihti massiivse vasesisaldusega, et tagada paremat jahutust ja eelkõige «333» tehnoloogiale vajalikku kõrgemate amperaazide taluvust.

Järgmisena torkab silma väga korralik toitesüsteem – kümnefaasiline CPU tuuma (Vcore) ja kahefaasiline kiibistiku (Vnb) jaoks. Kui tavaliselt on märgatav pingelang suurte koormuste juures, siis see emaplaat tagas tuhandikvoldilise pingestabiilsuse.

Emaplaat on varustatud kõigi kaasae-

Taiwanis valmistatud emaplaadil on ka vastav kvaliteedimärk, mis peaks seda eristama Hiina kraamist

sete liidestega, sh SATA-3 ja USB 3.0 ning ka integreeritud helikiip, Realtek ALC889A, on tasemel ega jää milleski alla muudele helikaartidele (vähemalt tavatarbija ja mänguri jaoks). Silma torkas nagu uuema «kvaliteedimärgina» emaplaadile kantud «PCB made in Taiwan», arvatavasti eristamaks toodet Mandri-Hiinas valminud odavtoodetest. Seda tasub hakata silmas pidama, sest kulude optimeerimisel ostatekse tavaplaatide trükiplaadid sisse punasest Hiinast ning sealne kvaliteet ei ole just esirinnas.

Väga kiire plaat

Kui Inteli süsteemidel on tavaline ekstreemsel ülekellamisel (vedela lämmastiku abiga jahutamisel) nn *cold-bug*, süsteemi hangumine –100 °C piirides, siis 790FXTA emaplaat töötas rahulikult ka temperatuuridel –175 °C kuni –189 °C.

Õhuga jahutades oli süsteem stabiilne kuni 4,2 GHz taksagedusel, vedellämmastikus aga sooritas ta testid veatult isegi sagedusel 6,24 GHz! Super Pi miljon kohta aga arvutas ta isegi kellal 6,507 GHz!

Gigabyte GA-790FXTA-UD5

HIND: 2800 KROONI

Müügil: Ordi

Protsessoripesa: Socket AM3 (AMD Phenom II X4, X3, X2, Athlon II X4, X3, X2 CPU-d)

Kiibistik: AMD 790FX / AMD SB750

BIOS: Award (2 x 8 Mbit - DualBIOS)

Mälu toetus: kahekanaline 4 x DDR3 (1066 MHz – 1866+ MHz; 1,5 V; max 16 GB)

Siinide arv: 2 x PCIe 16X, 1 x PCIe (16X, töötab 8X režiimis), 1 x PCIe 1X, 3 x PCI

Mitme graafikakaardi tehnoloogia:

2-way/3-way ATI CrossFireX

Audio: 8kanaline Realtek ALC889 HD Audio, Dolby Home Theatre tugi

Võrguliides (LAN): 2 x Realtek RTL8111D Gigabit Ethernet (Port Auto-Switching)

Andmekaitse: 2048bitine krüpteering Smart TPM kiibiga üle Bluetooth-mobiil-telefoni

Liidesed: 10 x USB 2.0, 2 x USB 3.0, 3 x FireWire IEEE1394A, 2 x SATA-3, 6 x SATA-2, 2 x e-SATA, 2 x RJ45 (LAN), SPDIF (coax), SPDIF (opt), 8-ch Audio Out, Mic In, 2 x PS/2, COM, LPT

Gigabyte'i tehnoloogiad: Gigabyte 333, UltraDurable 3, EasyTune 6, Easy Energy Saver

Kujutegur: standard ATX

Siinjuures pidagem silmas, et Phenom II X4 965BE nominaalsagedus on ainult 3,4 GHz ehk siis oskas ta käia pea kaks korda kiiremini. Algarvude leidmise testis wPrime oli sooritus nende leidmisel 1024 miljoni esimese arvu seast 3 min 10 sekundit, mis on hetkel 7. tulemus maailmas (AMD CPU-de seas). Ka enamik muud tulemusi platseerus esimese 20 sekka.

[d] VEIKO TAMM

[HINNANG]

Parim AMD protsessorite emaplaat maailmas. Erakordselt kiire ja koormusele vastupidav, iga mänguri unelm.

[d] hinne:

Sabaga ja sabata

Mida võimsamaks lähevad mänguritele mõeldud sülearvutid, seda enam hakkab turule tekkima ka nende tarbeks mõeldud mängurihiiri. Need on enamasti väikest mõõtu ja, mängurite õuduseks, ilma juhtmeta. Näiteks nagu pisike Razer Orochi.

• Mida iga mängur teab, on see, et hiir peab olema juhtmega, muidu pole õige asi. Juhtmeta hiir pole ikka päris see, kas või juba sellepärast, et andmevahetus on aeglasem ja hiir pole nii täpne. Vähemalt nii räägitakse.

Razeri mobiilse mängurihiire Orochi saab aga arvuti järele ühendada nii üle Bluetoothi kui ka meetripikkuse USB-juhtmega. See tähendab, et me ei saa testida mitte ainult uut põnevat hiirt, vaid ka seda, kui suur täpselt on juhtmevaba ja juhtmega hiire erinevus.

Stiilne avarii

Razeri jaoks on disain alati ülilooline olnud ja see hiir pole mingi erand, kuigi valgusefekte polegi ülemäära palju. Must hiir näeb ise välja nagu suurel kiirusel vastu maja seina sõitnud auto. See ei tee seda muidugi mitte karvavõrdki inetumaks, vaid vastupidi, hiir näeb Razerile omaselt stiilne välja. USB-juhe kinnitatakse

Hiir tundub sõrmede all täiesti loomulik, nagu see peaks seal käima

rulliku ees olevasse lõhesse, mis annab hiirele omapärase ilme. Mõlemakäelisi sooviv hiir on tõesti väike, nt mina, kellel on keskmisest väiksemad käed, ei kipu seda peo all hoidma, vaid pigem näppude vahel. Hiir tundub sõrmede all täiesti loomulik, kõik sõrmed sobituvad automaatselt oma kohtadele.

Kõige rohkem tekitavad hiire disaini juures küsimärke ülipisikesed pöidlanupud, mida on kummalgi pool kaks. Nii pisikesi pöidlanuppe pole me näinud ühelgi hiirel. Kui peamiselt mängisime selle hiirega strateegiamängu «Tropico 3», kus oluline hiirega üle kaardi jooksmine ja pöidlanuppe pole vaja, siis just nende küsitavate pöidlanuppude pärast läksime ka FPSide manua.

Uskumatul kombel töötavad need pöidlanupud hästi! Samas on nad ka tõesti selgelt eristatavad, millele aitab kaasa neid vajutades kostuv erinev klõpsatus. Hiire korpusega tasapinnalised vasak- ja paremnupud on üllatavalt pehmed, eriti

võrreldes eelmisel kuul testitud jäigemal Roccat Kovaga.

Milline siis on juhtmevaba ja juhtmega hiire vahe ja kas mängur, kellel on juhtmevaba hiir, peaks seda fakti oma sõprade eest varjama? Numbriliselt on andmevahetuse ja täpsuses vahed tohutud, kuid peab tõdema, et andmevahetuse kiiruse vahet reaalselt ei taju. Küll aga tajub kahekordset vahet eraldusvõimes – USB-juhtmega on täpsus pea tiptasemel.

Siiski pole ka juhtmevabalt mängides midagi katki ja hiir on arvestatavalt täpne, eriti kui ei mängita suurel ekraanil ülikõrge resolutsiooniga. Viimasel juhul võib tõesti selle hiirega hätta jääda.

Iga i peal on punkt

Tarkvaral on minimalistlik lahendus. Muuta saab nuppe funktsioone, tundlikkust ja muid, vähem olulisi sätteid. Razeri tooteid on hea meel proovida, sest iga viimane kui detail on paigas ja mõeldud on pea kõigele. Kaasa tuleb kandekott, kuhu «näriiline» turvaliselt paigutada, ja isegi USB-juhtme otsa käib kork.

Razer Orochi on suurepärase juhtmevaba hiir, mis sobib eelkõige sülearvuti kõrvale. Tänu sellele, et see pole nii täpne kui lauaarvutitelt tuttavad hiired, sobib see ka paremini väiksema ekraani, näiteks 17–19-tollise sülearvuti juurde. Suurel 24-tollisel ekraanil tuleksid selle miinused

kergemini esile. Ja veel – võib-olla peakski Orochit võimaluse korral USB-juhtmega ohjes hoidma, sest kaks AA-patareid hiire kõhus ei pidanud vastu kuud aegagi.

[d] MARTIN METS

Razer Orochi

HIND: 900 KROONI

Müügil: store.razerzone.com

Sensor: laser

Eraldusvõime: 2000 (Bluetooth) – 4000 (USB) dpi

Nuppe: 6 + rullik

Andmevahetussagedus: 125 (Bluetooth) – 1000 (USB) Hz

Kiirendus: 20g

Kaal: 90 g

Ühendus: Bluetooth/USB

Kaabel: 1 m

Tarkvara: Windows XP/Vista/7 ja Mac OS

[HINNANG]

Korralik ja stiilne hiir mänguri sülearvuti kõrvale, üksnes suure ekraaniga kipub juhtmevabalt ebatäpselt muutuma.

[d] hinne:

Puhtamad ekraanid ja klaviatuurid

Ehkki sõiduauto kere ja värv on võrreldes plastikekraaniga mitu korda tugevamad ja vastupidavamad, pole olnud kuulda, et keegi soovitaks puhastada autot liivapaberi ja atsetooniga. Miks peaks sama jõulisi meetodeid soovitama arvuti- või telekraani puhul?

Puhas ja õigesti hooldatud arvutiekraan säästab silmi. Arvutikasutaja ei väsi nii kiiresti, lihtsam on keskenduda ning paraneb tööviljakus.

Pealegi leiavad ekraanile kogunev tolm ja mustus lõpuks tee ka arvuti sisemusse, näiteks sülearvutite puhul läbi jahutusava, lühendades arvuti eluiga.

Kuidas puhastada arvuti- ja teleriekraani? Kahjuks ei teata päris täpselt, kuidas, mida ja millega. Mõned netifoorumitest pärit soovitusel ajavad lausa naerma:

- Telerite müügimees: kõige paremini eemaldab mustust CIF. Kui aga plekid väga tugevad, siis võib pehme lapi peale panna veidi atsetooni või nitrolahustit ja ekraan saabki puhtaks.
- Väga hästi saab puhastada ka kohvifiltriga. Ise tegin nii, et niisutasin filtrit veidi viinaga. Monitorile ei jäänud tolmu ja puhastas hästi.
- Tegin nii, et võtsin vetsupaberi, murdsin paar korda kokku ja tilgutasin natuke vett peale, lasin veidi imenduda ja sain väga ilusti puhtaks.

Nali naljaks, aga karta võib, et keegi just nii käitubki!

Igasuguse puhastamise eesmärk on puhas pind. Ometi ei tohiks jätta tähelepanuta teist sama olulist aspekti: puhastamise käigus ei tohiks pinda kahjustada!

Nüüdisaegse ekraani puhastamine ei sarnane roostes aiavärava puhastamisega, kus metalli kraabitakse niikaua, kuni see sära ja roostet enam pole.

Muidugi võib osta alati uue ekraani, kirudes samas tootjaid, et jälle sattus viletsa kvaliteediga ning vähese vastupidavusega ekraan, ehkki tegelik põhjus oli hoopis vale hooldus.

Erinevad ekraanid

Varasematel aegadel, kui kodudes olid ainult CRT-ehk kineskoopiekraanid, oli puhastamine palju lihtsam. Katmata ekraane võis puhastada peaaegu kõigega ja tulemus oli alati korralik. Erilise pinnakatteta ekraani puhastamisel polnud võimalik saavutada täiuslikku tulemust ilma pinda kahjustamata.

Nüüdisaegsed ekraanid on klaas- või plastikkattedega.

Lameekraanide puhul kasutatakse pidevalt muutuvaid tehnoloogiaid ja katematerjale. Algselt olid plasmaekraanidel erinevalt LCD-ekraanidest klaaskatted, mida oli lihtne puhastada. Nüüd valmistatakse ka plasmaekraane klaasi ja plastike erinevates kombinatsioonides, olemas on nii kattega kui katmata variante.

Vedelkristall-tüüpi LCD-ekraanid on enamasti valmistatud plastikust. Kui varasemad mudelid olid enamasti mati pealispinnaga, mida on kergem puhastada, siis nüüd on samapalju ka säravaid pindu, kus igasugune mustus jääb hästi näha.

Ekraanitootjad ei taha eriti avaldada pinda valmistusmaterjale ega sedagi, kuidas neid korralikult puhastada.

Plastikmaterjalidest pindade puhastamisel vale riidematerjali ja puhastusvahendiga tekib palju mikroskoopilisi kriimustusi, mis lasevad tungida keemilistel ainetel läbi pinna. Kui kasutada alkoholi, siis võib ekraan küll algul särada, ent mõne aja möödudes võib märgata kahjustusi. Laboratoorses testis kasutati kaheksa erineva kaubamärgi all müüdava kuvari puhastamisel alkoholipõhist puhastusvahendit. Juba kahe päeva möödudes võis ekraanidel märgata ilmseid kahjustusi. Alkohol imbus mikroskoopiliste kriimude ja pooride kaudu katematerjali ja põhjustas alusmaterjali mullitamist. Isegi imeväiksed, peaaegu nähtamatud kriimustused avasid tee alkoholile, kahjustamaks ekraani.

Võrdluseks kasutati veepõhist puhastusvedelikku. Isegi pärast kolme kuud kestnud pidevat kasutamist ei olnud ekraanil mingeid mikroskoopilisi kahjustusi.

Sama oluline on puhastamiseks kasutatav kangas. Sobimatu materjal võib kahjustada ekraani juba pärast ühekordset pühkimist. Parim on mikrofiiberkangas, mis imab hästi mustust, tolmu ja rasva. Siingi tuleb osata valida. Odav prillilapp võib küll sobida prillidele, kuna nende pealispind on vastupidavam, kuid olla aga täiesti sobimatu õrnast plastikust ekraanile. Kõige parem on mittekriimustava struktuuriga mikrofiiberkangas, mille valmistamiseks kasutatud kiud on pikad, ümarguse ristlõikega ja pehmete otstega.

Plastikmaterjalist pind on küllalt paindlik, mida liigselt surudes võivad kahjustuda aktiivsed kihid. Kasutades õiget puhastusvahendust, pole vaja ekraani liigselt hõõruda. Samuti pole tarvis liialdada puhastusvedelikuga. Eriti sülearvutid ei talu, kui vedelik satub masina sisemusse.

Nüüdisaegsed puhastusvahendid on reeglina säästlikud: neid ei kulu palju. Ja veel: nende kasutamisel ei pea kandma kumikindaid.

Tõenäoliselt parimad ekraanipuhastajad Taani firmalt AM Denmark

1 Vision Clean 125 kr

2 OneClean 185 kr

3 Flat Screen

200 ml geel 125 kr

4 PenClean – eriti väikeste mõõtmetega, kompaktne, ideaalne sülearvutite ja digikaamerale, väga mugav kaasas kanda. 59 kr

AM Denmarki **OneClean** ja **Vision Clean ekraanipuhastajate** kasutamine on ülimalt lihtne ja meeldiv. Korpuse sees on mahuti, mis sisaldab puhastavat vedelikku, küljes spetsiaalne mittekriimustava mikrofiibriga kaetud puhastusvamm, mis võimaldab mugavat puhastamist. **Pihusta ja pühi – kõik üheskoos!**

Flat Screen ja **PenClean** il on komplektis mittekriimustav mikrofiiberlapp. **AM ekraanipuhastusvedelik** on ülimalt tõhus, olemata samas agressiivne. Koostis ei sisalda allergeene ega kahjulikke kemikaale.

Praktiliselt lõhnatud. Sobivad kõigi ekraanide puhastamiseks, Plasma, LCD, TFT, Mac-ile. Tänu heale koostisele võib nendega isegi CD- ja DVD-plaate puhastada.

AM ekraanipuhastajate vedeliku unikaalne koostis on geeli baasil, see väldib vedeliku voolamist masina sisemusse ja tundliku elektroonika kahjustamist.

AM Denmark toodete edasimüüjad üle Eesti:

Elioni esindused, Ordi esindused, Expert poed.

Tallinn: IM arvutid, Lasering, Apollo kauplus Solarises, Stockmann, Orient Kontorikaubad. Rakvere: A ja O, Kristallkotkas, Entre. Haapsalu: Tack MR, AV Tehnikasalong. Võru: OÜ Condor. Rapla: Taig. Põltsamaa: Merit Tarkvara. Jõgeva: Bitboard. Pärnu: Arthemis Bürootaevas. Tartu: Interpen, Apollo Lõunakeskuses. Saaremaa: Saare Matkad kaupluses Elektroonika. Keila: Rõõmu Kaubamaja. Viljandi: Matti Bürootehnika. Hiiumaa: DC Doora. Põlva: Põlva TÜ Kaubamaja.

AM Denmarki esindaja Eestis:

AS Mamear, Pääsküla 8, 10917 Tallinn

Tel 673 5530, 673 5531; info@mamear.ee

an

Uus superkaart rohelistelt

Protsessorite juures on ülekiirendamine tavaline nähtus, kuid samamoodi on võimalik kiirendada ka graafikaprotsessoreid (GPU). Gigabyte on siin vallas teinud suure arengu ja toonud turule üliülekiirendatud (SuperOverClocked) graafikakaarte Gauntlet-seeriat.

• Kuna kõiki kiipe toodetakse «varuga», on siin mänguruumi kaarditootjale – ja nõnda kohtamegi lehtidel paljude firmade nimelisadega Turbo, OC (OverClocked) jne kaarte, kus kogu kellamise on tootja juba läbi viinud ja kaart on varustatud tootjapoolse garantiiga. Gigabyte'i kaardid SuperOverClock aga paistavad teiste seas silma, sest SOC-seeriale sobivad kiivid valitakse välja lausa käsitsi!

Kõik on duubeldatud

GTX 275 kaardiga oleme juba varem tutvust teinud, ka SOC-kaarti ajab ringi GT200b graafikaprotsessor. Ainult kui tavaline töötab taktil 633 MHz (*shader*'id 1404 MHz), siis SOC-kaardil on praeguseks kiireim Nvidia GPU – 715 MHz (*shader*'id 1550 MHz), mis on isegi kõrgem sama kiipi kasutavast tippkaardist GTX 285 (648/1476 MHz). Ka graafikamälu (milles Gigabyte kasutab Tier 1 kiipe Hynixilt või Samsungilt), on kiireim – 1260 MHz (2520 MHz DDR). Tavalise GTX 275

mälutakt on 1134 (2268) MHz, GTX 285-1 1242 (2484) MHz.

Lisaks taktide kasvule on Gigabyte duubeldanud ka kaardi mälu hulka: kui «tavaliisel» GTX 275 kaardil on 896 MB GDDR3, siis SOCilt leiame seda koguni 1792 MB. Selline mäluhulk on vajalik just suurte kuvarite omanikele, kes soovivad nautida mängu ilu maksimaalsel eraldusvõimel koos kõigi sisselülitatud pildiparandustehnoloogiatega. Gigabyte kasutab kaardil enda valmistatud Ultra Durable 3 tehnoloogiaga trükiplaati, millel kõik emaplaatide juurest teada-tuntud head omadused: Jaapani polümeerikondensaatorid, ferriitpoolid, LowRDS MOSFETi transistorid ning kaheuntsine vasesisaldus. Viimane tagab tänu väiksemale takistusele ja paremale soojusjuhtivusele suurema energeetilise efektiivsuse ning jahedama süsteemi.

Jätke meelde Gauntlet

Vaatamata maailma tippsagedustele, on kaart ka koormuse all vaikne ega löuga nagu startiv reaktiivlennuk (meenutagem omaaegseid tippkiirendusimesid).

Kuigi hinna poolest kallim tavalisest, jääb see kaart siiski soodsamaks temaga konkureerivast ATI Radeon HD 5850 kaardist. Ainukeseks suureks hädaks on saadavus (nagu viimasel ajal kõigi Nvidia tippklassi GPUdega kaartidega). Kes on Nvidia «roheline talli» mees, see ajagu veebipoode pidi teda taga, kuniks pole

Gigabyte GeForce GTX 275 Super Overclocked "Gauntlet"

HIND: UMBES 4000 KROONI

Müügil: Ordi
Mudel: GV-N275SO-18I
GPU: GT200b
GPU kiibitehnoloogia: 55 nm
Graafikamälu: 1792 MB GDDR3
Mälusiini laius: 448 bit
GPU taktsagedus: 715 MHz
Shader-protsessorite taktsagedus: 1550 MHz
Graafikamälu taktsagedus: 1260 MHz (2520 MHz DDR)
Graafikamälu maksimaalne ribalaius: 141,12 GB/s
Shader-konveierite arv: 240
Maksimaalne eraldusvõime: 2560 x 1600
Kaardisiin: 16X PCI-Express 2.0
Energiatarve: 220 W
Väljundid-sisendid: D-SUB VGA, 2 x DVI, HDMI
DirectX toetatud versioon: 10.0
Shader model: 4.0
OpenGL toetatud versioon: 2.1
Kahe graafikakaardi tugi (SLI, CrossFire (CF)): Tri-SLI

saabunud uut Fermi koodnime kandvat GPUd Nvidialt, ent sinna kulub veel omajagu aega. Ning jätke meelde Gauntlet – iga selle seeria GPUga kaarti võime usaldada.

[d] VEIKO TAMM

[HINNANG]

Kiireim ühe GPUga graafikakaart Nvidia leerist. Vaatamata keerukale valikule siiski talutavalt normaalne hind.

[d] hinne:

[digi]
HEA OST

iPodi parim sõber

[digi] nr 52 testisime FiiO kõrvaklapivõimendit E5 ning leidsime, et see mõnesajakroonine vidin teeb MP3-mängijate heli palju paremaks. Nüüd on FiiO tagasi ja seekord millegi palju ilusamaga.

● FiiO E5 ainus probleem oli see, et ta oli USB-pesastordist laetav eraldi vidin, mis iPodi või mõne muu mängija küljes kaabliga rippus. Seetõttu tuli taskus kanda kogu aeg kaht seadet ning hoolitseta veel sellegi eest, et E5 oleks laetud. E1 parandab selle vea, kuigi ainult iPodi-kasutajate jaoks.

Uus FiiO E1 ühendub otse iPodi andmevahetusporti, võttes sealt enda jaoks nii toite kui heli. E1 teises otsas on 3,5 mm kõrvaklapipesa ning keskel n-ö kaugjuhtimispult iPodi jaoks, kus helitugevuse ning lugude vahetamise

[digi]
HEA OST

nupud, lisaks veel Play / Pause. Seega ei ole FiiO võimendit kasutamiseks enam vaja muud, kui ühendada see iPodiga ja ongi kõik. Ei mingit eraldi laadimist ega juhtmetega puserdamist. Ning kogu asi näeb ilusam välja ka.

Heli poolest on E1 üsna võrreldav E5-ga, mida me väga kiitsime. Selle raha eest on tegu hea tootega ning kui sul on juhuslikult sellised kõrvaklapid, mis võimendi jaoks on veidi suuremaks koormaks, siis teeb FiiO vaata et imet.

Aga üldiselt on kõigi klappidega tunda, et FiiO teeb heli pehmemaks (iPod on tuntud oma metalse

FiiO E1

HIND: UMBES 400 KROONI

Müügil: küsi poodidest

Väljundvõimsus: 80 mW

Signaali-müra suhe: 95 dB

Sobivad kõrvaklapid: 16–300 oomi

Kaabli pikkus: 78 cm

[d] hinne:

kõla poolest), detailsemaks ning selgemaks. Mõned testijad on öelnud, et E1 on iPod Nano 4G küljes paremgi kui E5, aga meie suurt vahet ei teinud, head olid nad mõlemad.

Aga kui E1 on nii palju mugavam, siis pole vaja kaks korda mõelda.

[d] HENRIK ROONEMAA

Väikesed karbid, õhuke heli

Kõlarid FiiO N3 on umbes rusikasuurused mustad karbikesed ja näevad erinevalt mitmete konkurentide disainiimedest täiesti kõlarite moodi välja. Ka heli sarnaneb natuke päris kõlarite omale.

● Toidet saavad N3 kõlarid arvutist USB-kaabli kaudu, kuid heli liigub ikka üle analoogkaabli.

Ühtekokku tuleb külge ühendada 3 kaablit: toite jaoks, arvutist kõlareisse ja kahe kõlari vahele. Õnneks on kaablid standardotsikutega, nii et vajadusel ei ole pikendamine prob-

leemiks.

Suhteliselt mugav on ka helitugevuse reguleerimiseks kasutatav suur ketas parempoolse kõlari tagaküljel. Seda saab ka pimesi üpris täpselt reguleerida.

Kahjuks töötab sama kettake ka siseljalülitamisselektorina, mis tähendab seda, et kõlareid järgmisel korral sisse lülitades tuleb hakata taas otsima eelmisel korral kettakesel õigeks timmitud helitugevuse asendit.

Kõlarite heli on kordi mahlakam ja rikkalikum kui sülearvuti sisesehitatud kõlarite oma, kuid suurte lauakõlarite omaga võrdlust ei kannata, sügavust jääb vajaka.

Arvutimängude rikkalikku helimaailma need samuti adekvaatselt esitada ei suuda. Kõlarid passivad mitte-audiofiili kontori-laualle igapäevaseks videoklippide vaata-

FiiO N3

HIND: UMBES 200 KROONI

Müügil: Mamear

Võimsus: 2 x 2 W

Sagedusvahemik: 100 Hz – 20 kHz

Ühendus: 3,5 mm audiokaabel

Toide: USB

Mõõtmed: 9,5 x 8,1 mm x 6,8 cm (üks kõlar)

Kaal: 315 g

[d] hinne:

miseks ja netiraadio kuulamiseks. Sülearvuti taga muusika kuulamiseks tasub siiski osta XMI X-Mini ja X-Maxi kõlarid, mis sest, et need on kallimad.

[d] SVEN VAHAR

SuperSpeed USB on kohal

Novembrikuises Roomas Gigabyte'i tehnikafoorumil oli meil au esimest korda heita pilk SuperSpeed USB (ehk USB 3.0) seadmele realses elus. Mulje oli hea. Kuid hoopis midagi muud on teda ise oma tingimustes piinata ja testida.

• Nüüd on kogu see uus tehnoloogia meie ees. USB 3.0 toega emaplaatidest oleme me juba kirjutanud ja neid kiitnud, kuid välist ketast ennast polnud veel millegagi testida. Veidi aja eest saime aga otse Taiwanist Gigabyte'i tehast välise kettakarbi prototüübi, mis kandis uhkelt SuperSpeed USB silti. Palusin Ordil laenata ka ühe moodsa USB 3 portidega arvuti (mu oma testmasin ootab veel USB 3 saabumist) ja testimine võis alata. Kettaks andis Ordil kaasa Seagate Barracuda 7200.12 seeria üheterabaidise SATA-2 kõvaketta markeeringuga ST31000528AS.

Kiirused on ulmelised

Kuigi vana USB 2.0 standard nägi ette teoreetilist maksimumkiirust 480 Mb/s (megabitti sekundis) ehk 60 MB/s (megabaiti sekundis), siis tänu *half-duplex*-tehnoloogiale ja muudele piirangutele oli

USB 3.0 on kiiremast kiirem

Ketas Liides	1 TB Seagate Barracuda 7200.1 SATA-2		USB 3.0 vs USB 2.0
	USB 2.0	USB 3.0	
4,383 GB ISO arvutist kettale (s)	148	46.4	318.97%
8,5 GB ISO kettalt arvutisse (s)	249.5	80.9	308.41%
4,383 GB ISO arvutist kettale + 360 MB AVI arvutist kettale (s)	31.9	16.9	188.76%
4,383 GB ISO arvutist kettale + 2,6 GB RAR kettalt arvutisse (s)	199.9	104.5	191.29%
HD Tune Ver.4.01			
Keskmine lugemiskiirus (MB/s)	33.3	95.3	286.19%
Maksimaalne lugemiskiirus (MB/s)	33.3	121.6	365.17%
Keskmine kirjutamiskiirus (MB/s)	29.2	85.9	294.18%
Maksimaalne kirjutamiskiirus (MB/s)	29.4	93.3	317.35%
ATTO Disk Benchmark v2.46			
Lugemiskiirus 8 MB (kB/s)	34861	119304	342.23%
Kirjutamiskiirus 8 MB (kB/s)	30748	98508	320.37%

kättesaadavaks kiiruseks umbes 30 MB/s. Kiireimad väikmäluseadmed on näidanud kiirust *ca* 40 MB/s ja see on ka reaalseks piiriks.

USB 3.0 standard annab ette teoreetilise maksimumi 4,8 Gb/s (ehk 600 MB/s) ja pakub juba *full-duplex*-liiklust. Lihtsalt seletades oleks *half-duplex* nagu üks rööpapaar kahe linna vahel ning enne vastassuuna rong teele ei saa, kui esimene on jaama saabunud. Full-duplex on nagu kaks rööpapaari.

Stopper kätte ja testima

Enamik väliste salvestite omanikke on sattunud olukorda, kus karbist arvutisse miskit suurt kopeerides ning samal ajal karpi kopeerimist alustades aeglustuvad mõlemad protsessid teikiiruseeni. Samuti kaasnes hiigelsuur käsipiduriefekt, kui tahtsime samas suunas kahte suuremat faili üheaegselt liikuma panna.

Teine probleem lisaks suurte failide edasi-tagasi solgutamisele on kaasajal digitaalmeedia. Andmemahud Full HD 1080p video korral (eriti kui sellega kaasneb ka 7.1 *surround*-heli) on äärmiselt suured ja tavaliselt jäi USB 2.0 väliste kettakarpide kiirus nendelt video otsestriimimiseks liialt aeglaseks. Taas tõttab appi USB 3.0 ja asi lippab.

Kuna USB 3.0 seadmed ühilduvad USB 2.0 omadega, siis sai seda kettakarpi esmalt piinatud sama arvuti USB 2 taga,

kasutades üheksat sünteetilist testiprogrammi, ning lisaks stopperiga mõõdetud reaalelulisi praktilisi andmeliigutamisi.

Õpi ära: USB 3.0

Seejärel istutasime karbi sinisesse lilleaeda (USB 3 pordid on nende eristamiseks helesinist värvi) ning viisime kõik eelnenu uuesti läbi. Ja numbrid tabelites räägivad rohkem kui tuhat sõna – enamik tulemusi on ümmarguselt kolm korda kiiremad (nii palju jääb USB 2 maha kõvaketta pakutavast), olles faktiliselt kõvakettasisesse kiirusega samas suuruses.

Mitme faili üheaegse kopeerimise testides ei saa võit loomulikult nii suur olla – andmeid ette andma ja neid vastu võtma peab ikkagi vaid üks kettaseade, mis peab oma ressursi jagama, kuid ajavõit on ka siin ilmne. Seega, uut arvutit valides pida-ge silmas USB 3 olemasolu ja passige peale, millal USB 3 toega välised seadmed ka meie turule saavad. [d] VEIKO TAMM

[HINNANG]

Mille muuga hinnata uut USB standardit kui maksimumpunktidega. Ta on kiire ja kohe-kohe on ta igas seadmes.

[d] hinne:

Uued USB-otsikud on sinist värvi, kuid ühilduvad ka vanade portidega.

Sünnipäevakuul kõik Minicute tooted SUPERHINDADEGA!

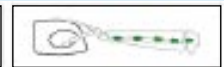

Ergonoomilised
juhtmeta hiired

ainult **699.-**

Ergonoomilised
juhtmega hiired

ainult **499.-**

Ütle "Ei!" öla- ja
randmevaevustele!

Autokujulised
juhtmeta hiired

ainult **499.-**

Tee oma
arvutikasutus
eriliseks!

Uuri lisaks:

www.javest.ee

<http://twitter.com/javestbaltic>

või saada päring:

info@javest.ee

Kampaania kehtib kuni 31.03.2010

Eesti kõige popimad telefonid

Aasta alguses on paras aeg heita pilk mobiltelefonidele, mida müüdi Eestis eelmisel aastal kõige rohkem, ja vaadata, kuidas need ka kasutada kõlbavad. [digi] küsis operaatoritelt 2009. aasta telefonide müügi edetabelid ja tegi nende põhjal oma edetabeli.

• EMT, Elisa ja Tele 2 andsid meile enda tükimüügil põhinevad müügi edetabelid ja nõustasid tulemusi ka kommenteerima. Edetabelite etteotsa sattusid loomulikult odavad telefonid, millest mitmeid antakse liitujatele tegelikkuses tasuta. Kõikide operaatorite esinumbriks oli kindlalt Nokia, kellel suurema, kellel väiksema eduga. Kõige populaarsemad oli odavamad mudelid: Nokia 1200, Nokia 1208 ja Nokia 1680. Testi me neid ei kaasanud, kuna kaks neist pole enam müügis ja ühe sünniaeg jääb 2007. aastasse.

«Odavam hinnaga Nokia telefonid on populaarsed olnud läbi aastate,» ütles Elisa logistik Peep Tinnuri. «Kliendi jaoks oli eriti just eelmisel aastal mobiiltelefoni ostmisel kõige olulisemaks kriteeriumiks hind, seejärel põhifunktsioonide olemasolu ja bränd.»

Sony Ericsson ja Samsung olid edetabelites ühel pulgal. Tele 2 edetabelis oli esindatud ainult üks Samsung, Elisa ja EMT esikümnes aga kaks-kolm tükki kumbagi. LG sattus edetabelitesse ainult ühe telefoniga: LG GB106 oli Elisa müügitabelis kolmas. LG odav telefon murdis populaarsuse esikolmikusse tänu ZENi kõnekonserveerimisele, kus klient saab endale soodsa hinnaga soetada LG telefoni ja ZENi kõnekaardi.

Edetabelites figureerisid veel EMT-l iPhone, mis oli neil müüdavuselt lausa

teine 3G-telefon, ja Nokia 5800, mis oli samas tabelis kolmas ja esindatud ka Elisa ja Tele 2 edetabelis. Mõlemast telefonist oleme [digi] juba üksjagu rääkinud ja seekord neid testi ei kaasanud, need oleksid ka võimaluste poolest teistest liialt üle olnud.

2009. aastal alanes oluliselt telefoni

«2009. aastat võiks nimetada puutetundliku ekraaniga telefonide läbimurdeaastaks.»

keskmine hind. «Kui 2008. aastal ostis klient telefoni keskmiselt 1800 krooniga, siis mullu langes keskmine hind 1400-le kroonile,» ütles Tinnuri.

Suure hinnamuudatuse tegid 2009. aastal läbi 3G-telefonid. «Nüüd maksavad odavamad 3G-telefonid juba alla 1500 krooni, mis tähendab, et kaasaegne tehnoloogia on siiski kättesaadav juba üsna soodsa hinna eest. Aasta tagasi maksid odavamad 3G-telefonid veel 3000 krooni,» rääkis EMT seadmete jaemüügi grupijuht Heiko Sõro.

Androidiga telefonid sel aastal veel müügitulemustega ei hiilanud. Elisa HTC

seadmete tootejuhi Risto Taliaru sõnul on HTC tootevalik Eestis hetkel siiski üsna väike, sest nii Windowsi kui ka Androidi operatsioonisüsteemi kasutatavate mobiilterminalide näol on tegemist võrdlemisi spetsiifiliste ja kõrge hinnaklassiga toodetega. Seetõttu on nõudlus võrreldes teiste mobiilterminalidega väike.

Kui Android ei ole veel suuremaks müügi eduks küps, siis üldiselt tungivad nutitelefoniid üha enam peale. «Kui 2009. aastal mobiiltelefonide kogumüük teravikuna langes, kasvas samal ajal oluliselt nutitelefoniid müük. Nutitelefoniid võidukäik jätkub kindlasti ka 2010. aastal ja sellele aitavad peamiselt kaasa laienenud tootevalik ja soodsamaks muutunud hinnatase,» rääkis Sõro.

Nutitelefoniid populaarsuse kasvule on aidanud kaasa ka puutetundliku ekraani kasutuselevõtt. 2009. aastat võiks nimetada puutetundliku ekraaniga telefonide läbimurdeaastaks. Tõuke selle tehnoloogia arengule andis Apple, kes iPhone'i turuletoomisega pani ka kõik teised suuremad tootjad puuteekraaniga telefoni arendama. Puutetundliku telefoni ekraan on tunduvalt suurem, mistõttu on sellise telefoniga oluliselt parem interneti lehitseda ja e-kirju lugeda, samuti on see muutnud mobiiltelefoni menüü kasutamise lihtsamaks.

[d] MARTIN METS

MIS SAAB EDASI?

● Hoolimata nutitelefoni edust, jäävad ka sel aastal kõige populaarsemaks odavam hinnaklassi telefonid. «Ebakindel majandusolukord mõjutab jätkuvalt kliente valima hinna poolest soodsamaid telefone,» ütles Elisa müügiosakonna juht Tiit Mets.

Samas kasvab kindlasti ka nutitelefoni müük. «Käesoleval aastal soosib trend üha enam nutitelefone, mille abil saab emotsioonide jagamist lihtsamaks ja mugavamaks muuta. Suur rõhk on sotsiaalsel meedial. Kasutajal peab olema mugav piltide ja sõnumite edastamine otse sotsiaalmeediakeskkondadesse. Teisalt peab olema mugav sotsiaalsetest keskkondadest info

vastuvõtmine. Järjest olulisemaks muutub pideva andmesideühenduse olemasolu, et olla kursis kasvava uudisvooga,» ütles Tele 2 kommunikatsioonijuht Kersti Gorstov.

Seda arvamust toetab ka Mets, kelle sõnul on noorte seas populaarsust kogumas mobiilse interneti kasutamist võimaldavad 3,5G-toega ja puutetundliku ekraaniga telefonid, seda eelkõige seoses tootehindade langusega selles segmendis. Kasvab ka Androidil põhinevate mobiilide populaarsus. Kasutajaid paelub eelkõige avatud platvormi võimalus valida ise oma telefoni sobivad rakendused. Androidi üha kasvavat populaarsust ennustab ka Heiki Sõro. «Sellel aastal

täieneb Android-telefonide mudelivalik jõudsalt, sest oma Androidi turuletoomisest on teatanud kõik suuremad mobiiltootjad peale Nokia,» rääkis ta. «Võimalik, et 2010. aastal saab juba osta ka eestikeelse Androidiga telefoni – vähemalt tootjad on selliseid lubadusi jaganud. Igatahes on Androidile suurt tulevikku ennustatud ja arva takse, et see on juba mõne aasta pärast mobiiltelefonis operatsioonisüsteem number üks.»

Kui mõned aastad tagasi võttis mobiiltelefon ära suure osa muusikapeerite ja digikaamerate turust, siis nüüd on toimub midagi sarnast GPS-seadmete turul.

Nokia 5230

• Asi on lihtne, puutetundlik Nokia 5230 on väga hea telefon. Puutetundlikke telefone oli testis kokku kolm – peale siin nimetatud veel Nokia 5530, millel on kõrgem hind, vähem võimalusi, kuid parem disain, ja Samsung S5230, mille puutetundlikkus ei saa Nokiale kuidagi vastu.

Esikoha andsime 2500 krooni maksvale 3,5G-telefonile selle tõttu, et Nokia 5230-l praktiliselt ei ole puudusi. Puutetundlikkus on suurepärase ja puudetel tehtud vigade hulk on üliväike. Tagasiside on suurepärase ja teksti kerimine, näiteks veebilehel, sujub ilma

Soodne puutetundlik Nokia telefon, mis tõesti töötab nii, nagu üks puutetundlik telefon töötama peab, puudetel ja kerimistel tehtud vigade arv on selle telefoniga tühine

ühegi probleemita. Sõnumite kirjutamine pole samuti tülikas ja teksti saab lisada ka käsitsi, joonistades ekraanile soovitud tähe(d). Erinevalt 5530-st puutepulka kaasa ei anta, kuid seda ei ole ka vaja.

Telefonil on olemas kõik oluline ja samas pole seda aetud liialt keeruliseks. Kaamera, GPS, 3,5 mm kõrvaklappipesa lemmikkõrvaklappide tarbeks, Facebooki (ja ka teiste oluliste võrgustike) rakendused, Ovi pood – kõik on lihtsalt leitavad ja kasutatavad. Rääkimata kalkulaatorist ja äratusest. Lisaks on telefoni lihtne lukustada ja avada, ilma et see hakkaks taskus oma elu elama.

Nagu Nokial viimasel ajal kombeks, tuleb ka 5230-le sisestada SIM-kaart küljelt nagu kuni 16 GB suurune microSD-mälukaartki. SIM-kaardi kättesaamine siiski nii lihtne ei ole, sest selleks on vaja endiselt telefonilt aku eemaldada.

Miks me siis sellele telefonile maksimumpunkte ei anna? Disaini pärast. Jah, sellel saab vahetada erinevaid tagakülgi ja endale sobivat värvi valida, kuid esikülge ümbritseb kergelt robustne raam. Maitse asi muidugi. Kui telefon maha kukub, siis tuleb see raam tõenäoliselt kasuks.

[HINNANG]

Soodne ja hea puutetundlik telefon, mis ei jää Nokia 5800-st just ülemäärä kaugele maha.

[d] hinne:

Samsung B2100

• See Samsungi tõeliselt vastupidav seiklus-telefon B2100 on meie testist juba läbi käinud ja kiita saanud, täpsemalt 2009. aasta juuliumbris. Eriti innukalt ostsid seda Samsungi telefoni ka Elisa kliendid ning seda on näha ka Elisa müügi tabelist.

Poole aastaga pole see telefon halvemaks muutunud. Võrreldes Nokia 5230-ga on Samsung B2100 küll hoopis teisest puust: pisike ekraan, paks jässakas korpus ja raske käiguga klahvid, kuid see on põhjusega.

Samsung B2100 on tegusa inimese telefon ja lisaks on see veekindel. Mitte ainult prits-

mekindel, vaid tõesti veekindel. Võrreldes Sonimi vastupidavate telefonidega, on B2100 tunduvalt odavam ja erinevalt uusimast Sonimist oskab kasutada ka Mobiil-ID-d.

Samsungi tõestatud veekindluse tõttu anname andeks ka selle, et microSD-mälukaart tuleb sisestada aku alla nagu SIM-kaartki. Ülejäanud juhtudel oleks see arusaamatu kasutaja ärritamine.

Samsungi minimalistlik menüü võib esmapilgul tunduda harjumatu, kuid tegelikult on see oma olemuselt väga lihtne. Funktsioonid on piisavalt ja kõik põhilise saab telefoniga tehtud. Veekindluse tagamisest on tõenäoliselt tingitud ka see, et telefoni küljel pole eraldi kaamera päästikunappu.

Samsungi telefonide juures torkas silma huvitav fakt, nimelt ei olnud müügi tabelites ühtegi Samsungi telefoni, mis oleks tulnud välja varem kui 2009. aastal.

Sony Ericssoni ja Nokia varem ilmunud mudelid, mis on püsinud populaarsetena läbi aastate, oli edetabelites mitmeid, Samsungi telefonid pole aga seda suutnud, kuigi neid oli edetabelites sama palju kui Sony Ericssone.

Just see telefon võib Samsungi mitteametlikku motot «Live fast, die young!» muuta.

[HINNANG]

Usaldusväärne ja vastupidav telefon, millel olemas kõik põhifunktsioonid, lisanduda võiks ka 3G.

[d] hinne:

Nokia 5530 XpressMusic

● Testi kalleim, sõltuvalt operaatorist kohati ka üle 3000 krooni maksev Nokia 5530 XpressMusic on, nagu nimigi ütleb, aus muusikatelefon. Ekraan on tal natuke väiksem kui Nokia 5230-l, kuid resolutsioon on sama, ning SIM-kaart tuleb samuti sisestada telefoni küljelt.

Lihtsalt öeldes on tegu Nokia 5800 lihtsustatud versiooniga, põhilise erinevusena pole sellel 3G-d, kuid see-eest ei puudu telefonist WiFi. Mõõtmelt on 5530 natuke väiksem kui 5800, kuid käes tundub see sama soliidne, kui mitte soliidsemgi; väljumisel kindlasti

Nokia 5530 XpressMusic on parima väljanägemisega ja kõige kallim telefon testis. Erinevalt 5230ist on sellesse puutetundliku muusikatelefoni sisse pistetud ka WiFi

üks uhkemaid ja põnevamaid telefone seekordses testis.

Ühendustest on peale WiFi olemas veel kõik kohustuslik: microSD-mälukaardi tugi, Bluetooth, GPS jne.

Sisu ja menüüd sarnanevad äravahetamiseni 5230-ga, seda lihtsalt põhjusel, et see jookseb samal Symbian 9.4-l, ainult selle telefoniga antakse kaasa märksa rohkem meelelahutusisus ja mängu.

Muusikatelefonile kohaselt on karbis kaasas täiesti head kõrvaklapid, kuid kuna enamikul Nokia telefonidel on 3,5 mm kõrvaklapipesa, pole mingi probleem ühendada selle mudeliga ka muid klappe.

Nokia 5530 XpressMusic on ainus muusikatelefon meie testis. Muusikamängija ise on Xpress-seeriale omaselt suurepärase ja seda saab kenasti lükata taustale mängima.

Telefoniga on kaasas ka puutepulk, mida üldiselt vaja ei lähe. Puutetundlikkus on hea, kuid kuna ekraan on natuke väiksem kui 5230-l, siis on tehtud vigade arv ka pisut suurem ja puutetundliku ekraaniga harjumise aeg on pikem.

Nokia 5530 XpressMusic on igati korralik muusikatelefon, kuid selle hind võiks olla samas klassis 5230-ga.

[HINNANG]

Korralik ja stiilne muusikatelefon, kuid hinnast võiks kuni neljandiku maha koorida, et see oleks tõeliselt hea ost.

[d] hinne:

Sony Ericsson C510

● Neljandale kohale meie testis tõusis esimene Sony Ericsson, kaameratelefon C510, millele pole võõrad ka 3G võimalused. Telefon sarnaneb väljumisel väga SE viiendale kohale platseerunud ökotelefoniga Naite, kuid erinevus on ühes olulises detailis – C510 nuppe on mugav kasutada.

See telefon on täiesti arusaamatult Nokia 5230-ga täpselt samas hinnaklassis. Ainus asi, mis tõesti on SE-l parem kui Nokia 5230-l, on telefoni üsna korralik 3,2 megapikseline kaamera, mis teeb ka testi kõige paremaid pilte.

Sellel Sony Ericssonil võib küll olla testi parim kaamera ja täiesti tasemel kasutusmugavus, kuid telefoni hind tundub, eelkõige Nokia 5230 kõrval, ikkagi natuke soolane

Menüü ei üllata õieti millegagi, olemas on kõik põhiline. Tore on näha, et Sony Ericsson on toonud ärarusemenüü otse menüü esilehele, sest see on siiski üks sagedamini kasutatavaid funktsioone. Kuigi mitmed uued, eelkõige W-seeria telefonid on juba 3,5 mm kõrvaklapipesaga, siis siin tuleb veel läbi ajada SE enda klappidega.

C510 on SE kindla peale mineku telefon, mille hind peaks olema märksa madalam, 3G üksinda ei õigusta nii kallist hinda. Kuna aga telefoni on siiski mugav kasutada, on C510 ka meie testis parim Sony Ericsson.

Sony Ericsson olevat see firma, kes eelmisel aastal kõige rohkem turul järele andis ja võidetud maad käest lasi. Võib-olla on selle põhjuseks eksperimenteerimine uute, mitte just kõige parema vastuvõtu osaliseks saanud nutitelefonidega, nagu Sony Ericsson X2, või lihtsalt fakt, et firmal puudub hea tootevalik kliendile ahvatlevas hinnavaheemikus 1000–2000 krooni.

Eestis tegid ilma kaks sellesse vahemikku kuuluvat telefoni, mida tuli küll osavalt laste müüa. Jutt käib Limpatelefonist SE W200i ja Dinomobiilist SE F305. Mõlemast oleme aga juba rääkinud ja andnud, tõi küll, mitte just kõige parema hinnangu.

[HINNANG]

Kallivõitu, kuid see-eest tuntud headuses Sony Ericssoni telefon, millele võib anda testivõidu telefoni kaamera kategoorias.

[d] hinne:

Sony Ericsson Naite

● Sony Ericsson paistab panustavat ökotelefonidesse, mille jaoks on valmis lausa eraldi sari GreenHeart, mis peagi saab jõudsalt täiendust. Ökotelefon tähendab seda, et valmistamisel on kasutatud taastöödeldud plasti ja metalle ning samuti on paber, millest valmistatud telefoni karp, vähemalt teisel ringil.

Tuleb öelda, et Sony Ericsson Naite on sümpaatne 3G-telefon ja sellel on ainult üks, kuid see-eest tõsine viga. Erinevalt C510-st

Uus trend on ökotelefonid, Naite on SE esimesi linnukesi selles vallas

on Naite'i kõnele vastamise ja kõne katkestamise nupud täpselt samasugused nagu nende all ja kohal asuvad nupud. Seega, kui keegi helistab, peab iga kord vaatama, et sa vajutaksid ikka õigele nupule. Naite oli telefon, mida testisime kõige kauem, kuid sujuvalt, ilma telefoninuppu silmaga otsimata, me kõnelele vastamist selgeks ei saanud.

Menüüd ja võimalused on täpselt samad, mis C510-l, kuid kaamera on oluliselt nõrgem. Mälukaart tuleb SE-del, erinevalt Nokiast, sisestada korpuse tagakaane alt, mitte telefoni küljelt. Kõrvaklapi pesa kohta käib sama jutt, mida rääkisime C510 juures.

Käes tundub Naite natuke mõnusam ega ole nii külm ning metalline kui C510, kuid eristatavad nupud on andeksandmatud.

[HINNANG]

Sümpaatne Sony Ericssoni ökotelefon mõistliku hinnaga, kuid kõnele vastamise nupud on eristamatud.

[d] hinne:

Nokia 2730 Classic

● Kui räägitakse, et 3G-telefonid on muutunud odavaks, siis ühe sellisena peetakse silmas Nokia 2730 Classicut. Telefoni hind on olenevalt operaatorist 1300 kuni 1700 krooni.

Samal ajal on telefonil olemas kõik vajalikud ühendused, alates microUSB-st,

3G ei kuulu enam rikkastele ja elitaarsetele, vaid on kättesaadav kõigile täiesti mõistliku hinnaga, Nokia 2730 tõestab seda

Bluetoothist ja lõpetades 3,5 mm kõrvaklapi pesaga. Samuti on olemas ka MicroSD-kaardi pesa ning telefoniga antakse kaasa ka 1 GB mälukaart. See on juba hea diil.

Mõistagi ei ole kõik lõpuni muinasjutuline. Tasapinnalised nupud ei ole just kõige paremad, kuid otseselt halvad ka mitte, nendega on vaja lihtsalt natuke harjuda. Kaamera on keskpärane ja Mobiil-ID teeb, nagu ka teistel lihtsamatel Nokiatel, oma pesa otse avamenüüsse ning seda ei saa sealt kuidagi ära. Samuti kipub telefon tehtud fotode galeriid või kas või rakenduste loetelu liialt kaua avama.

Kui paarist nõrgast küljest mööda vaadata, on Nokia 2730 väga hea ning samas soodne telefon. Tuleb ainult arvestada, et kõik ei ole selle telefoniga päris lust ja lillepidu.

[HINNANG]

Odav, kuid hea ja kindel telefon vajalike lisadega, oma põhitööd teeb väga hästi. Nupud ei ole kõige paremad.

[d] hinne:

Nokia 2700 Classic

● Nokia 2700 on üks koht kõrgemal oleva 2730-i odavam ja lihtsam versioon, mis oli esindatud nii Elisa kui ka Tele 2 edetabelites. Hind on sellel keskmiselt paarsada krooni madalam ja sellel pole 3G-d. Ülejäänud näitajate poolest on tegu täpselt samasuguse telefoniga kui Nokia 2730.

Samamoodi jätvad natuke soovida te-

Lihtne, kuid töökindel ja hea telefon, mis küll ei üllata millegagi, kuid otseselt alt ka ei vea

lefoni klahvid, kaamera on keskpärane ja sarnaselt 2730-ga on telefon kohati aeglane. See-eest antakse boonuseks kaasa 1 GB microSD-mälukaart ja Mobiil-ID trüüb avamenüüsse.

Kui võrrelda Nokia 2700-t järgmisel kohal asuva Sony Ericssoniga, mis on sellele mudelile paras konkurent, siis on Nokia ekraan palju selgem ja üldse on seda natuke parem kasutada. Väheste raha eest on Nokia 2700 kindel ja hea valik.

Just sellised hea hinnaga ja lihtsad telefonid on üks põhjusi, miks Nokia on Eesti turul liider, sest näiteks Sony Ericssonil pole selles segmendis suurt midagi vastu pakkuda, pigem saab praegu Nokiiale vastu Samsung, nagu näitab ka meie testi teine koht.

[HINNANG]

Lihtne, odav ja kindel telefon, mis töötab hästi ja kus on olemas kõik põhiline. Nupud on jällegi koht, kus saab norida.

[d] hinne:

Sony Ericsson S312

• Nagu varem juba öeldud, tuleb Sony Ericsoni telefone hinnavaheemikus 1000–2000 tikutulega taga ajada. S312 on selline telefon, mis sinna segmenti kuulub ja on üldse üks Sony Ericsoni odavamaid telefone, mida Eestis müüakse. Parema hinnaga saab ehk kätte ainult lihtsa muusikatelefoni W205.

Telefonil on hõbedane läikiv ekraan, mis

Telefon otsekui aastate tagant, kuid samas töökindel ja lihtne, ilma üleliigse pudi-padita

tundub esmapilgul natuke hirmuäratavalt peeglisarnane, kuid kui telefon juba sisse lülitatud, siis selle kasutamisega probleemi pole ja ekraan on kenasti loetav.

Nupud on paigutatud kitsatesse ridadesse, mida vähegi suuremate sõrmedega inimesel on üsna raske vajutada.

Mitme aasta vanustelt Sony Ericssonidelt tuttavana tunduvad menüüd on lihtsad ega üllata mitte millegagi. Kahemegapiksilise kaameraga tehtud pildid on üksjagu alla keskmise.

Sony Ericsson S312 ongi igati keskpärane telefon, odav ja lihtne valik, mis ei paku midagi üllatavat, kuid teeb oma tööd korralikult. Hind võiks, kui võrrelda seda Nokia 2730 ja 2700-ga, olla isegi ligi 500 krooni madalam.

[HINNANG]

Lihtne ja keskpärane Sony Ericsoni telefon, mis on oma olemuselt mitme aasta vanune.

[d] hinne:

Samsung S5230

• S5230 on enim müüdud Samsungi puutetundlik telefon. Ekraan on telefonil küll mõnus ja suur, kuid iga tehtud puudutus jõuab telefoni «ajju» umbes poolesekundilise hilinemisega.

Näiteks kui mõnda programmi mööda ekraani tirda, siis ujub see vaikselt sõrmele hiljem järele. Puutepulka kaasas ei ole, aga selle olemasolu halba ei teeks, sest sõrmega telefoniraamatus järge vedada ja õiget kohta

Puutetundlik telefon, mille puutetundlikkus on üksjagu paigast ära

üles leida on tõesti keeruline.

Samsung S5230 ei ole 3G-telefon, kuid panustatud on erinevate suhtlusvõrgustike kasutamisse. Suurel ekraanil saab YouTube'ist videoid vaadata ja Flickrisse või Picasasse pilte laadida. Telefoni kaamera teeb muide täiesti arvestatava kvaliteediga pilte, mis jäävad ehk siin testis alla ainult Sony Ericsson C510 piltidele. Mobiil-ID küll töötab, kuid millegipärast ei kuvata enne koodi sisestamist kontrollkoodi.

Samsung S5230 on kahe otsaga telefon: ühelt poolt nagu sisu on, kuid selle kasutamine on siiski ebamugav ja frustreriv. Respekt nende suhtes, kes suudavad sellega ära harjuda. Samuti ei tahaks kuidagi uskuda, et ooteaeg on 800 ja kõneaeg 10 tundi.

[HINNANG]

Puutetundlik telefon, mille kehv puutetundlikkus on korraliku sisu kõrval suurim miinus.

[d] hinne:

Nokia 2720 Fold

• Nokia 2720 on klapi telefoniga kohta harjumatu suur, kuid selle ekraan tundub masiivse, kuigi õhukese klapi kohta väga pisike. Samuti on telefoni nupud liialt suured ja vahemaad nende vahel veel suuremad. Näiteks selleks, et pöidlaga ekraani ääres valikunuppe toksida ja vahepeal numbriklahve vajutada, tuleb telefoni peos natuke libistada, sest põial

Nokia telefon sobib kasutamiseks ainult suurte käte ja pikkade sõrmedega kodanikele

lihtsalt ei ulatu ühest klavvistiku otsast teise. Äärmiselt ebamugav.

See on ka Nokia 2720 kõige suurem möödapanek. Suured nupud võiksid muidugi sobida eakamatele kodanikele, kui mõelda nende kõikide ebaõnnestunud pensionäritelefoni peale, kuid samas on nupud tasapinnalised, mis võib tagasiside arusaamatuks muuta. Menüü sarnaneb 2730 ja 2700 omaga, kuid ikoonid on väiksemad, sest ekraan on väiksem. Ka siin venitab Mobiil-ID menüü pikemaks.

Nokia 2720 Fold on nagu suurendusklaasi alla pandud Sony Ericsson Jalou, mis on Nokia kolmandiku võrra väiksem. Erinevalt Jaloust saab 2720-i avada täiesti valutult ühe käega.

[HINNANG]

Lihtne, kuid mitte just lihtsasti kasutatav telefon. Klavvistik on liialt suur, et seda mugavalt kasutada.

[d] hinne:

Sony Ericsson Jalou

● Klapiga telefoni peaks olema võimalik avada ühe käega, aga Sony Ericssoni tibitelefoni Jalou ei ole see võimalik. Vähemalt mitte esimese hooga ja ilma suurema vaevata, enne murdunud küüned ära.

Kui aga telefoni avamiseks pole kaht kätt võimalik kasutada, siis näeb klapi pealisküljel asuvalt pisikeselt ekraanilt helistaja nime ja võib otsustada, kas üldse on mõtet hakata telefoni avamiseks vaeva nägema. Ooteajal

Klapiga telefoni peaks olema võimalik valutult ühe käega avada

kuvatakse pisikesel ekraanil kellaaega, levi tugevust ja aku laetust.

Rombikujulised pisikesed nupud on hoolimata kartustest täiesti kasutatavad, üksnes ülemised valikunupud on natuke petlikud ja pidevalt on tahtmine neist mööda vajutada. Menüüd on hoolimata erinevatest teemade valikutest sarnased Naite'i ja C510-ga. Mälukaardi vahetamine on tehtud võimalikult tüütuks – mälukaart käib sarnaselt SIM-kaardiga aku alla, nii et mälukaardi vahetamiseks tuleb ka aku eemaldada. Kõige selle juures on aga kaamera täiesti korralik.

Telefonist on saadaval ka eksklusiivsem Dolce&Gabbana versioon, mis kaetud 24kaaradise kullaga, kuid tõenäoliselt on sedagi võimalik avada ainult kahe käega.

[HINNANG]

Stiilse väljanägemisega klapiga tibitelefoni, mida saab avada ainult kahe käega. Sisu ja hind pole samuti tasakaalus.

[d] hinne:

Samsung E1080

● Paljud unistavad telefonist, millega saaks ainult helistada ja ehk väikese boonuseks ka sõnumeid saata. Ja sinna juurde tuleb alati jutt, et pole sellist telefoni kuskil müügil näinud ja pealekauba pole selliseid telefone üldse olemaski.

Palun, aga siin see on – Samsung E1080. Jah, sellel telefonil on ka kalender, märkmik,

Telefon neile, kes tahavad sellega üksnes helistada ja mõnel päeval kuus ka sõnumeid saata

kalkulaator, äratus ja sudoku mäng, kui siiski täpne olla. Kaamerat telefonil pole. Sellega kõik piirdubki, ent 500 krooni eest oleks patt ka rohkem tahta.

Menüü ise on pisikesel ekraanil väga lihtne ja mitte just kõige paremate värvidega, eksimisvõimalust seal pole ning peavalu ei põhjusta miski. Hoolimata kartustest, et äkki Mobiil-ID selle telefoniga ei toimi, tõestab Samsung E1080 veenvalt vastupidist.

Samsung E1080 nupud on natuke raske kummise käiguga ja vajutada pole neid just ülemäära mugav, kuid jällegi, pole nagu põhjust oodata selle raha eest eeskujulikke teenindust. LG GB106 on Samsungi telefoniga ülimalt sarnane ja viimast kohta jäävad nad koos jagama.

[HINNANG]

Keskmine kasutusmugavus ja tagasihoidlikud võimalused. Telefon neile, kes tahavad sellega eelkõige helistada.

[d] hinne:

LG GB106

● LG GB106 oli Elisa müügiesetabelis lausa kolmandal kohal, seda eelkõige muidugi selle tõttu, et seda jagati koos ZENi kõnekaardiga. Tegelikult on see müstiline telefon, sest selle peale on kirjutatud «Wireless FM», mida igaüks see termin ka ei tähendaks.

Mõeldakse selle all aga seda, et telefonil on ka FM-raadio küljes ja selle kuulamiseks ei pea kõrvaklapid, mis toimivad antennina, küljes olema. Sisseehitatud kõlar teeb väga

Selles telefonis on raadio! Ja selle kuulamiseks pole kõrvaklappe vaja!

jubedat ja ragisevat häält.

Telefoniga tulevad kaasa ka kõrvaklapid, mille kvaliteet ei ole just märkimisväärne, kuid oma kõrvaklappe 3,5 mm pesa puudumise tõttu kasutada ei saa. Sarnaselt Samsung E1080-iga on ekraan pisike ja nupud veidralt raske käiguga. Samuti pakub GB106 paari põhifunktsiooni, nagu äratuskell, kalkulaator jne. Kaamerat ega mälukaardi lisamise võimalust ei ole.

LG GB106 on väga lihtne telefon, mis on suunatud eelkõige nooremale koolieale. Hea meel on aga tõdeda, et kui varem oli Mobiil-ID odavatele telefonidele paras pätkel, siis enam ei paista seda probleemi olevat, sest ka LG GB106 saab sellega suurema pingutuseta hakkama.

[HINNANG]

Lihtne ja väheste võimalustega telefon, mille põhiliseks müügiargumendiks on ... raadio.

[d] hinne:

[digi] ütleb:

Kui müügiedetabelit juhtis Nokia ja järgnesid võrdset Sony Ericsson ja Samsung, siis umbes selline pilt joonistus välja ka meie testis. Nokiad on soodsa hinnaga, aga sisus ometigi järeleandmisi ei tehta. Sony Ericssoni telefonid ei üllatanud selles hinnavahelemikus praktiliselt mitte millegagi, vähemalt mitte positiivselt. Sellest on lausa kahju ja paistab, et jutt Sony Ericssoni märkimisväärsest tuuosa kaotusest pole laest võetud.

Seevastu tegid Nokia puuetundlikud ja mõistliku hinnaga telefonid ainult heameelt. Odav puuetundlikkus ei ole enam ärritav, vaid tõeline nauding. Nokia 5230, milles on olemas kõik põhiline ja vajalik, on selle parimaks tõestuseks. Samsungi taskukohane puuetundlik telefon S5230 kasutusmugavuselt sellele vastu ei saa, kuigi viimase sisu on samuti põnev.

Samuti pole eriti midagi ette heita odavama hinnaklassi Nokiatele 2730 ja 2700, mis on korralikud ja lihtsad tööriistad. Kui võrrelda nendega näiteks odavaid Sony Ericssone, siis tundub paratamatult, et Sony Ericssonid maksavad ligi 500 krooni rohkem, kui need väärt on, kuigi nende disain võib olla nõksu lahedam kui odavatel Nokiatel. Hea meel on tõdeda, et

[TULEMUSED]

1 Nokia 5230

Soodne ja hea puuetundlik telefon, mis ei jää Nokia 5800-st just ülemäära kaugele maha.

2 Samsung B2100

Usalduväärne ja vastupidav telefon, millel on olemas kõik põhifunktsioonid, lisanduda võiks ka 3G.

3 Nokia 5530 XpressMusic

Korralik ja stiilne muusikatelefon, kuid hinnast võiks kuni neljandiku maha koorida, et see oleks tõeliselt hea ost.

Mobiil-ID polnud ka kõige odavamatele telefonidele võrras, kallimatest mudelitest rääkimata. Järgmisel aastal näeme selles hinnavahelemikus tõenäoliselt veelgi

enam nuti- ja puuetundlikke telefone, selles osas paistab suund selge olevat. Ja kes teab, ehk näeme ka juba mõnda odavat Androidi jooksutavat telefoni.

	Nokia 5230	Samsung B2100	Nokia 5530	Sony Ericsson C510	Sony Ericsson Naite	Nokia 2730C	Nokia 2700C	Sony Ericsson S312	Samsung S5230	Nokia 2720	Sony Ericsson Jalou	Samsung E1080	LG GB106
Võrgud	3,5G 900/2100 GSM	GSM 850/900/1800/1900	GSM 850/900/1800/1900	3G 900/2100 GSM	3,5 G 850/1900/2100 GSM	3G 900/2100 GSM	GSM 850/900/1800/1900	GSM 850/900/1800/1900	GSM 850/900/1800/1900	GSM 850/900/1800/1900	3G 900/2100 GSM	GSM 850/900/1800/1900	GSM 900/1800/1900
Ekraan	puuetundlik, 640 x 360 pikslit, 16,7 miljonit värvi	120 x 160 pikslit, 256 000 värvi	puuetundlik, 640 x 360 pikslit, 16,7 miljonit värvi	QVGA, 320 x 240 pikslit, 262 144 värvi	QVGA, 240 x 320 pikslit, 16,7 miljonit värvi	QVGA, 320 x 240 pikslit, 262 144 värvi	TFT QVGA, 320 x 240 pikslit, 262 144 värvi	176 x 220 pikslit, 262 144 värvi	puuetundlik 240 x 400 pikslit, 256 000 värvi	2x 128 x 160 pikslit, 65 000 värvi	QVGA, 240 x 320 pikslit, 16 miljonit värvi	128 x 128 pikslit	128 x 128 pikslit, 65 000 värvi
Kaamera	2 MP, 3kordne digitaalne suum	1,3 MP	3,2 MP, 4kordne digitaalne suum	3,2 MP, 3,2kordne digitaalne suum	2 MP, 2,5kordne digitaalne suum	2 MP, 4kordne digitaalne suum	2 MP, 4x digitaalne suum	2 MP, 2,5kordne digitaalne suum	3 MP	1,3 MP, 4kordne digitaalne suum	3,2 MP, 3,2kordne digitaalne suum	-	-
Ühendused	Bluetooth, microUSB, 3,5 mm kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, Samsungi kõrvaklapi-pesa	WiFi, Bluetooth, microUSB, 3,5 mm kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, SE kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, SE kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, microUSB, 3,5 mm kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, microUSB, 3,5 mm kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, SE kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, Samsungi kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, 2,5 mm kõrvaklapi-pesa	Bluetooth, SE kõrvaklapi-pesa	Samsungi kõrvaklapi-pesa	-
Mälu	70 MB mälu, microSD kuni 16 GB	7 MB, microSD tugi kuni 8 GB	70 MB mälu, microSD kuni 16 GB, kaasas 4 GB	100 MB, Memory Stick Micro kuni 8 GB	100 MB, microSD tugi kuni 4 GB	30 MB mälu, microSD kuni 2 GB	32 MB mälu, microSD kuni 2 GB	15 MB, Memory Stick Micro kuni 2 GB	50 MB, microSD tugi kuni 8 GB	32 MB	100 MB, microSD tugi kuni 8 GB	200 kontakti, mälukaardi tuge pole	1 MB, mälukaardi tuge pole
Kõneae	ooteaeg 438 h, kõneae 7 h	ooteaeg 600 h, kõneae 9 h	ooteaeg 351 h, kõneae 5 h	ooteaeg 400 h, kõneae 10 h	ooteaeg 383 h, kõneae 4,5 h	ooteaeg 360 h, kõneae 7 h	ooteaeg 299 h, kõneae 6,5 h	ooteaeg 400 h, kõneae 8 h	ooteaeg 800 h, kõneae 10 h	ooteaeg 390 h, kõneae 5 h	ooteaeg 350 h, kõneae 4,5 h	ooteaeg 550 h, kõneae 7,5 h	ooteaeg 400 h, kõneae 4 h
Mõõtmed	111 x 51,7 x 14,5 mm	113 x 48,9 x 14 mm	104 x 49 x 13 mm	107 x 47 x 12,5 mm	108,0 x 47,0 x 12,6 mm	109,6 x 46,9 x 14,4 mm	109,2 x 46 x 14 mm	100 x 46 x 12,5 mm	104 x 53 x 11,9 mm	93 x 46 x 17,85 mm	73 x 45 x 18,2 mm	107,4 x 45,5 x 13,6 mm	102 x 45 x 14,6 mm
Kaal	115 g	103 g	107 g	92 g	84 g	88 g	85 g	80 g	94 g	90 g	84 g	65 g	pole teada
EMT hind	2490 krooni	1690 krooni	3290 krooni	-	1990 krooni	1390 krooni	-	1490 krooni	1990 krooni	1190 krooni	2290 krooni	490 krooni	490 krooni
Elisa hind	2490 krooni	1590 krooni	2990 krooni	2390 krooni	1890 krooni	1290 krooni	1190 krooni	1290 krooni	2290 krooni	990 krooni	2590 krooni	490 krooni	490 krooni
Tele2 hind	2490 krooni	1590 krooni	3190 krooni	2890 krooni	2090 krooni	1690 krooni	1390 krooni	1590 krooni	1990 krooni	1090 krooni	-	-	-
Punktid	4,5	4,5	4	4	3,5	3,5	3	2,5	2,5	2,5	2	2	2
Koht	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.

Pankade laenukahjud: Miks on Sampo provisjonid üle seitsme korra suuremad kui Nordea omad?

Saldo

ÄRIKLASSI AJAKIRI

MÄRTS 2010

SOOVIMATU KUULSUS

Kreeka statistikaameti eksjuht selgitab, miks statistika valetab

KARU UUS KASVULUGU

Olympic Casino sisenes internetikasiinode turule

AUDESE VASTULÖÖK

Eesti kõlaritootja trügib luksuskaubaga Hiina turule

RUMALUSE PEALETUNG

Suurel hulgal rumalatel inimestel on tekkinud tohutud pretensioonid elu suhtes, ütleb SEB ökonomist Hardo Pajula, keda nihe rumaluse suunas murelikuks teeb.

Loe märtsi Saldost:

RUMALUSE PEALETUNG

Rumalatel inimestel on tekkinud tohutud pretensioonid elu suhtes, ütleb SEB ökonomist Hardo Pajula.

PANKADE LAENUKAHJUD

Miks on Sampo võimalike laenukahjude tarbeks kõrvale pannud üle seitsme korra rohkem kui Nordea?

AUDESE VASTULÖÖK

Eesti kõlaritootja trügib luksuskaubaga Hiina turule

SOOVIMATU KUULSUS

Kreeka statistikaameti eksjuht selgitab, miks statistika valetab

KARU UUS KASVULUGU

Olympic Casino sisenes internetikasiinode turule

Saldo leiad
hästivarustatud
müügikohtadest
üle Eesti.

Saldo saad tellida
veebiaadressil
www.telli.ee

telli.ee
HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

KUIDAS...

HAARA OMA TEHNIKAL SARVIST!

Kuidas osaleda fotokonkursil?

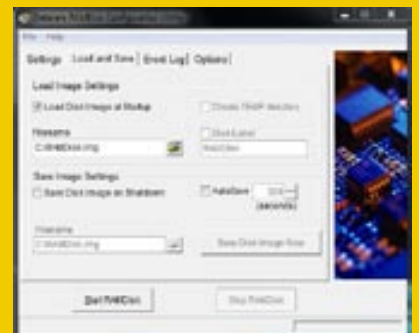
LK 48

ARVUTI

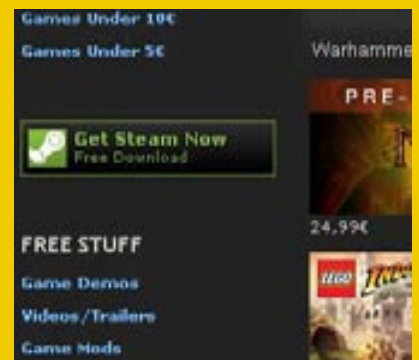
Kuidas sülearvutit GPSina kasutada?

LK 44

Kuidas kiirendada arvutit RAMDiski abil?

LK 46

Kuidas kasutada Steami veebipoodi?

LK 47

KUIDAS ...

sülearvutit GPSina kasutada

Navigeerimistarkvaraga mobiilid pidid surmama spetsiaalsete autonavigeerimiseseadmete turu, kuid pisikeselt mobiiliekraanilt on teel olles kaarti üsna ebamugav vaadata. Kuidas aga teha nii, et suure ekraaniga sülearvuti, kus kaart suur ja selge, võidaks autonavi?

1.

Riistvara – midagi on juurde vaja

Sülearvuti jaoks on hulk tarkvarasid, mis GPSiga suhtlevad ja navigatsioonitöö ära teevad, kuid üks on siiski oluline ka riistvara juures – GPS, mida tavaliselt arvutis pole. Jah, mõnikord harva on ka Eestisse sattunud sisseehitatud GPSiga sülearvuteid, kuid tavaliselt neid siinkandis maale tuua ei armastata,

kuna nõudlus on väike. Sellepärast loodame pigem eraldi USB- või Bluetooth-moodulitele, mida saab arvutiga ühendada.

USB-GPSid on tunduvalt odavamad kui Bluetooth-moodulid, kuid need on alati arvutiga kaablit pidi ühendatud, mis võib olla natuke ebamugavam. Samas vajab Bluetooth-GPS akusid ja laadimist, kuid on universaalsem, sest seda saab ühendada ka mobiiltelefoniga. USB-GPSide hinnad algavad juba 175 kroonist, need on muutunud üliodavaks. Bluetooth-moodulite hinnad algavad 400 kroonist. GPS-mooduli sisemise kiibi standardiks on praegu veel endiselt juba aastaid valitsenud SiRFstarIII, kuid eelmise aasta sügisest jõudis lettidele tulius SiRFstarIV, mida nüüd tasuks juba otsida – see tagab ülikiire asukoha määramise, tarbib mitu korda vähem voolu (eriti hea just Bluetooth-moodulites) ning on

igasuguste häirete vastu paremini kaitstud (WiFi, mikrolaineahjud, raadioseadmed jms).

2.

Kuidas ühendada?

GPS-moodulite puhul on oluline teada, et erinevalt muudest lisaseadmetest longib see tehnoloogia arengus sabas ja pole üldse ime, kui äsja ostetud GPS tahab arvutiga suhelda ammu unustuse

hõlma vajunud jadapordi kaudu. Sel puhul peab jälle meelde tuletama COM-pordid ja baud rate'id. Tarkvarad, mis GPSiga suhtlevad, pakuvad küll peaaegu alati võimalust otsida automaatselt üles ka kuhugi virtuaalsesse COM-porti ühendatud GPS-seade.

USB-ühendusega GPS võib sisaldada endas vajalikke draivereid, nii et kui see arvutiga ühendatakse, saab arvuti ise installimiseks vajalikud asjad seadmest kätte ja ongi kõik korras. Bluetoothiga ehk juhtmeta GPS-moodulite töölesamiseks on vaja draiver käsitsi paigaldada ning arvutiga ühendada, mis seadmeti on erinev, kuid kaasasolevat juhendit järgides lihtsalt teostatav. Tootega on tavaliselt kaasas vajalik draiveri plaat, aga tootnime järgi leiab selle ka tootja kodulehelt.

Veidi keerulisem on siis, kui kasutusel on vanemat tüüpi GPS-moodul või mõni käsi-GPS, mis ühendub jadapordi kaudu. Sel juhul on vaja vastavat üleminekukaablit jadapordist USB-pesasse. See ei maksa palju, kuid siis ei tohi unustada, et üleminekukaabli tarvis on vaja veel omaette draiverit, mis tuleb installida.

Spetstarkvaraga õnnestub isegi GPSiga mobiil panna arvutiga suhtlema, GPS-mooduli asemel võib kasutada ka oma käsi-GPSi, mis on arvutiga ühendatav.

3. Tarkvara – rekkamehele või matkajale?

Kui GPS on arvutiga tuttavaks tehtud, tuleks mõni sobiv tarkvara paigaldada. Neid on tegelikult palju. Esiteks peab valima, kas vaja on vaid kaardil oma asukohta näha või peaks programm ka teed oskama juhendada. Teiseks oluliseks omaduseks on korralikud kaardid. Näiteks Garmin Mobile PC, mis on Garmini enda tarkvara sülearvutitele ja näitab kõiki täpseid Regio ja EOMAPI Eesti kaarte, mis tehtud Garmini eraldi seadmetele, tarkvara juhendab häälega ja salvestab teekonda. Garmin Mobile PC maksab ca 600 krooni. Microsoftilt tuli aga just välja Autoroute 2010, mis on saanud rekkameeste ja bussijuhtide lemmikuks, sest sel on nüüd täpsemad Navteq'i kaardid ning 3D-vaade, mida eelmisel, 2007. aasta versioonil polnud.

3D-vaade näitab kaarti autojuhi vaatenurgast, tänava tasandilt, mitte otse «lagipähe» ülevalt alla. Autoroute 2010 hind jääb 1000 kr lähedale.

Eestis navigeerimiseks on parima kaardiga Regio CD Atlas 4.0, kuid autonavigaatorina kasutamine pole nii mugav, kuna hääljuhtimist ei saa kasutada. Teekondi aga arvutab ta aadressi järgi hästi.

Palju on ka selliseid tarkvarasid, mis näitavad vaid kaarti ja kasutaja asukohta sellel. Autos kasutades läheb sel juhul kindlasti vaja kaassõitja abi, sest juht peab teed jälgima. Kasutada on neid tarkvarasid odavam, sest kaardi saab võtta internetist ja selle taustale vastavaks kalibreerida. Sellised programmid on näiteks GPSU või GPSS, mille saab taustaks valida mõne pildifaili kaardiga. Kalibreerimine käib näiteks kaardil leiduva kolme või enama punkti järgi, mille asukoha koordinaadid on teada.

4. Töölaud korda

Oletame, et GPSi ja sülearvuti kooslus läheb kasutusele autos, tavaliselt ju nii ongi. Arvuti eeliseks on suur ekraan, just hea kaarti vaadata, kuid puuduseks arvuti enda suurus. Siin läheb vaja natuke lisavarustust. Kui vanasti pidi minema osavate näppudega töömehe juurde, et tellida sülearvuti alus, siis nüüd on neid aluseid juba igalt poolt saada – just juhtusin Maksimarketit autokaupade riiulil nägema üht mõnesajakroonist alust, millele saab sõidu ajal arvuti mugavalt kinnitada.

Veel võib vaja minna sülearvuti autoadapterit, sest arvuti enda aku peab vastu vaid mõned tunnid. Siin on valida kas 220voldiste suhtelisel kallite ja kobakate toiteplokkide või sigaretisüütajasse käivate universaalsete pisemate toiteadapterite vahel. Nende viimaste puhul peab aga arvestama, et ehkki need võivad autos sülearvutit napilt töös hoida, jääb aku laadimiseks võimsust väheks.

Kuhu panna GPS? Kui ostsid USB-mooduli, siis paljudel neist on magnet küljes. See aitab GPS-mooduli kinnitada autokatusele, kus on parem GPS-signaali vastuvõtt, ja asukoht määratakse siis täpselt. Kui juhe katusele ei ulata, tuleks GPS-moodul panna

võimalikult lagedale kohale, näiteks auto armatuurlaual, kus satelliitidega samuti parem nähtavus. Magnetiga GPS-moodul tuleks arvuti kõvakettast eemal hoida, kuna magnet võib sealt andmeid kustutada.

5. Ekraan igavesti särama

Kui arvutist on saanud GPS-seade, tuleb hoolitseda selle eest, et ta reisil ootamatult pilti eest ei viskaks. Selleks tuleb seadetest vaadata, et ekraani teatud aja peale väljalülitamine (Turn off monitor) oleks välja lülitatud, muidu võib juhtuda, et arvuti hakkab aku säästmiseks ajal, kui GPSi tarkvara töötab ning kaarti näitab, ekraani pimendama. Seda saab Windowsis seada Power Optionsi alt, teistel platvormidel aku ja ekraani seadetest.

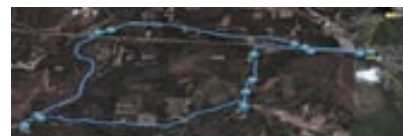
Kui kasutada sülearvutit autos sageli, võiks tõsiselt kaaluda ka väikmälukeetaga ehk SSDga arvuti ostmist, sest rappumine segab tavaliste kõvakettaste tööd (paljudel ketastel rakendub vaikumisi põrutuskaitse, mis blokeerib lugemise-kirjutamise). Põrutuskaitse saab muidugi ka välja lülitada, aga see võib kõvaketta tervisele halvasti mõjuda.

[d] KAIDO EINAMA

KUIDAS OMA TEEKONDA KAARDIL VAADATA?

- Valides GPS-tarkvaras teekonna salvestamise, tekib pärast reisi fail, mille infot saab hiljem kaardil vaadata.

Oma teekonna salvestamiseks on mitmeid vorminguid: CSV on neist kõige lihtsam, kuid võib tekitada kaarti näitavates programmides segadust tõlgendamisel, kuna iga GPS-tarkvara võib salvestada pisut erinevalt. Üks levinumaid on GPX-vorming, mis sisuliselt on XML-fail ja mida tunneb enamik programme.

KUIDAS ...

kasutada RAMDiski

Arvuti kasutab primaarse mäluna kallitel SDRAM kiipidel baseeruvat operatiivmälu ehk RAMi ning salvestusmälu üldjuhul kõvakettaid. Kuidas need kaks ühendada, teha RAMist salvestusketas ja oma arvuti sellega lendama panna?

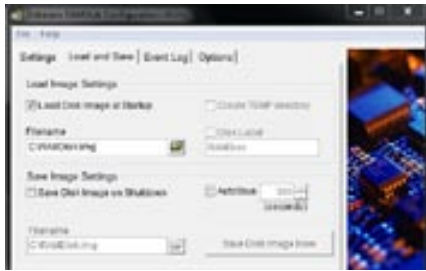
1. Laadi programm

Laadi Dataram Corp. kodulehelt alla programmi tasuta versioon: <http://memory.dataram.com/products-and-services/software/ramdisk/download-ram-disk>.

Kui on soov kasutada suuremat mälukestas kui 4 GB, siis on litsentsivõtme saamiseks vaja end allalaadimislehel registreerida (samuti tasuta).

2. Seadistame!

Kui programm on installitud, tuleb avada tema konfiguratsiooniütiiliit ning määrata Settings-aknast soovitava mälukestas suuruse. Mina hammustasin oma 6 GB-st ära 1 GB, kuid plaan on laiendada arvuti mälu 12 GB-ni ja luua sinna juba 4 GB mälukestas. Esmalt oleks soovitatav luua see vormindamata (Unformatted) kujul.

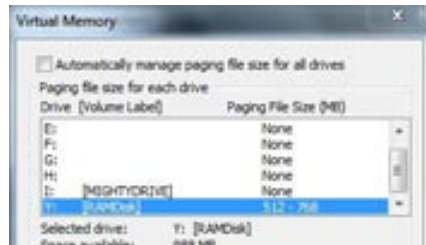
3. Salvesta fail

Nüüd on aeg see virtuaalketta fail – Disk Image nimega RAMDisk.img – salvestada ning panna linnuke kasti, mis lubab selle laadimise arvuti startimisel. Ja arvuti taaskäivitada.

4. Seadistame veel

Kui eelnev osa on kombekalt läbi viidud, peaks tekkima uus kettaseade, mis on esialgu veel operatsioonisüsteemile nähtamatu. Avame Control paneli, sealt valime System and Security ning siis paistab jaotisest Administrative Tools valik «Create and format Hard Disk Partitions». Kui see avada, on meil ees ülevaade kõigist arvuti kettaseadmetest, millest üks piseke on musta värvi. Arvuti pakub kohe selle ketta initials-

seerimist, mida me loomulikult lubame. Nüüd paremklops hiirega sellel kettal ja loome sinna maksimaalse pakutava mahuga partitsiooni, millele anname nimeks RAMDisk ja ketta täheks midagi tagapoolt, näiteks Y ning vormindame (format) ta NTFS failisüsteemi.

5. Ütleme Windowsile ka

Nüüd asume virtuaalmälu ümber kujundama. Avame taas Control Paneli, taas System and Security ja sealt alt uuesti System. Selles aknas klõpsame vasaku tulba valikutes «Advanced System Settings» peale ning avanevast pisemast uuest aknast klõpsame ülemise kasti – Performance – nupu Settings. Taas avaneb uus aken, millest valime keskmise jaotuse «Advanced» ning siit Virtual Memory kastist vajutame nuppu «Change».

6. Kuhu panna fail?

Uues pisiaknas on meil kõige tipus linnuke kasti «Automatically manage paging file size for all drives» – selle koristame kähu ära. Allpool valikust liigume C-kettale ning valime No Paging File ja vajutame Set. Nüüd liigume kettaseadmete rivi lõppu, kust leiame oma uue ketta (antud juhul Y:) ning paneme linnukese nupu Custom Size juurde ja määrame algsuuruse (Initial size) ning maksimumsuuruse (Maximum Size). 1 GB RAMDiski korral andsin ma neile väärtused vastavalt 512 MB ja 768 MB. Taas vajutame Set ning alt OK. Ja jätkame nii OKga, kuni jõuame tagasi väikese aknani «Advanced System Properties».

7. Ajutine sodi ka ajutisele kettale

Siin teeme veel ühe kiirendava nipi – nimelt suuname süsteemi ajutised

failid ka mälukestale. Selleks loome Y-kettale kausta TEMP ja «Advanced System Properties» aknas vajutame nuppu «Environment Variables». Alumises aknaosas (System Variables) kerime allapoole, kuni ilmuvad kaks Variable't: TEMP ja TMP. Esmalt liigume ühele neist, vajutame Edit ning kirjutame Y:\TEMP, seejärel teisega sama – Y:\TEMP. Kui on tegemist suurema RAMDiskiga (nt 2 GB+), siis võime virtuaalketta TEMP-kausta suunata ka kasutajamuutujad, redigeerides ülaosas (User Variables) nii TEMP kui TMP väärtusteks Y:\TEMP.

8. SSD-omanikud, tähelepanu

Lisaks kiirusevõidule on selline virtuaalmälu ja ajutiste failide ümbersuunamine harukordselt kasulik neile, kel süsteem on SSD-välkmälukestal. Nimelt on SSD-del lubatud vaid kindel arv kirjutamisi ja mida vähem sinna kirjutada/kustutada, seda tervislikum SSD-le.

[d] VEIKO TAMM

MIS ON RAMDISK?

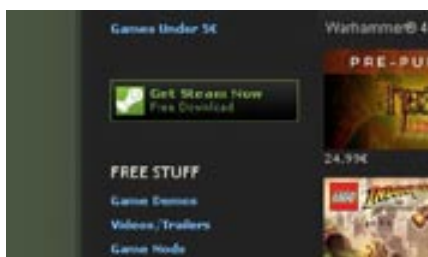
● Kuna enamasti pole RAMi kunagi liialt palju, on kasutusele võetud virtuaalmälu – fail kõvakettal (näiteks nimega pagefile.sys), mida arvuti kasutab nagu RAMi pikendusena. Sinna laaditakse hetkel mittekasutuses olevate programmide ja andmete osad, mis taas vajadusel uuesti RAMi loetakse. Avades Task Manageri ning lisades sinna tulba Paged Pool, saame näha, kui suur osa on tegelikult RAMis ja kui suur osa on lükatud HDD-le virtuaalmälu. Kuigi tänapäeval on operatiivmälu oluliselt odavnemad ning selle hulk arvutis kasvanud, on seda teinud ka programmide mälujanu ja siiani on vajadus virtuaalmälu järele suur. Samas toob aga protsessi tagaplaanilt taas aktiivseks kutsumine kaasa viivituse, nt oled mängu taustale saatnud ning selle taas esile kutsumine võtab kümnetest sekunditest minutini. Pilt saabub hetkeks, mil su tegelane on haamriga pähe saanud ja siivselt susse sirgu sirutab.

RAMDisk on tasuta ning ühildub Windows 7, Vista, XP, Server 2003 ja Server 2008 nii 32- kui ka 64-bit versioonidega.

KUIDAS ...

kasutada Steam'i veebipoodi

Üha enam mängu saab digitaalselt alla laadida erinevatest veebikeskkondadest, mida on tekkinud päris mitmeid, näiteks GamersGate ja Direct2Drive, ja tekib aina juurdegi. Meie räägime neist kõige tuntumast ehk Valve'i Steamist, mis on ka hetkel kõige parem.

1. Alustame algusest

Esmalt tuleb arvutisse tirida Steam'i klient, mille saab alla laadida aadressilt <http://store.steampowered.com>. Installimisprotsess on lihtne ja sellel me pikemalt ei peatu.

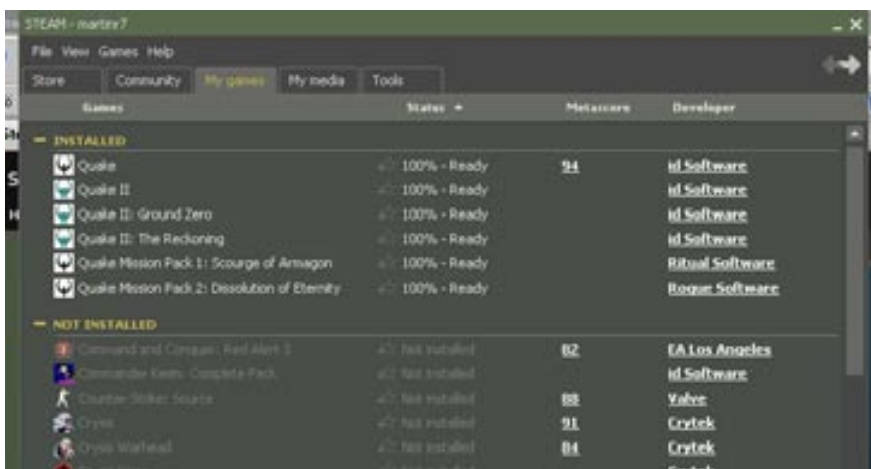
2. Minu konto

Järgmiseks tuleb luua Steam'i konto, sest kõik Steamist ostetud mängud, mis just ei ole kellelegi kingiks ostetud, on seotud ühe kindla kontoga. See lubab ostetud mängu mitme arvuti taga kasutada, piisab ainult Steam'i kliendi ja seejärel juba varem ostetud mängu allatirimisest. Oluline on veel teada, et Steam'i kontot ei või vahetada ega müüa.

3. Nagu laps kommipoes

Ostmine on lihtne, kuid see eeldab vähemalt mingi krediitkaardi

Ühel kontol saab vanu mängu jooksutada läpakaga, uusi mängurimasinaga.

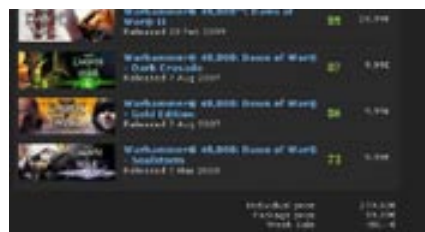
olemasolu, toetatud on kõik levinumad krediitkaardid. Steam'i klienti sisseehitatud poes saab mängu lähemalt uurida ja neid seejärel osta. Ostetud mängud lisatakse mängude saki alla, kust need saab juba edasi arvutisse alla laadida.

4. Mida osta?

Igäüks ostab muidugi neid mängu, mis talle meeldivad, kuid nagu meile ühes lugejakirjas juba kurdeti, ei ole Steam odav koht. See kehtib siiski vaid esimese suurusjärgu, äsja välja tulnud mängude kohta, mille eest tuleb välja käia umbes 50 eurot ehk 780 krooni. Tuleb tunnistada, et Steam pole soodne koht uute mängude hankimiseks, vaid hoopis vana kulla (taas) leidmiseks.

5. Ale! Ale! Ale!

Steamis tasub silma peal hoida suurte allahindlustel. Pole üldse ime, kui mõne küllaltki kalli mängu saab osta paari euro eest. Samuti toimuvad Steamis teatud aja tagant, näiteks jõulude ja lihavõtte ajal, nn hullud päevad, kui mängu antakse ära naeruväärse hinnaga. Otsida võib ka erinevaid mängukomplekte. Mõni koosneb kõigest ühe arendaja või levitaja mängudest, mõni aga ühest mänguseeriast. Komplektina ostetud mängudega võidab hinnas juba üsna

palju, kuigi seal olevad mängud ei pruugi olla just kõige uuemad.

6. Sõbrad ja saavutusvajadus

Steamis saab lisada sõpru, vaa-data, mis mängu nad mängivad, ja lahti lukustada Steam'i Achievements, mida sõpradega võrrelda. Nende tuge ei ole küll kaugelki kõigil mängudel, kuid nende hulk on siiski arvestatav. Samuti saab ülevaate, kui kaua mingit mängu on mängitud, liituda gruppidega või täiendada oma profiili.

7. Pilvele hõljuma

Mõned mängud, näiteks mõlemad «Half-Life'id» toetavad Steam Cloudi, mis lubab mängude salvestusfaile hoida Steam'i enda serveris. Tänu sellele saab suvalisel hetkel suvalise arvuti taga jätkata mängu täpselt sellest kohast, kus see pooleli jäi. Tahaks loota, et selle toe saavad ühel päeval kõik Steam'i mängud. [d] MARTIN METS

KUIDAS ...

osaleda fotokonkursil

Eesti üks mainekamaid fotokonkurse Looduse Aasta Foto tähtaeg on küll napilt möödunud, aga usin pildistaja saab tunnustust noolida ikkagi, sest konkurse on käimas veel mitmeid. [digi] annab nõu, mida silmas pidada ja kust infot saada.

1. Vali pilte kriitiliselt

Uuri, mitu pilti võib üks osaleja konkursile esitada – tavaliselt 3-10. Ole piltide valikul väga enesekriitiline, lihtsalt osalemise pärast pole mõtet maksimumarvu täis punnitada. Suurtel konkurssidel tuleb žüriiliikmetel läbi vaadata tuhandeid pilte ja mida lihtsamaks sa nende töö teed, seda paremas tujus nad on. Jälgi ka, et püksid konkursi teema või kategooria piires.

2. Pea kinni tehnilistest nõuetest

Tee endale selgeks, millises formaadis ja kui suuri pilte saata tohib, ning käitu vastavalt. Enamasti on nõuded küll tagasihoidlikud, aga võimalik, et pead foto külje pikkust või faili suurust siiski pisut kohendama. Järgi täpselt juhiseid ka piltide nimetamise ja kirjeldamise osas.

3. Ole värsked ja loominguine

Iga-aastase konkursi puhul ei tee paha eelmiste aastate töid sirvida. Sel moel saad aimu nii konkursi tasemest kui ka stiilist, mis žüriile meelepärane on olnud. Kindlasti hoidu aga jäljendamisest – edukas on pigem mõne tehnilise ebatäiususega, aga lihtne, omapärane ja kõitvat lugu jutustav kaader.

4. Mida teha ei tohi?

Igal konkursil on reeglid selle kohta, kas ja kui palju pilte töödelda võib. Enamasti on keelatud mitmest pildist ühe kokkukleepimine (v.a panoraamid) ja muu ulatuslikum töötlus, lubatakse tavaliselt värvustasakaalu, kontrastsuse, teravuse jmt nihutamist, samuti sensori müra eemaldamist ja vahel ka HDR-töötlust.

5. Millega peab arvestama?

Enamasti tähendab piltide konkursile saatmine seda, et nõustud nende kasutamisega vähemalt üritust reklaamivate või kajastavate materjalide juures, sageli ka koondnäitustel. Ehk teisisõnu – kui pildidel on midagi, mida oled nõus üksnes žüriile näitama, ära parem osale.

6. Loe tingimusi hoolikalt

Vältimaks kõiki hilisemaid arusaamatusi nii piltide kasutusõiguse

KUST SAAB INFOT KONKURSSIDE KOHTA?

Konkurse korraldavad nii suuremad fotovarustust müüvad firmad kui ka mitmed MTÜ-d ja huvitühendused. Google ja märksõna «fotokonkurs» annavad päris hea ülevaate parasjagu toimuvast. Nutikas konkursikorraldaja postitab info oma ettevõtmise kohta ka erinevatesse fotofoorumitesse, millel tasub silm peal hoida. Järjehoidjaga varustamist väärivad näiteks sellised veebisaidid:

- pilt.delfi.ee/contests
- nagi.ee/contest
- www.fotofoorum.ee/fotokonkursid-f22.html
- shutterfish.net/contests
- www.fotofestival.ee

Kel huvi välismaistel konkurssidel osaleda, leiab käimasolevaid võistlusi nt sellistelt linkidelt:

- www.photolinks.com/Photo_Contests.html
- www.photocompete.com
- www.photocompetitions.com
- www.photographycontest.ws
- proofpositive.com/contests/photocontests.htm

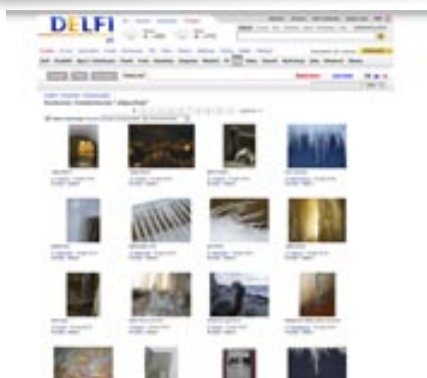
kui ka näiteks lubatud/lubamatu töötuluse osas, loe enne osalemist konkursi tingimused hoolikalt läbi ja kui midagi jääb arusaamatuks, küsi julgelt lisa.

7. Ole kannatlik

Kuna osalejaid on palju, siis ära lootusi kõrgeks aja. Arvesta sel-

RMK korraldatud koolinoorte Loodusfoto 2009 konkursi üks võidutöödest. Uusi pilte ootab RMK Aegviidu looduskeskus 10. märtsiks.
Foto: Üleujutatud mets. Riin Riiberg, Kolga Keskool

lega, et su pilt ei võida midagi ja sa ei saa ka mingit tagasisidet – siis pole pettumust karta. Usalda žüriid ja naudi konkurentide töid, küll ükskord tuleb ka sinu kord.

8.

Mida osalemine annab?

Jagatavat nänni võta pigem kui meeldivat lisaväärtust, konkursil

osalemise tegelik väärtus peitub siiski iseenda loomingu kõrvalpilguga vaatamises ja hindamises juba konkursitöid välja valides, samuti on ise osaledes teiste töid põnevam sirvida. Ja tähtsusetu pole ka teadmine, et sinu häid kaadreid näeb veel keegi peale su enda ja lähimate sõprade.

[4] KRISTJAN KALJUND

VALIK KÄIMASOLEVAID KONKURSSE:

Eesti uhkeim jääpurikas

Otsitakse Eesti uhkeimat jääpurikat.

Tähtaeg: 5. märts 2010

Auhinnad: Fotoluksi kinkekaart, stuudio rent

Korraldaja: Fotoluks

Lisainfo: Fotoluksi lehekülg Facebookis

Saaremaa külmakirjad

Osalema oodatakse Saaremaal 2010. aasta talvel tehtud pilte.

Tähtaeg: 31. märts 2010

Auhinnad: fotokursus, fotokott, statiiv jm

Korraldaja: www.snap.ee

Lisainfo: www.snap.ee

Nikon näitab valgust

Võistlevad valgusmaalinguga kirjutatud fotofirma logod.

Tähtaeg: 31. märts 2010

Auhinnad: soodustus koolitustel, Nikoni meened, fotokalender jm

Korraldaja: Eesti Fotofestival MTÜ

Lisainfo: www.fotofestival.ee, info@fotofestival.ee, 5554 4555

Surfifoto

Osaleda võivad kõik pildid, mis seotud surfamisega.

Tähtaeg: 12. märts 2010

Auhinnad: vt kodulehelt

Korraldaja: Surfikool

Lisainfo: surfikool.wordpress.com

Talvemuinassjutt 2010

Osalema oodatakse kõiki, keda nimes toodud teema köidab.

Tähtaeg: 10. märts 2010

Auhinnad: fotovarustus

Korraldaja: Tartu fotoklubi

Lisainfo: www.tartu-fotoklubi.ee

Eesti imelised maastikud

Konkurss Harjumaa, Järvamaa, Lääne-Virumaa kooliõpilastele.

Tähtaeg: 10. märts 2010

Auhinnad: Auhindu antakse nii piltnikele kui ka nende juhendajatele.

Korraldaja: RMK

Lisainfo: www.rm.k.ee/teemad/metsa-kool/konkursid/loodusfoto, aegviidu.looduskeskus@rm.k.ee, 5344 0549

Valgus ja vari

Osalema oodatakse kõiki Tartu koolide õpilasi ja pilte, mis kajastavad õpilaste arvamusi, mõtteid, tundeid ja muljeid, mis tulenevad füüsika õppimisest.

Tähtaeg: 29. märts 2010

Auhinnad: Auhindu antakse ka.

Korraldaja: Tartu linna füüsikaõpetajate ainesektsioon

Lisainfo: siim.oks@htg.tartu.ee

Tagasi Rapture'i

«BioShock 2» on hea mäng. Paremini selle kohta öelda ei julge, lihtsalt hea mäng. Järgmisel kolmel leheküljel ei tulegi juttu mitte niivõrd sellest, miks see on hea mäng, vaid hoopis sellest, miks see pole nii meeldejääv ja lööv kui 2007. aastal ilmunud esimene osa.

• «BioShock» oli suurepärase seiklus nii visuaalselt kui mängitavuselt, kuid tegelikkuses oli see Ken Levine'i eelmise meistriteose «System Shock 2-e» ümberjutustus, kus kosmoselaev oli asendatud veealuse linnaga. Kummalisel kombel ei tekitanud taoline enda plagieerimine märkmisväärset nõrdimust.

Ühelt poolt selle tõttu, et 1999. aastal ilmunud ja müügis läbikukkunud, kuid oma ajast ees olnud «System Shock 2» jäi pigem väheste fännide pärusmaaks ning seetõttu oli paljude jaoks tegemist uue kontseptsiooniga. Teisalt aga oli «BioShockil» fantastiline visuaalne lahendus ja tegevuse asetus, mistõttu võtsid originaali fännid uue lahenduse rõõmuga vastu. Rääkimata nendest, kes sellist tüüpi mänguga esimest korda kokku puutusid.

«BioShock 2» ei suuda enam eelkäija kombel mängijat nii loo kui mängitavuse kohalt üllatada

Pärast kõike seda on «BioShock 2-l» kohustus ennast tõestada nii esimese osa kui ka mõlema mängu fännide ees ja kahjuks tuleb tunnistada, et hoolimata mitmest edasilükkamisest, mille põhjuseks soov veelgi lihvitumat toodet pakkuda, sellega päriselt hakkama ei saada.

Valitsus on vahetunud

Esimesest osast on möödunud kümme aastat ja Rapture'i veealust linna valitseb psühholoog Sofia Lamb, kes pole kaugeltki nii karismaatiline kui Rapture'i rajaja Andrew Ryan. Kogu eelmise mängu filosoofia on pea peale pööratud, Ryani koolkond imetles ja ülistas üksikindiviidi, Lamb aga panustab kollektiivi.

Mängija on uue Big Daddy prototüüp Delta, kes mingil põhjusel ei hulgu koos väikeste õdedega mööda linna sihitult ringi, vaid kellel on vaba tahe. Viimane on tore, kuid igal Suurel Issil on nähtamatu side oma väikese õega ning peategelase väikeseks õeks on linna valitsejanna tütar Eleanor. Enamik mängust möödubki väikeste õde jahtides.

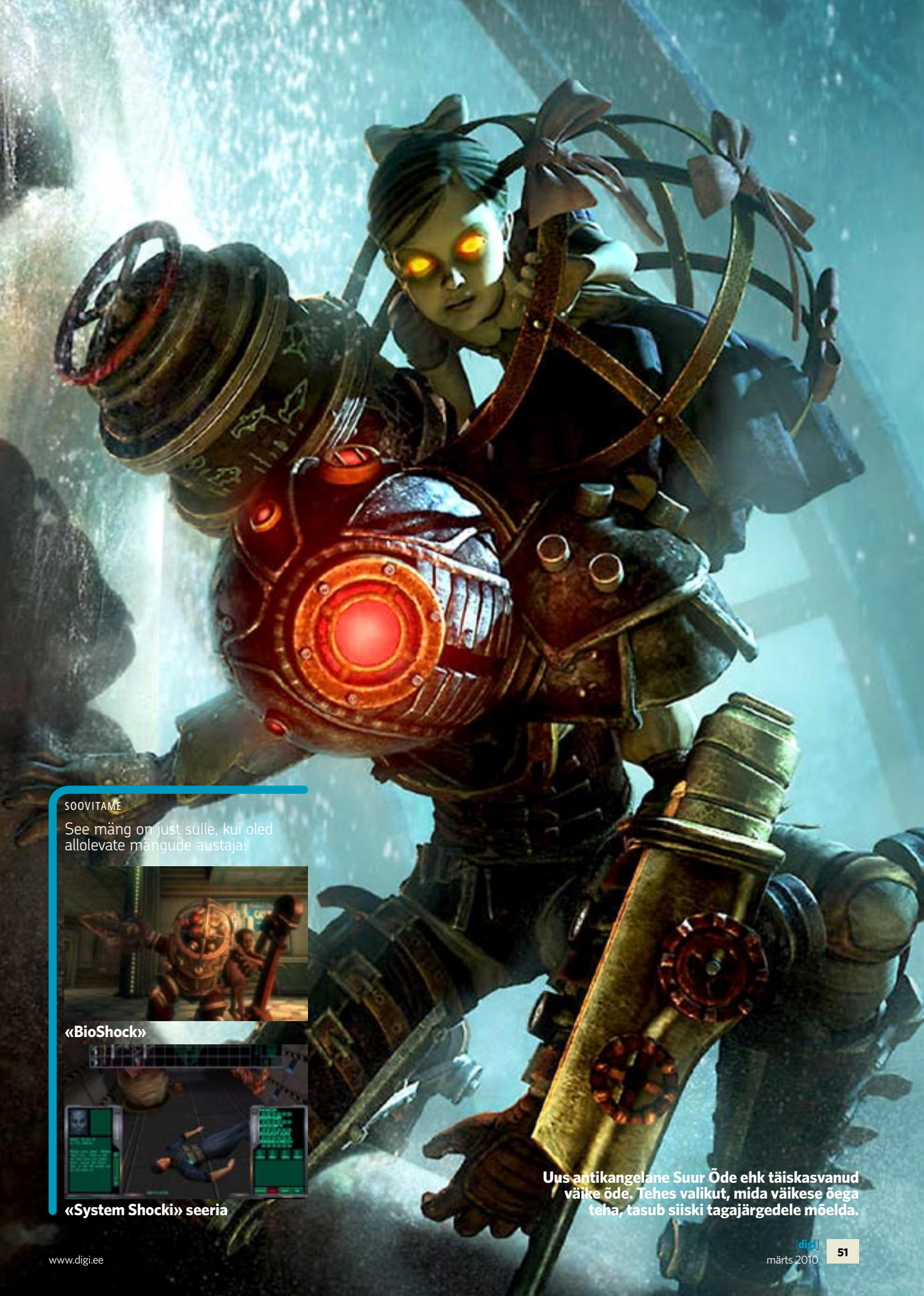
Kuigi möödunud on palju aega, näeb Rapture välja täpselt samasugune kui va-

rem. See tähendab küll et suurepärase, kuid samas enam mitte nii huvitav, sest linn on mängijale juba tuttav. Kogu «BioShock 2» suurimaks hädaks ehk ongi salapära puudumine, mängu lünklik lugu kipub esimese osa kõrval kahvatuma. Isegi linna muteerunud hälvikutest kodanikud tunduvad juba kui mitte sinasõbrad, siis vähemalt nägupidi tuttavad. Lisaks muutub Rapture kitsamaks ja lineaarsemaks, sest enam ei saa varasematele tasemetele tagasi pöörduda.

Lugu jutustatakse sarnaselt esimese mänguga edasi nii raadiovestluste kui ka audiopäevikute teel. Viimaseid on meie rõõmuks maha jätnud ka varalahkunud suur filosoof Andrew Ryan. Graafika on küll muutunud veel ilusamaks, kuid veelgi parema kvaliteediga on seekord emotsionaalsed ja vaimukad helitööd.

Mängitavuses on uuendusi, kuid mitte sel määral, et tunnetust võrreldes esimese mänguga muuta. Nüüd saab korraka kasutada nii plasmiide kui ka relva, mis ühtepidi on kasulik, kuid samas näeb ekraniil tobe välja. Relvi endid saab nüüd uuendada kolm korda. Kuigi esimese osa lõpus sai juba laenata Suure Issi identi-

SOOVITAME

See mäng on just sulle, kui oled allolevate mängude austaja:

«BioShock»

«System Shocki» seeria

Uus antikangelane Suur Õde ehk täiskasvanud väike õde. Tehes valikut, mida väikese õega teha, tasub siiski tagajärgedele mõelda.

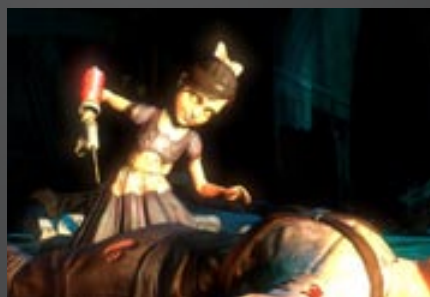
TEINE ARVAMUS

Kiired ja vihased

● «BioShock 2» ei erine esimesest mängust oluliselt, peamine erinevus on see, et teine osa on palju kiirem. Enam ei ole nii palju mööda koridore ja tube üksinda mütamist, vaid pakutakse adrenaliinirikkaid ja loomingulisi tule- ning plasmidi vahetusi.

Näiteks esimese hooga külmutat vastase ja seejärel saad puuri või kuulidega tekkinud jääskulptuuri suurema vaevata kildudeks lüüa. Mitmikmäng on arvutis hea, kuid oma ala parematele, näiteks «Call of Duty: Modern warfare 2-le», ei kühndi tempo ja mängijate arvu poolest lähedalegi.

[d] MARIO RÄHN

Suured süstlad ja väikesed tüdrukud.

Suure Issi vastu saab pöörata tema enda relvi, ka naeruväärselt suure puuri.

teeti, siis jäid tema relvad siiski kättesaamatuks. Nüüd see viga parandatakse ja kätte antakse ka massiivne puur.

Olulisem uuendus on moraalsete valikute laienemine. Nüüd saab väikseid õdesid ka «lapsendada» – nad enda õlale tõsta, otsida kaks ADAMist ehk geneetilise löginast, mis laseb jumala loodud ümberkirjutada, pakatavat laipa ning väike õde süstlaga nende kallale lasta. Sellal kui väike õde süstalt täidab, ründavad teda igast suunast hullunud linnakodanikud, kelle eest teda kaitsta tuleb. Just see lahendus teeb «BioShock 2-st» võrreldes eelkäijaga rohkem tavalise FPSi ja seda halvas mõttes, sest kaob mängu isikupära.

Siin tulevad kasuks nii seatud lõksud kui Rapture'i häkitud turvaseadmed. Kes kurtis esimese osa aeglase häkkimismängu üle, siis nüüd käib häkkimine märksa lihtsamalt – uueks minimänguks on peata-liikuv-nõel-õigel-sektoril. Tuleb tunnistada, et see lahendab ainult osa probleemist ehk aeglase häkkimise, sest suurt põnevust kui saavutust häkkimiseks ei kaasne. Hea sõnaga tuleks siinko-

Esimese osa fännid ei pettu, kuid lakkekargamiseks pole põhjust samuti

hal meenutada «System Shock 2» natuke abstraktsemat häkkimismängu.

Nagu esimeseski mängus annab väikeste õdede päästmine vähem ADAMit, kuid see tasutakse kuhjaga hiljem. Seega on tegemist jällegi esimesele mängule sarnase kohe-ja-palju või hiljem-ja-veelrohkem valikuga. Kui kõigi väikeste õdedega on ühel või teisel viisil tegeletud, siis ründab mängijat Suur Õde ehk Suure Issi veelgi tigemad variant.

Koos mängida on tore

Mitmikmäng võib ühest otsast paljudele «BioShocki» fännidele tunduda tarbetu lisa, kuid tuleb tunnistada, et sellega on üldjoontes hästi hakkama saadud. Mitmikmängule on isegi antud oma taustalugu, mis sätib selle tegevuse esimese mängu eelsesse aega. Sellega on põhjendatud vist ka see, miks mitmed kaardid on ümber ehitatud «BioShocki» tasemetest. Seitse erinevat nii üksik- kui ka tiimipõhist mängurežiimi pakuvad palju võimalusi, lisaks saab enda tegelast arendada, ADAMit koguda ning isegi vastaste laipadest fotosid teha ning seeläbi boonuseid koguda.

«BioShock 2-s» on on küll hea mängu mängitavust lihvitud, kuid ei ole uuendatud esimese mängu tegelikku peategelast ehk Rapture'it ennast ja linn pole enam niivõrd värske. Loos on küll kõik olemas

ja huvitav on nautida selle pöördeid, paugutada uusi relvi ja avastada plasmide, kuid kõik see tundub esimese osa kõrval kuidagi teisejärguline.

Kõik see ei tee «BioShock 2-st» halba mängu, kuid tahtmatult tekib võrdlus eelkäijaga uue osa kahjuks. Sarjaga esmatuvust tegevatel mänguritel on jällegi raske taustaloost aru saada, sest teadmised esimesest mängust on loo nautimiseks möödapääsmatud. Ükski fänn ei pettu mängus täielikult, kuid hinge jääb miski kripeldama küll. Kui kolmanda osa jaoks geniaalsed ideed ei leita, siis võiks see pigem tulemata jääda.

[d] MARTIN METS

BioShock 2 (PS3)

HIND: 799 KROONI

Müügil: www.gamestar.ee

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

[HINNANG]

Hea RPG elementidega FPS, mille lugu pole enam nii oluline ja kaasakiskuv. Nõrgem ja lühem kui esimene osa.

[d] hinne:

Kitarrikangelase onupoeg

Plastmassist DJ töövahendite ühendamine konsooli järele ei ole midagi uut – Konami on seda «Beatmania» sarjaga juba teinud. Hoolimata keskmisest müügi edust, on uustulnuk «DJ Hero» siinkirjutaja arvates päris lõbus, kuigi mitte 100% õnnestunud peomäng.

• Ideaalne peomäng ei ole see lihtsalt seetõttu, et «DJ Hero» on ühe inimese rõõm ega saa vastu lõbule, mida pakuvad sugulastest bändimängud. Jah, kaasa saab haarata ka teise «DJ Hero» komplekti või «Guitar Hero» kitarr, kuid esimesel juhul pole tõenäoliselt teist varnast võtta ja kitarripartiiga lood võib näppudel kokku lugeda. Küll saab aga kõikidest miksist valida välja kaheksaloolise seti, mida peol ise mängida, ja see võib mõnele korteri- või YouTube'i diskole silmad ette teha.

Olengi nüüd DJ

Vinüülimängija ja puldi hübriid on iseenesest korralik, plaadi peal on kolm nuppu ja puldipoolel kolm nuppu: *Crossfader*-, eufooria- ja efektinupp. *Crossfader*, mille käppasaamine on ehk suurim väljakutse, on liugur, millega saab kahte lugu kokku miksida, ja see töötab peaaegu nagu päriselt, ainult mitte sujuvalt. Eufooria- ja efektinupp on mõlemad punktide kordistajad, neid peab teatud hetkel toksima või kruttima.

Teatud piirini on ka üksi lõbus DJ olla ja seda eelkõige õnnestunud, loovate miksist ja mitmekülgse lugudevaliku tõttu, mis on spetsiaalselt mängu tarbeks miksitud. Puhas iroonia ja rõõm on ju kokku lasta humoorikaid hitte nagu Vanilla Ice'i «Ice

Kontrolleril on nuppe küll vähe, kuid tegevust on nendega rohkem kui piisavalt.

Ice Baby» ja MC Hammeri «U Can't Touch This». Miksijad ei ole mitte mingid mehed võsast, vaid DJ Shadow, Grandmaster Flash, Scratch Perverts, kui nimetada mõnda. Isegi kui lood, mida kokku lastakse, lemmikute sekka ei kuulu, siis on põnevaid mikse, mida on kokku ligi sada, juba omaette nauding kuulata.

Põhiküsimus sellist tüüpi mängude juures on see, kas need ikkagi tekitavad rokkstaari või DJ tunde? Vastus on kuskil seal vahepeal. *Crossfader* ja skrätsimine töötavad peaaegu nii nagu õige aparatuuri puhul, kuid loovat tunnet kõike seda tehes siiski ei teki, eelkõige teadmise tõttu,

DJ Hero (PS3)

HIND: 1299 KROONI

Müügil: SonyCenter

Platvormid: PS3, Xbox 360, Wii, PS2

et lood on juba miksitud ja sinu töö on üksnes hoolitseda selle eest, et iga viimane kui biit kuulajani jõuaks.

Igaüks saab hakkama

Sarnaselt teiste muusikamängudega õigustavalt raskusastmed oma nime – lihtne on tõesti lihtlabe ja raske ning ekspert-tase nõuavad hoolega harjutamist. Küll vajab veel lihvimist veebis toimuv – võrgumänge on raske leida ja allalaaditavaid lisalugusid ei jätku ühegi seti tarbeks.

Kui alguses kurdeti mängu kõrge hinna üle, siis siin toodud hinnaga on see juba hea ost, kahe tuhande kroonise hinna puhul võtaks veel ühe punkti maha. Activision on juba teada andnud, et sel aastal on mängule järele oodata ning juba on kerkinud sellele ka konkurent «Scratch: The Ultimate DJ» näol. [d] MARTIN METS

DJ Shadow on üks kuulsusi, kes on mängu ka enda välimuse andnud.

[HINNANG]

Kolm punkti löbu ja hea muusika eest ning üks lisapunkt soodsa hinna tõttu. Revolutsioon jäi siiski seekord tulemata.

[d] hinne:

Tulevahetused on adrenaliinirikkad ja Seani paks nahk talub hämmastavalt palju kuule.

Diversant, kes ei oska

Kas Pandemicu seiklusmärgil «The Saboteur» on piisavalt hea, et seda uuesti alustada, kui enam kui poole peal oleva mängu progress kõvaketta (koos suure [digi] materjalide arhiiviga) hävinemisega kaob? Allakirjutanu teab täpselt, et napilt on.

• «The Saboteur» on esimene kolmanda isiku vaates liivakastimärul, mille tegevus on paigutatud Teise maailmasõja päevile. Peategelane on äge iirlane Sean Devlin – naistemees, kes suitsetab, joob ja kelle suuvärk on egole vastav. Häguse minevikuga endine mehhaanik-võidusõitja on vaat et kõvem tüüp kui B. J. Blazkovicz. Hingeldamata sprindib pikki vahemaid, turnib kõrgustes, liugleb kõitel paljakäsi, hüppab nagu Spiderman ja peab kuulidele hämmastavalt hästi vastu.

Lärmakas sabotöör

Relvi käsitseb Sean vabalt, aga asi, millega ta hästi toime ei tule, on luuramine. Irooniline, sest idee poolest peaks sabotöör valgust kartvaid tegevusi salaja ajama. Paberil on kõik korras – õiget nuppu all hoides hiilib Sean aeglaselt, ta on võimeline vaikselt tapma ja vastaste lollitamiseks varustatud vormiga ringi tuima. Aga

reaalselt luuremehhaanika ei tööta. «The Saboteur» on rohkem tulistamismäng ja nii lõpeb enamik luuramisena alanud ponnistusi tulevahetusega.

Et Seani paks nahk teeb ta kuulide suhtes sama tugevaks kui Terminaatori, pole sõdimised eriti tulised kuni suuremate häiretasemeteni. Alarmiastmeid on viis, iga järgmine toob vahva iirlase vastu rohkem ja tugevamaid vastaseid ning ohuraadius suureneb. Põgenemiseks tuleb märkamatult peidupaika või sektorist välja pääseda.

Relvi ja sõidukeid on nii reaalseid kui inspireeritud. Natuke on ka fantaaseeri-

tud – näiteks kuulipildujatega Gestaapo auto, kahe toruga tank ja lõpmatult palju tsepeliine. Masinaid saab koguda turvamajade kõrval olevatesse garaazidesse, et igal ajal sobilik sõiduk võtta oleks. Mängu arenedes avaneb võimalus ka autot tellida, abiväge kutsuda ja varustust pakkuvat salakaubitsejat manada.

Värvi ise!

Mängu keskkonnal on omapärane kunstiline lahendus. Natside karmi rusika all olevad piirkonnad on sünged ja sombused. Must-valge pilt on mõne üksiku kollase, punase või sinise elemendiga. Seani tegude järel hakkavad paigad aga värvuma ehk prantslased muutuvad rõõmsamaks, võimukamaks ja natside arvukus väheneb.

Esmamulje järgi on pilt kena, kuid varsti kriibivad vead ja puuduliku viimistluse tulemused silma. Mängu ilmudes ATI vi-

Enamik luuramisena alanud ponnistusi lõpeb suure tulevahetusega

Pariisi kabareede võlud ei jäta külmaks ka linna okupeerinud natse.

Turnimist ja hiilimist on üksjagu, kuid kõik see võiks olla märska lihvitum.

luurata

deokaartide omanikke külma dušiga üle kastnud viga sai paigutatud, kuid mängumaailma kaart on endiselt katki.

Peale selle, et kaardi vaatamiseks pole eraldi nuppu, vaid selleks peab tegema kolm klõpsu, läheb kaardil olevate punktide paigutus segamini kaarti suurendades, vähendades või kerides. Mängijal võiks olla kogemusi orienteerumisega või piltmõistatuste lahendamisega, sest orientiiride lugemine või alati ekraanil oleva minikaardi tüki suurega võrdlemine on rohkem abiks.

Kuigi ka heli teeb harva viperusi, on üldmulje hea. Muusikapalade valik on sobiv ja need aitavad peaaegu 70 aasta tagust õhkkonda edukalt luua. Hääletööd on kaunis korralikud, aga seda tänu vaikumale dialoogile, mis ei lase mängu enamus ajast tõsiselt võtta.

«The Saboteuril» on tegelikult identideedikriis. Lugu käimalükkav jõud on Seani parima sõbra surm ja see ei jää ainukeseks tumedaks sündmuseks. Aga kui minut draamat läbi, on järgmine mängutund lõbus ja kergemeelne. Mängu keskne lugu on Seani sõbra tapnud natsi jahtimine, mille kõrval on vaja palju ma-

sinatega ringi kaarutada, asju õhku lasta, häid inimesi päästa ning pahased tegelasi kooletada. Missioonidest meeldejäädavamad ongi tegelased ja nendevahelised suhted, nii põgusalt, kui seda ka on.

Suur ja lai liivakast

«The Saboteur» liivakastimänguna lasseb liikuda üle terve okupeeritud Prantsusmaa ja ka Saksamaa killukeses. Kuigi mängumaailm pole reaalse Prantsusmaa suurune ja pool kaardist on Pariisi all, on liikumisvabadust piisavalt.

Kaardil on palju saboteerimist ootavaid objekte ning tegelikult võtab kõikide tornide, soomusmasinate, raketite, radarite, kütusehoidlate jm leidmine ning õhkimine oluliselt rohkem aega kui kampaania läbimine.

Palju asju saaks ka paremini olla. Seintel ronimine on ladusam «Assassin's Creedides», kaklemine libedam «Batman: Arkham Asylumis» ja ka tegelase ning sõiduvahendite käitumine võiks sujuvam olla.

Nii seisabki mäng huvitavas lombis. Tipud on mõnes asjas üle, aga oma võlu ja löbu on olemas. Siia saab palju tunde matta, ilma et hakkaks igav. *Topless*-tüd-

The Saboteur (PC)

HIND: UMBES 610 KROONI

Müügil: www.gamersgate.co.uk

Protsessor: kahetuumaline 2,4 GHz

Mälu: 2 GB

Graafikakaart: 256 MB Nvidia Geforce 7800 GTX / ATI Radeon HD 2600 Pro

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 7 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista/7

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

SOOVITAME

See mäng on just sulle, kui oled allolevate mängude austaja:

«Death to Spies» seeria

«Mafia: The City of Lost Heaven»

rukuid, nagu «Duke Nukem 3D-s», ei näe uutest AAA-klassi videomängudes kuigi tihti. Rollikad, nagu «The Witcher» ja «Age of Conan», on üksikud julged olnud. Karta pole aga midagi, sest need on konteksti sobivad ja maitsekad. «GTA-de» tasemele pole mindud, pealegi saab seadetes paljastused hoopis keelata.

Mitmikosa mängul pole. Kui kõik tehtud, ongi kõik – paar minimängu linnujahi ja noaviskamise näol on, kuid need on suhteliselt mõtted. [digi] soovitab «The Saboteuri» järel käsile võtta «Death to Spies: Moment of Truthi».

«Wolfenstein» mõjutusega GTA kloon on üle keskmise mäng. Puudujääke on, kuid mitmekülgne tegevus ja lõbus mängitavus kaaluvad kausi üles.

[d] LEHO LAHTVEE

[HINNANG]

Palju plahvatusi ja tulistamist kenas ja suure mängumaailmas. Lõbusat ajaviidet rikuvad aga erinevad vead.

[d] hinne:

Nagu vanasti, aga värvilisemalt, lõbusamalt ja täiustatud mängitavusega.

New Super Mario Bros. Wii (Wii)

HIND: 899 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Uuem ja parem Super Mario

[digisse] pole Wii mängud just sagedasti jõudnud. Parandame selle vea! Pikemalt tutvustamist väärib eelmise aasta üks parim mäng «New Super Mario Bros. Wii». See on Mario seeria uusim mäng, kus klassikaline platvormimäng saab tänapäevase graafika.

• Nintendo DS-ist alguse saanud mängu loole, nagu Mario seerias tavaks, pole suurt rõhku pandud, olulisel kohal on ikka mängitavus, mis pole võrreldes varasemaga väga muutunud. On jäädud kindlaks vanale stiilile: hüppa-karga ja jookse punktist A punkti B. Aga see just teebki Mario mängust õige Mario mängu!

Maailmad on armsad ja värvilised. Mõned ajavad lausa naerma, sest need on niivõrd omamoodi ja andekalt tehtud. Näiteks maailmad, kus torud käivad üles alla või kogu maailm kõigub. Lisatud on detaile, näiteks pimedas toas tuld lastes valgustab see ajutiselt teed või õhus keerutades puhutakse pilved minema.

Tuttav ja turvaline

Kas panete tähele, kui väga meenutab see mäng «Super Mario Bros. 3» NES-kassetil? Kui olete seda mänginud, siis on äratundmisrõõmu oi-kui-palju. Unustusse pole jäetud ka dinosaurus Yoshi, kes tuleb tagasi, kahjuks ainult mõnes maailmas. Yoshiga mängides tuli meelde «Super Mario World» SNESil, seal tuli Yoshi esimest korda meie ekraanidele, ampsates põsastelt puuvilju ja maa pealt vastaseid.

Mis oleks üks Wii mäng, kui selles poleks kasutatud liikumisandurit? Nüüd

saab M-tähega platvormidel kasutada Wiimote'i, et muuta tasandit kõrgemaks või madalamaks ning lifti suunata. Esemeid tõstes või propellerit kasutades väristad pulti. Lihtsalt mõnus!

Pingviinikostüümis Mario

Nagu igas Mario mängus kombeks, on paar uut relva juures. Kindlasti kõik juba teavad, mida teeb seen või tulelill. Aga kas teate, mida teeb pingviinikostüüm? Jäälill? Propellerikostüüm? Propelleriga saab uurida kõrgusi ja liuelda, jäälillega aga saab kurjameid külmutada ja neid vajadusel kasutada platvormina.

Pingviinist suurt kasu ei tõuse, üksnes liuelda on lihtsam. Tagasi on toodud ka Mini-Mario, kellega saab minna vaid teatud torudesse. Muidugi on ta ka kerge, lenneldes hüppe järel pikki vahemaid. Võidelda on temaga ebamugav ja nii võib kergesti hinge heita.

Peale uute relvade on Mario mängus nüüd võimalik üht maailma läbida lausa neljakesi. Ka on tagasi toodud versusmängud, kus tuleb üksteisega võistelda, näiteks kes kogub kõige rohkem kopikaid. Maailmad on esialgu lihtsad, lõpupoole muutuvad need suhteliselt krõbedaks. Mõeldud on ka sellele, et kui mängus ei

saa kuidagi ühest kohast edasi ja oled korduvalt ebaõnnestunud, ilmub maailma roheline helisev kast. See aitab sul raskest kohast sinu eest Luigina läbi saada.

Mario mängudele kohaselt ei puudu siitki salakäigud ja oh-kuhu-ma-nüüd-sattusin hetked. Kahurite abil saab maailmasid vahele jätta ja kolm kopikat, mille kogumisel saab videoid lahti lukustada. Need näitavad alternatiivseid lõppe, kuidas rohkem elusid koguda ja salakohti. Ja kopikate eest saab veel üht asja osta, kuid see jäägu teie avastada, kallid lugejad.

Mäng on väga nauditav nii suurtele kui ka väikestele Mario fännidele ja nuriseda on vähese üle. Liiga vähe oli Yoshit ja mõned maailmad muutuvad järsult keerulisemaks. Jääme «Super Mario Galaxy 2» ootama!

[d] MERLYN KOTLIJAR

[HINNANG]

Äärmiselt hea uus ja tänapäevane Mario mäng, mille on täiustatud visuaalne pool ja vana hea tuttav mängitavus.

[d] hinne:

Minu banaanivabariik

Külma sõja ajal on üks pisike saareriik keset Kariibi merd julma diktaatori meelevaldas. Elu seal oleks otsekui paradisis, kui ei tuleks pidevalt täiendada nappi riigieelarvet ja suruda maha elanikkonna mässulisi elemente. See on «Tropico 3» ja diktaator oled seal sina.

• Varemgi hinnatud strateegiamänge valmistanud Haemimont Games on üle võtnud «Tropico» sarja valmistamise ja toonud tegevuse tagasi 2001. aastal ilmunud esimese mänguga samasse ajastusse. «Tropico 3» on linnaehitus- ja majandusstrateegiamäng, võiks öelda, et see on segu «Transport Tycoonist» ja «Anno 1404-st», kuigi mõlema mängu põhiaspekte – transporti ja (laeva)kaubandust – on märgatavalt lihtsustatud. Sellest hoolimata ei ole mäng lihtne, lühike õpetus näitab kätte ainult teetsa, kust edasi tuleb minna juba ise.

Pingviinikostüümis Mario

Diktaatorina valid endale sobiva näo, näiteks Fidel Castro või Che Guevara, ja asud pisikest linnriiki igavesse öitsengusse juhtima, eesmärgiks mitte kunagi võimu käest lasta. Igal juhul on omad plussid ja miinused, näiteks võime olla rahva seas populaarne või omada kommet riigikassa raha kasiinos maha mängida.

Skeem on lihtne – ehitad uusi maju, saekaatreid, farme, restorane ja ühendad neid teedega ning toodad tubakasaadusi ja eksootilisi ülehinnatud kalakonserve, mida oma vennalikele naabervabariiki-

dele või kapitalistlikele sigadele maha müüa, et riigieelarvet plussis hoida. Raha ongi kõige olulisem, sest erinevate ressurssidega mikromajandus puudub. Samal ajal kogud raha enda salajasele Šveitsi pangakontole, kui ühel hetkel olukord kodusaares liiga kuumaks muutub.

Mängu huvides ei ole võim absoluutne. Pidevalt tuleb rahuldada elanikkonna kihtide – usklikud, intellektuaalid, keskkonnakaitsjad, sõjaväelased, rahvuslased jms – vajadusi ning süüa ja palka tahavad nad pealekauba saada kõik. Saarel toimuvad ka fiktiivsed valimised, kus valimiskõnes saab jagada kõiksuguseid lubadusi, näiteks järgmise valitsusaja jooksul palku tõsta või kirik ehitada, et võita huvigrup-

pide poolehoidu. Pärast valmisvõitu peab diktaator palee rõdult kodanikele transsi viiva kõne. Lisaks saab veel osta erinevaid dekreete, millega näiteks tõsta miinumpalka, kuulutada välja kuiv seadus või lubada samasooliste abielusid.

Graafikakaart higitab

Mängu installimise käigus antud soovitus jooksutada seda kõige kõrgemal pulgal asuva graafikakaardiga pole suusoojaks öeldud, sest näha on iga viimast kui detaili, eristatav on grafiti majade seintel ja iga palmioks džunglis. Mängu saab nautida aga ka keskpärase arvutiga, sest lisatud on lihtsustatud vaade, kus pilti pöörata ei lubata. Kampaania koosneb 15 osast, lisaks on veel stsenaariumid ja vabamäng.

Kõige majandamise ja ehitamise juures pole ära unustatud meeleolu, mängu saadavad mahlakad Ladina-Ameerika rütmid ja Tropico kohalik raadio, mille vaimukad saatejuhid, kelle suu läbi jutustatakse lugu, tuletavad meelde, kui sürreaalne võis elu olla Nõukogude Eestis. Häid ja piasasjadeni läbi mõeldud strateegiamänge ei ilmu just iga päev, kuid «Tropico 3» on üks neist.

[d] MARTIN METS

Kui raha otsa saab ja kalakonserve ei toodeta, jahenevad suhted NSVLiga.

Tropico 3 (PC)

HIND: 628 KROONI

Müügil: Steam

Protsessor: Intel Pentium 2,4 GHz

Mälu: 1 GB (2 GB Windows Vista/7 puhul)

Graafikakaart: 512 MB, Shader Model 3.0

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 5 GB

Tarkvara: Windows XP/Vista/7

Platvormid: PC, Xbox 360

[HINNANG]

Mitmetahuline majandusstrateegiamäng, mida on keeruline selgeks õppida, kuid mõnus nautida.

[d] hinne:

EESTI TOP 10

Veebruar 2010

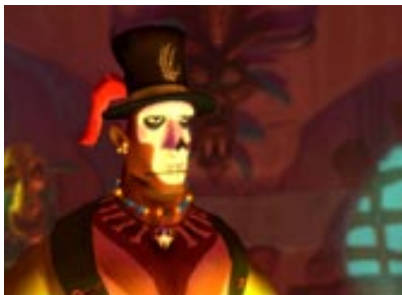
1. Call of Duty: Modern Warfare 2
2. BioShock 2
3. Mass Effect 2
4. DiRT 2
5. The Saboteur
6. NBA 2K10
7. Dragon Age: Origins
8. New Super Mario Bros. Wii
9. Left 4 Dead 2
10. Vancouver 2010

ÜHE LAUSE UUDISED

«**Dragon Age: Origins**» osutus üle ootuste edukaks ning nüüd pärast paari lisapakki on selge, et järgmisel aastal on oodata mängule juba täismöödus täiendust.

Aasta lõppu on saanud ilmumistähtaja kaks väga oodatud järgi: «Fable III» ja «Crysis 2».

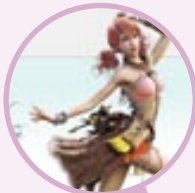
«**Ghost Pirates of Vooju Island**» on Bill Tanneri ehk «Curse of the Monkey Islandi» ühe looja uus hiireklikiseiklus, mis ilmub ajakirja märtsinumbriga samal ajal.

«**Dead Rising**» ilmus 2006. aastal üksnes Xbox 360-le, kuid selle järg tuleb 3. septembril ka arvutile ja PS3-le.

«**Gran Turismo 5**» lükati jällegi edasi, vahepealne jutt, et kevadel lastakse autod garaazist välja, on unustatud ja oodata tuleb sügist.

Ootusärevusetelg

Sõjajumala tagasitu

16.03

Prison Break: The Conspiracy

pc, ps3, xbox 360

● Kuulsa telesarja «Põgenemise» esimese hooaja põhjal valmiva märuliseikluse peategelaseks ei ole siiski vangla-põgenikest vennad, vaid Firma agent, kes saadetakse vangina vanglasse uurima, miks Michael Scofield ennast vangistada lasi. Mängus häälitsevad siiski pea kõik sarjast tuntud näitlejad.

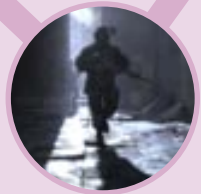

19.03

Command & Conquer 4: Tiberian Twilight

pc

● Reaalajastrateegia klassika uus osa, kus kõrvale on heidetud muud osapooled ja taas saab mängida kahe vihavaenlasega: GDI ja NOD. Sarnaselt «Red Alert 3-ga» saab kampaaniat läbida ka koostöös.

19.03

Metro 2033

pc, xbox 360

● Postapokalüptiline märul, mis segab endas nii õuduka, RPG kui ka FPSi elemente. Valmistajaks muide ukrainlaste 4A Games, kes löi lahku sealse maa kuulsaimast mänguarendajast GSC Game Worldist.

Oli ka juba aeg!

● «Grand Theft Auto IV» kaks lisaepisoodi on seni olnud Xbox 360 omanike eralõbu. Seni sellepärast, et nüüd teatas Rockstar lõpuks ja lõplikult, et paljukiidetud lisapeatükid «The Lost and Damned» ja «The Ballad of Gay Tony» jõuavad juba 30. märtsil seda kaua oodanud nii arvuti- kui ka PS3-mängurite ette.

Playstation 3-le saab osta episoodi koos nii plaadil kui tirida PSN-ist eraldi, arvuti-mängurid saavad osta episoodid üksnes vana tuttava pealkirja «Episodes From Liberty City» all.

Uuelek varjutab teised

19.03

God of War III
ps3

• Tumedam, verejannulisem ja efektssem kui varem – sõjajumala esimene ülesastumine PS3-l saab olema võimas. Lisaks on see märul üks mõjukamaid põhjusi, miks endale kevadel Playstation 3 osta.

23.03

The Settlers 7: Paths to a Kingdom
pc

• Sakslaste Blue Byte'i, nüüd tuntud kui Ubisoft Blue Byte'i, legendaarse linnaehitussarja uus osa, kus pisikesest külast tuleb rajada võimas kuningriik.

23.03

R.U.S.E.
pc, ps3, xbox360

• «R.U.S.E.» on järjekordne katse reaalaajastrateegiat peale arvuti ka konsoolidele mõistetavaks teha, valmistajaks varem Windowsi masinatele soliidse RTSi «Act of War: Direct Action» valmistanud Eugen Systems.

26.03

Just Cause 2
pc, ps3, xbox360

• Avalanche Studiosi ja Eidos Interactive'i koostöös valminud järg 2006. aasta märulile, mis pakub madistamiseks jällegi suurt džungliliivakasti. Kellele meeldis «Far Cry 2», siis need teavad, mida oodata.

Ajatelg

MÄNGU-UUDISED

Sam Fisheriga luurele

• «Tom Clancy's Splinter Cell: Conviction», kuulsa hiilimismärulisarja viies osa, jõuab pärast pikaks veninud arendustsükliit poodidesse 15. aprillil, valmistajaks loomulikult legendaarne Ubisoft Montreal.

Arvutile ja Xbox 360-le ilmuv mäng täiendab eelmiste osade mängitavust oluliselt. Sam Fisher on vahepealse aja jooksul ära õppinud hulga uusi trikke, kuidas vastaseid vaikselt ja loovalt kahjutuks teha. Ühe huvitavama uuendusena saab lugu seekord läbida ka koostöös, kusjuures vastased saavad ühe mängija pantvangi võtta, samas kui teine peab teda kõikide võimalike vahenditega päästma.

Õudusunenägu saab reaalsuseks

• «Alan Wake» on üks selliseid mängu, millest on rohkem räägitud, kui sellest reaalselt teada on olnud, ja veel enam on räägitud selle ilmumise ajast. Arendaja Remy Entertainmenti, kes on eelkõige tuntud kahe «Max Payne'i» märuliga, uus psühholoogiline märulipõnevik annab pärast pikka varjusurma nüüd elumärki.

Alan Wake on kirjanik, kellel enam sulg kuidagi ei jookse. Ta naine viib ta idüllilises väikelinna ja kaob seejärel jäljetult. Järkhaaval hakkab Alani õuduspõnevik, mille kirjutamist ta ise ei mäleta, unenäosarnases maailmas tõeks saama. 21. mai on seatud kuupäevaks, millal see kõik algab, ja seda üksnes Xbox 360-l.

Ühte Activision Blizzard'i levitatavat arkaadikihutamismängu, mis ilmub nii arvutile, PS3-le kui ka Xbox 360-le, on edasi lükatud juba tükk aega. Täpne ilmumisaeg pole teada ka praegu, hetkel pakutakse selleks umbmääraselt jooksva aasta kevadet.

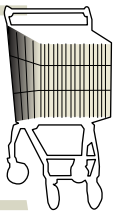
Mis on eespool kirjeldatud mängu nimi?

Kõigi vahel, kes saadavad õige vastuse enne 24. märtsi aadressile play@dig.ee, loosime välja Trusti mängurooli **Force Feedback GM-3500R**.

ostujuht

Sülearvutid

1

Acer Aspire AS5739G

[digi] nr 56

Odav ja hea mängurisülearvuti, kuid arvesta, et läbi tuleb ajada Blu-ray'ta ja ekraan pole kõige kirkam.

2

Asus Eee PC 1101HA

[digi] nr 54

Kui ekraani resolutsiooniga harjuda ja klaviatuuri kiiksudega kohaneda, siis on tegemist parima minisüleriga.

3

Ordi 6590BF Extra Plus

[digi] nr 53

Kui sülearvuti on juba suuremapoolne, siis olgu see ka võimas. See Ordi arvuti seda ongi.

Kompaktkaamerad

1

Canon PowerShot G11

[digi] nr 58

Plussiks koostekvaliteet ja seadistamisvõimalused, miinuseks pildikvaliteet, võrreldes m4/3 kaameratega.

UUS!

2

Olympus E-P1 + ZD 14-42 mm

[digi] nr 52

Kaamera fotograafide, kel suurem kaamera olemas, aga kes vajab head väiksemat aparati iga päev kaasas kandmiseks.

3

Canon PowerShot D10

[digi] nr 52

Kentsaka välimusega, aga teeb, mida lubab. Särgitaskus kandmiseks ei sobi, ent aktiivsema eluviisiga pildistaja kaaslasteks passib imehästi.

Kuvarid

1

Samsung F2080

[digi] nr 56

Üle keskmise hea pildiga, praktiline ja funktsionaalne kuvar. Kui värvidest hoolid ja laual ruumi vähe, osta F2080.

1

Pentax K-x + 18-55mm

[digi] nr 59

K-x on tervikuna parem kui tema osade summa. Selles hinnaklassis on paremat võimatu leida.

UUS!

2

Fujitsu P26W-5 ECO

[digi] nr 56

Väga hea ergonoomiline kuvar, millel pole ka pildi pärast vaja häbeneneda. Enam voolusäästlikumaks minna ei saa.

2

EOS 5D Mark II

[digi] nr 44

5D Mark II-I on kõik eeldused töusta uueks pildikvaliteedi etaloniks ja seda vähema raha eest, kui tuli omal 5D eest välja käia.

3

Samsung LD220

[digi] nr 54

Omapärane toode, kuvar veendunud sülearvutikasutajale. See kas sobib su vajadustega 100% või ei sobi üldse.

3

Pentax K-7 + 18-55 mm WR + 50-200 mm WR

[digi] nr 47

K-7 teeb palju asju õigesti, pakkudes omas klassis kõige väiksema kere juures palju põnevaid võimalusi.

Parimad [digi] testitud tooted kaheksas kategoorias, viimase poole aasta andmeil (erandiks on digitaalsed peegelkaamerad ja MP3-mängijad, sest seal on toodete uuenemine aeglasem). Võrdsete hinnete korral on tabelis eespool uuem toode.

Mobiiltelefonid

1

iPhone 3GS

[digi] nr 53

Ilma igasuguse kahtlusega maailma parim nutitelefon koos tohutult suure allalaaditavate rakenduste hulgaga.

2

Samsung GT-S5150 (LaFleur S5150)

[digi] nr 59

Tegemist ei ole halva telefoniga, aga olgem ausad, ainsa põhjuse ostmiseks annaks disain, kui see meeldima peaks.

3

Google Nexus One

[digi] nr 58

Suur saavutus, parimaid nutitelefone turul, kuigi iPhone'i lihtsusest ja mugavusest jääb veel umbes viiendiku jagu puudu.

Kõlarid ja kõrvaklapid

1

Sony MDR-EX300SL

[digi] nr 57

Nii hea heli, kui ühtedelt kõrvasisestelt klappidelt üldse võid oodata, ja kõik lisad on olemas.

2

Denon AH-C360

[digi] nr 57

Tasakaalus heli ja stiilne minimalistlik disain, ainult kandekarp on väike.

3

Sennheiser CX 300-II

[digi] nr 57

Sennheiser CX 300-II pakub huvitavat heli, kus bass on täpselt nii lahe, kui see olla saab.

Lauaarvutid

1

AMD Dragon

[digi] nr 53

Tagasihoidlikuma rahakotiga mänguril-rauaentusiastil on põhjust rõõmustada. Konkurents on ainult tervitatav.

2

Ordi Netbox XP

[digi] nr 53

Parima hinna ja võimekuse suhtega kodumaine arvuti. Sobib ideaalselt koju teiseks arvutiks.

3

Fujitsu Celsius Ultra

[digi] nr 55

Ülivõimekas ja kallid mänguriarvuti, mille disaini oleks võinud masina sisemise iluga vastavusse viia.

MP3-mängijad

1

iPod Nano 5G

[digi] nr 54

Nanol on kaamera, raadio ja sammulugeja, aga mõõtmed ja kaal on jäänud samaks, hind vähenenud. Lollikindel valik.

2

iPod Nano 4G

[digi] nr 43

Vähe sellest, et tegemist on ülilhea mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

3

iPod Shuffle

[digi] nr 49

Spordisõbra parim kaaslane. Miinuseks hind ja standardsete kõrvaklappide välistamine.

Minu kogemused veebipoodidega

● Aitäh viimases numbris veebipoodidest ostmise reklaamimise eest. Arvan, et see on väga mõistlik tegevus senikaua, kui kohalikud kaupmehed meid siin nõõrivad. Kõigega ma paraku nõus ei ole, nii et järgnevalt paar kommentaari. Kõigepealt soovitus, kust veebis osta mängu. Minu arust on Steam sama kallis kui kohalikud poed. Ainus eelis on see, et mängu saab alla laadides kohe kätte, enne kui see siia kohalikku konnatiiki jõuab. Nii et Steami kolistaks küll nimekirja lõpu poole. Näiteks «Battlefield Bad Company 2» on Steamis 750 krooni, aga amazon.co.uk ja www.game.co.uk müüvad seda hinnaga vaid 450 krooni + umbes 125 krooni saatmine. Minu jaoks on see suur vahe ja mul on tellimus Amazonist juba sees. Veebipoodide testis on Pixmania all kirjas, et nemad saavad ka tehnikat Eestisse erinevalt Amazonist. Samas, kolumnist Mart Parve tellis ju sealt kõrvaklapid. Ma ka proovisin tellida erinevaid kaupu, saab tehnikat tellida küll. Erand võib olla siis, kui Amazoni partner ei saada Eestisse. No mina juhtusin sellisele tootele ja vabandati ette-taha ja soovitati leida sama toode teiselt partnerilt. Muidugi Pixmaniaga seda küsimust ilmselt pole. Olen ka sealt tellinud. Sealt ilmnes, et soovitud kaubast ühte pole ja saadeti olemasolev teele. Kui ma siis proovisin toda teist artiklit tühistada, siis osutus see võimatuks. Helpdesk saatis mingeid poolakeelseid kirju jne. Nii et minu poolt edu kõigile tellimisel ja katsetamisel. Niikaua kui Inglise nael on odav, on amazon.co.uk tegija! Eero

Andke nõu mobiilioperaatorite osas

● Kuidas valida mobiilse interneti teenuse pakujat ja paketti? Mul on hetkel Acer Timeline 4810T ja tahaks sellega väljaspool kodu interneti kasutada. Kuidas seda kasutada? Ehk saate kunagi lähitulevikus sellest «Kuidas ...» rubriigis õpetuse teha? Sander

[digi] vastus:

● Saame küll. Aitäh idee eest ja jää ootele, kohe varsti tuleb.

Kas piisab ühest kaamerast?

● Oleks huvi hakata tegelema filmimise ning videotötlusega. Siiski ma ei saa veel aru, kumb oleks mõttekam, kas filmida peegelkaameraga või tavalise HD-videokaameraga. Mis on nende plussid/miinused ning milline neist oleks parim mitte väga utoopilise hinnaga? Selline siis minu idee, mida te võiksite ajakirjas selgitada. Tervitades Tarvi

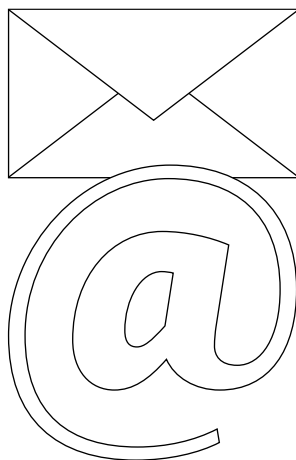
[digi] vastus:

● Jätame su soovi meelde ja anname kellelegi ülesandeks vastav lugu lähematess numbritesse kirjutada.

Pange Kõu ka Ubuntu tööle

● Tere [digi] meeskond. Ma kirjutan, kuna panin tähele, et te olite saanud Tele2 netipulga Ubuntu peal tööle. Kas te nüüd saaksite sama teha Kõu-

saabunud post

Kirjuta meile:

● e-posti aadressil
digi@presshouse.ee

● aadressil

[digi]

Liimi 1

10621 Tallinn

ga? Mul endal on CNU-680 ning tahaks väga teada, kuidas see tööle saada. Veel tahaksin teada, kas te saaksite millalgi soovitada miniarvuteid, ja kui teil on juba test olnud, siis mis numbris? Ka oli mõttes, et kas te teete veel e-kirja teenusepakujate testi? Muidu jätkake samas vaimus ja super ajakiri on see [digi]. Rasmus

[digi] vastus:

● Miniarvutite test oli meil tõesti hiljuti, vaata www.digi.ee/arhiiv, sealt saad PDFi alla laadida.

Soovitage ka odavamaid kaameraid

● Tervitus [digi] rahvas! Seoses suve tulekuga on plaanis osta kompaktkamera. Võiksite teha suure või väikse testi. Võiks olla ka «Masusektor»! Te kirjutate kogu aeg peegelkaameratest, mille hind on alati 6000+ krooni, ning sülearvutitest, mis maksavad veel enam. Lugu selles, et tavainimesel pole raha osta kalleid peegelkaameraid, vaid midagi, mis ajaks asja ära, teha paar pilti suguvõsa kokkutulekutest ja sünnipäevadest, mõnest lapse esinemisest, aga need vajadused rahuldab odavam kompaktkamera. Muidugi on pildi kvaliteet halvem. Edu teile! Marko

[digi] vastus:

● Kompaktkamerate test tuleb, nagu alati, meie juuninumbris, nii et paar kuud pead veel kannatama. Sinna võtame kindlasti odavamaid kaameraid ka.

Viis mõtet

● Ajakiri [digi] on alati väga huvitav. Pole leidnud veel ühtegi suuremat miinust selle ajakirja juures. Kuid mul on paar ettepanekut, mida võiks ajakirjas muuta. Need on muidugi kõik minu isiklikud arvamused:

1. Sisukord võiks olla ühel leheküljel, siis on parem ülevaade ja kergem kindlat teemat leida.
2. Huvitav oleks lugeda tuntud inimeste lugusid ja arvamusid sooses digimaailmaga.
3. Mõned leheküljed võiksid natuke lihtsamad olla. Vahel läheb silme eest kirjuks.
4. Ristsõna oleks huvitav.
5. Testid ja eksperimendid on väga huvitavad. Isegi kui neid muudatusi ei tehta, on [digi] ikkagi minu lemmikajakiri. Jaana

Rebime nurki

● Mulle meeldivad väga auhinnamängud. Seega soovitan [digile] lisada näiteks ristsõna või auhinnamänge (näiteks tuleb kokku koguda teatud ajakirjanumbrite nurgad ja need ära saata. Hetkel on teil olemas auhinnamäng, kus peab küsimusele õigesti vastama, kuid vastajaid on vist väga palju või pole õnn mulle naeratanud. Helmut

Kus on alternatiivid?

● Viimased ajakirjad on olnud teil väga head ning on hea näha, et need on järjest paremaks läinud. Sa hakkad Digi lugema ja loed selle lihtsalt ühekorraga läbi ja siis tegeled muude asjadega edasi. Mis puudutab ajakirja täiustamist ja muud sellist, siis oleks pakkuda välja mõned ideed. Te võiksite teha

sellise rubriigi (kahe- kuni neljaleheküljelise kas või), mis kannaks nime «Alternatiiv» (või mõtlete äkki huvitavama nime välja?). Rubriigi sisu seisneb selles, et te toote alternatiive välja mingitele programmidele. Tahaksid pilte töödelda või dokumentidega hullata, kuid raha välja käia ei tahaks ja torrentitega ei taha või ei viitsi jännata, siis tooksite välja tasuta programmi, mis oleks peaaegu sama. Photoshopile mõni varuvariant, Microsoft Wordile jne. Raigo

Kaks ettepanekut

● Tere [digi]! Mul on ettepanek, et igal kuul võiks olla ajakirjaga kaasas (nagu vanasti fotokool) veel selline mängude ajakiri, kus oleks pikemalt kirjutatud erinevatest mängudest. Samuti võiks tulla televisoorite test. Karl-Heinrich

[digi] vastus:

● Telerite test meil, muide, oli just mõni number tagasi, nii et otsi aga üles ja loe terviseks.

Sale24 ja Asus nõrritavad klienti

● Tere Digi! Olen ajakirja veebruarinumbrist vaimustuses, sisukas ja põnev. Eriti meeldis lugeda internetipoodide kohta. Plaanis oli soetada uus sülearvuti ning, leides sobiva mudeli (Asus n61vn), hakkasin otsima, kes pakub. Sale24.ee torkas silma suurepärase valikuga, tegin taotluse ostuks. Mõnda aega hiljem helistab teenindaja ning teatab, et minu soovitud arvutit ei ole neil pakkuda ning vestluse käigus selgus, et neil ei ole muud pakkuda kui ainult üks (!) sülearvuti Asuselt (n61vg) ning sedagi alles 24. veebruarist. Küsimusele, miks on neil kodulehel 73 erineva konfiguratsiooniga Asuse sülearvutit, kui pakuvad ainult ühte, vastati ükskõiksel, et Asus täna müüb neid mudelid ja homme mitte. Olen äärmiselt pettunud nende käitumises ning klientide eksitamisest. Soovitan soojalt vältida sellist netipoodi. Parimatega Lauri

Võtke «Ostujuht» käsile

● Tere [digi] toimetes! Ootas juba põnevusega veebruari ajakirja. Ostsin selle kohe, kui müügile tuli. Ajakiri sai suure huviga paari päeva jooksul läbi loetud. Väga meeldis veebipoodide test. See oli tõeliselt super. Samuti olid väga head need 10 põhjust, miks Chrome on parem kui Firefox. Ise läksin Chrome'i peale üle kohe, kui sellest oli juttu 2008. aasta oktoobri [digi], kus toodi välja 10 põhjust Google Chrome'i kasutamiseks. Chrome on minu arvates parim veebibrauser seni.

Minu poolt ka üks ettepanek. Võiksite täiendada ajakirja lõpus olevat ostujuhti. Näiteks üks asi, mis häirib, on kõlarite ja kõrvaklappide grupp. Need võiksite kaheks eraldi grupiks teha, sest kõlarid ja kõrvaklapid on ikka kaks omaette asja ning erinevate omadustega heli kuulamiseks mõeldud vahendid. Samamoodi võiksite ju siis panna üheks grupiks kompaktkamerad ja peegelkamerad. Kuid hea, et need grupid ikkagi eraldi on. Samuti võiksite ostujuhti luua uusi grupe. Olete ju testinud mitmeid erinevaid tooteid, mida te hiljem ostujuhti välja ei ole toonud. Näiteks printerid, arvutimängude roolid, mängu-

[KUU KIRI]

Kaks poodi magasite maha

● Tuli tahtmine Teile mõnest arvamusest kirjutada. Nimelt eelmises [digi] (2010 veebruar) oli lk 11 veerg «Kust veebis mängu osta?». Minu arust peaks seal nimekirjas olema kindlalt ka www.andrico.ee/pood, sest see on ikka üks Eesti suurimaid mängude müüjaid. Teiseks, veebipoodide suures testis oleks võinud olla ka www.arvutikeskus.ee, millega on mul olnud head kogemused, ning arvan, et ka paljudel teistel Eesti arvutigurudel. Nende poes on palju kaupa hea hinnaga. Ja veel võiksite muuta «Ostujuhi» tabeli selliseks, et igast tootest oleks kolm parimat ERINEVAS hinnaklassis. Muidu on nii, et näiteks mingi aeg oli kõrvaklappidest ainult kolm kallist mudelit. Nad on loomulikult head, aga kui mul pole nii palju raha, siis tahaksin ka vähema raha eest normaalseid klappe saada. Võiks olla ikka hinnaklassi järgi: hea säästuklassi toode, hea keskklassi oma ja hea tippasi profile. Ideaalis võiks muidugi mahutada ka igale tootele teise, alternatiivvariandi. Viimaseks pean mainima, et üheks heaks aastavahetuse kingiideeks pakkusite Logitechi UltraX klaviatuuri, kuid see pole sugugi hea toode. Sellel peab vajutama nuppe väga tugevalt ja sügavale, mida pole meeldiv teha, ning tihti jäävad mõned tähed sellepärast vahelt ära. Kõik muu on suurepärase ja laske samas vaimus edasi. Parimat! Silver

[digi] vastus:

● Aitäh kõigile kirjutajatele, kes saatsid meile oma ettepanekuid ajakirja sisu kaasajastamise kohta. Kõigi kirjade seast valisime seekord auhindamiseks välja kirja Silverilt, kellel on asjalikud ja konkreetset ettepanekud. Nagu lubatud, saab Silver auhinnaks meie eelmise kuu veebipoodide testist ostetud kraami. Tule oma auhinnale toimetusse järele.

konsoolid (Xbox, PS, PS2, PS3 jne), klaviatuurid, arvutihiired (eraldi grupid juhtmeta ja juhtmetega hiired) ja nii edasi. Võib-olla mõned välja toodud tooted pole teile testimisse jõudnud, aga olen lihtsalt välja pakkunud, mida võiksite veel sinna lisada. Nii et arvan, et üks asi, mida selle ajakirja juures kindlasti uuendada tasuks, on ostujuht. Minu arvates liiga kokkusuurutud, võiks ikka laiem olla.

Aga ega [digi] sellepärast halb ajakiri ole. Vas-tupidi! Jõudu ja loovust kogu [digi] meeskonnale. Loodan, et leidsite siit kirjust häid mõtteid, mida oma ajakirja uuendamisel kasutada. Margus.

[digi] vastus:

● Suur tänu ettepanekute eest, «Ostujuht» läheb tööpoolest kaasajastamisele ja võtame su soovitusi arvesse kui vähegi võimalik. Väga palju erinevaid grupe me sinna kahjuks teha ei saa, sest need ei mahu ära, aga üht-teist tuleb tõesti ümber korraldada.

[JÄRGMISEL KUUL]

● Nagu ikka, ootame teie kirju suure põnevusega. Sel kuul oli saak väga hea, aga loodame, et palju kirju tuleb ka järgmisel kuul. Parima kirja saatja saab auhinnaks Panasonicu laetavate akude komplekti.

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Must maagia ja mälu pulgad

[?] Mul üks sõber ütles, et on võimalik mälu pulk teha arvutis RAMiks. Ta ütles, et Windows 7-s on see võimalik, kuna ta isa olevat seda teinud. Tal oli alguses 4 GB RAMi ja ta oli pannud arvutile 4 GB mälu pulga taha ja olevat My Computeris asjad ära seadistanud. Ja nüüd on tal 8 GB RAMi. Minu idee olekski, et kui see on võimalik, et kas te saaksite selle panna oma ajakirja. Parimate soovidega, Aigar

[d] Mälu pulgast operatiivmälu teha ei saa. Su sõbra isa võttis kasutusele Windows Vista ja Windows 7 funktsiooni nimega ReadyBoost. ReadyBoost on Windowsi võimalus kasutada väikmäluseadet puhverdatud andmete hoidmiseks. Puhverdatud andmete väikmälul hoidmine võimaldab vabana hoida osa operatiivmälu ning on kiirem lahendus kui andmete tavalisel kõvakettal hoidmine ja sealt laadimine. ReadyBoosti kasutuselevõtuks pole tarvis teha muud, kui mälu pulk arvutiga ühendada ja AutoPlay dialoogiaknas valida Speed up my system. Kui AutoPlay on keelatud, siis saad sa ReadyBoosti sisse lülitada näiteks My Computeri kaudu, märkides kettaseadme atribuutide vahekaardil ReadyBoost valiku Use this device. ReadyBoosti kasutamiseks peab mälu pulk olema piisavalt kiire, seda testib Windows ise. Aeglase mälu pulgaga ReadyBoost ei tööta.

Mälu pulga operatiivmäluks võlumise trikki osakavad ainult sõprade isad.

6. Arvutiühendus võiks olla standardile vastav (mini-USB). 7. Mälu kaart ei maksaks palju (SD). 8. Võiks olla RAW-vormingu tugi. 9. Statiivikeere võiks ühilduda optilise teljega. 10. Kasutamine oleks loogiline. Kas ma tahan palju? Martin

[d] [digi] oleks hirmus õnnelik, kui säärane kaamera oleks olemas, me telliks selle kohe tervele toimetusele. Paraku jääb see vaid unistuseks. AA-akud, välise väiklambi võimalus ja objektiiv keskme ühitatud statiivikeere - vali kolmest nõudmisest kaks ja sul on lootust midagi leida. Keerulisim on AA-akude ja statiivikeerme nõudmistega. AA-akud on veel kasutusel vaid mõnedes valitud mudelites, nt Canon PowerShot'i A-seerias, aga need kaamerad jäävad hätta teiste sinu nõudmistega. AA-akud on kasutusel ka PowerShot SX-is ja osades Kodaki EasyShare'i Z-seeria kaamerates, ent need on suuremapoolsed ja pole enam päris kompaktkamerad ning statiivikeerme paigutus on neil nihkes. Osta kas väike peegelkaamera, näiteks Olympuse E-410/420/620, AA-akudega Pentaxi K-m või K-x, väiksemapoolne Panasonic GH1 või suurem kompaktkamera, nt Canoni G-seeria. Kui sa tahad kõike ise sättida ja välist väiklampi kasutada, siis teevad väikesed kompaktkamerad sind ainult õnnetuks. Käi poes kiikamas ka Olympuse E-P1/P2/PL1 ja Panasonicu GF1.

Mis asi see Google on?

[?] Kust ma saaksin soetada endale Home Base'i, mille tutvustus oli viimases Digis. Kalle

[d] Osta mõnest veebipoest. Pixmanias maksab see praegu 1710 krooni. Kui lepid mõnda muud värvi seadmega, siis neid saab odavamalt ka kohalikest poodidest. Küsi poodidest printservereid, mis töötavad üle traadita ühenduse. Osad on mõeldud ainult printerite jaoks, aga osadel on ka muud lisavõimalused.

Utopist otsib kaamerat

[?] Mind sundis Teile kirjutama asjaolu, et mu vana digikaamera hakkab üles ütlema ning mõttes planeerin uue soetamist. Kas on olemas sellist kompaktkamerat, mis vastab järgmistele tingimustele. 1. Toiteallikas on tavalised AA-patareid või AA-akud. 2. Kaamerat on täielik käsitsipildistamisrežiim. Automaatikaga saab ilusaid pilte ainult õues ja sedagi suvel. 3. Mõõtudelt väike. Ei soovi peegelkaamerat. 4. Võimalus kasutada välist väiklampi. 5. Võimalus kasutada distantsjuhtimist.

Uinu vaikselt mu lind

[?] Mul on sülearvuti, mis on seadistatud kaane sulgemisel «magama» minema. Järgmisel korral kaant avades arvuti «ärkab» ja kõik aknad on endisel kohal ja programmid jätkavad tööd sama koha pealt. Kas selline asi suure arvuti puhul ka võimalik on? Tüütu on igal hommikul jälle kõiki vajalikke programme lahti teha. Windows on XP. Anne

[d] On võimalik. See võimalus on Windowsile ammast ajast sisse ehitatud, kuid vähesed kasutavad seda. Märgi Control Paneli jaotises Power Options vahekaardil Hibernate ruut Enable hibernation. Seda tehes tekitab Windows kõvakettale sinu operatiivmälu mahu suuruse faili, kuhu kirjutab terve mälu sisu hetkeseisus, kui sa arvuti «magama» paned. Järgmisel käivitamisel loetakse sealt failist andmed jälle mälu ja töö jätkub samalt kohalt, kust see pooleli jäi. Arvuti talveunerežiimi viimiseks vali Start menüüst Turn Off Computer, nagu tavaliselt, ent hoia avanenud aknas, kus on sul näha kolm valikut (Stand By, Turn Off ja Restart), all klahvi Shift. Seda tehes tekitab esimese nupu alla valik Hibernate. Endiselt Shift-klahvi all hoides klõpsagi nüüd kursoriga sellel nupul.

[PLAAT]

Heligoland

Massive Attack

● Selle Bristol'i bändi viies ja kauaoodatud stuudioplaat on mingis mõttes pettumus, sest see on väga turvaline, isegi palju turvalisem kui nende eelmine album «100th Window». Paari aasta tagune kontsert Saku Suurhallis oli natuke petlik ja jättis Massive Attackist natuke teravama ja kuulajat rohkem ärritavana ning heas mõttes kõrva kriipiva mulje.

Paberil on kõik väga lahe – lauluhäälega lõövad kaasa mitmed tuntud külalised, näiteks Martina Topley-Bird ja Gorillaz'e Damon Albarn.

Aga plaadil ei hakka kõik see tööle nii, nagu tahaks, kuigi muusikaliselt kannapööret tehtud pole, vaid aetakse edasi sedasama hämaramat elektroonilist rida. Mõned lood on sellised, mis on eraldi võetuna suurepärased ja haaravad kuulajat kohe ja massiveattacklikult. «Paradise Circus» Hope Sandovaliga ja «Rush Minute», kus laulab bändi üks alustala Robert Del Naja, on meistriteosed, mille järgi seda plaati hiljem teatakse.

«Heligoland» on mõnus ja sujuv kuulamine, kuid üllatustevaba ja turvarihmadega topelt kinni tõmmatud. Aga uut «Mezzanine'i» on ehk ka natuke palju tahta ...

[d] MARTIN METS

[RAAMAT]

Accelerando

Charles Stross

● «Accelerando» on novellikogumik, mis eesti keeles ilmus eelmisel aastal, tervikuna anti välja aastal 2005, kuid mille lood on kirjutatud aastail 2001-2004. Raamat jutustab ühe perekonna kolme põlvkonda läbiva loo järjest kiirenevast tehnoloogilisest progressist ja sellest, mida see meie tuleviku jaoks tähendada võiks. «Accelerando» lood on väga tehnilised ja ilma laialdaste tehnoloogiliste üldteadmisteta läheb kogu sisu lugejal ilmselt kaugelt üle pea. Ideede puudust autoril pole olnud ja näha on, et ta tehnilist teemat valdab. Strossil on vägagi nutikaid uudseid teemaarendusi, mis mõtteainet annavad, ja pilt, mida ta tulevikust maalib, on mõnes mõttes täiesti loogiline ja reaalne. Kuid liigtehnilisus on minu jaoks ka raamatu nõrkuseks, sest tohutult palju sõnamulinat kuulatakse detailidele, mis on mõeldud näitama, mida kõike autor teab, kuid mis loole midagi ei lisa. Mõttetut eputamist on kohutavalt palju ja kus on võimalik keerulisemalt öelda, seal Stross seda ka teeb. Näiteks selmet öelda «5 aastat», ütleb autor «160 miljonit sekundit». Geekspeak muutub peagi väsitavaks ja segab loosse süvenemast. «Accelerando» on raamat, mille nautimiseks tuleb osata sisu vormist lahutada. Mina ei oska.

[d] SVEN VAHAR

[RAAMAT]

Tule taevas appi

Arto Paasilinna

● Mulle meeldib nii soomlaste kirjandus, muusika kui ka kinokunst. Selles on midagi, mis kohe tõmbab naaberriiigi kultuuriga tutvust tegema. Õnneks avaldatakse heade soome kirjanike teoseid ka eesti keeles.

Arto Paasilinna on üks minu suurimaid lemmikautoreid soome kirjandusest. Juba tema 1995. aastal eesti keeles ilmunud «Jänese aasta» (tänu Loomingu Raamatukogule) oli väga hea kraam. Enne seda raamatut on eesti keeles ilmunud viis Arto Paasilinna raamatut, see on siis kuues, mis Soomes ilmus juba 1980. aastal.

Vaatamata sellele, et teose ilmumisest originaalis on möödunud 30 aastat, tuleb tunnistada, et see sobib lugemiseks ka praegu üsna hästi. Tegemist taaskord eheda Paasilinna romaaniga, milles on huumorit, irooniat nii peategelase enda kui ka soomlaste üle, kurbust ja melanhooliat, kuid siiski pääseb võidule positiivne alatoon. Võib ju küsida, kas surmaga tasub ja saab nalja teha (peategelane saab ju raamatu esimestel lehekülgedel surma ja liigub edasi hoopis vaimude/surnute maailmas), kuid Paasilinna kinnitab, et saab küll ja hullu pole selles midagi. Raamat neile, kes soome kirjandusest ja kultuurist lugu peavad.

[d] MARKO TIIDELEPP

[PLAAT]

Hellbilly Deluxe 2: Noble Jackals, Penny Dreadfuls and The Systematic Dehumanization of Cool

Rob Zombie

● Vaatamata pikale pealkirjale ei pea sisus pettuma.

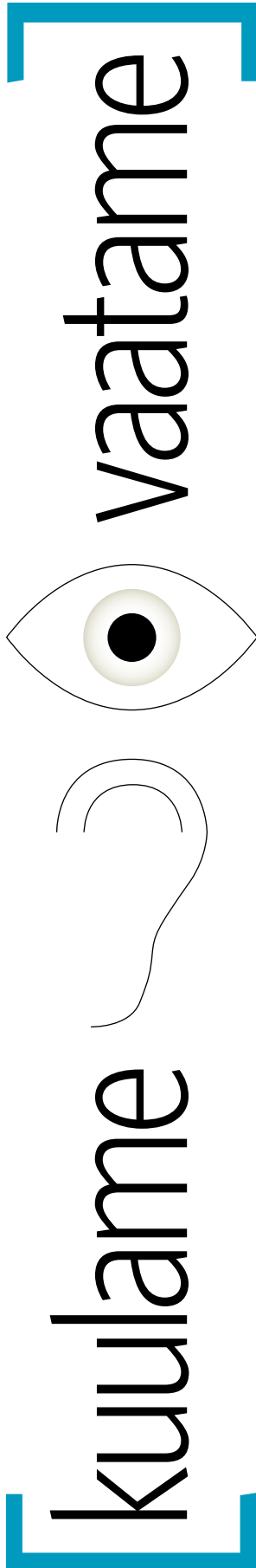
Rob Zombie oli ju aastail 1985-1998 USA metalbändi White Zombie ninamees, kuid pärast seda otsustas soolokarjääri kasuks ja nüüd on see juba tema neljas sooloplaad. Mõnes mõttes on see plaat ka esimene, sest esimest korda teeb Rob Zombie muusikat oma tuuribändiga ja seda teevad nad vägagi hästi, sest ülikõva minekuga on plaat küll. Tasub kuulata kas või plaadi viimast lugu, kümne minuti pikkust oopust «The Man Who Laughs», milles on ligi 4 minutit pikk trummisoolo.

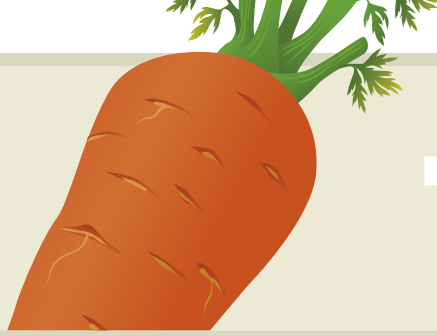
Plaadil on häid kitarre, võimsat basskitarri ja ülihaid rütmilahendusi ja mulle meeldib seegi, kui rokimehed julgevad kasutada süntesaatoreid. Ent Rob Zombie toob mängu viiuldiki!

Väga kõva plaat ja suurepärase plaadiümbris!

[d] MARKO TIIDELEPP

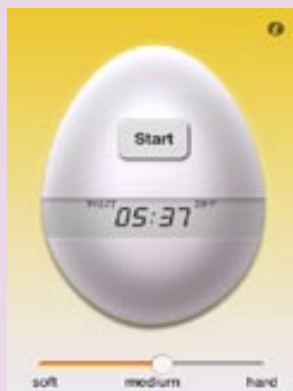

PÄEVIK

Kuidas keeta muna?

● Ma olen alati mõelnud, et need inimesed, kes teatris või kinos ei taipa oma telefoni välja lülitada, on ikka jobud küll. Kas on siis tõesti nii raske meeles pidada, et enne saali pimenemist tuleks see väike liigutus ära teha?! Ja kui sul hakkabki telefon filmi või etenduse ajal helisema, siis ole hea, saa aru, et see on sinu oma ja pane ta kähku vait. Ma olen küllalt näinud oma põhjatutes käekottides tuulavaid tädikesi, kelle Nokia karjub üle kogu saali seda kuulsat Nokia *tune*'i. Ja nüüd olen ma ka ise nende nõmedate inimeste hulgas.

18. veebruar. Kino Artis, Tallinn. Vaatan filmi, saal on pime. Järsku kostub mu ümbrusest see tuttav iPhone'i helin, mida vist 99,999 protsenti iPhone'i-omanikest ei ole ära vahetanud. Tean, et panin oma telefoni vibra peale ega pööra helinale seetõttu erilist tähelepanu. Nõudlik meloodia aga piniseb edasi, kuni saan aru, et see on tõesti minu telefon, mis nõnda lärmab. Piinlik, väga piinlik. Ja ühtlasi ka esimene suurem iPhone'i disainiviga: telefoni küljel olev nupp, mis lülitab vibra ja helina vahel, kipub püksitaskus tihtipeale iseenesest asendit vahetama. Ja nii oligi juhtunud: kuni ma Artise toolis filmi ajal nihelesin, oli nupp nihkunud vibra pealt

Just nii saab telefoni abil ideaalse keedumuna.

Nupp iPhone'i küljel liigub iseenesest paigast

helina peale ja mina sattusin kindlasti nii mõnegi filmisõbra pahameele alla. Nüüdsest panen helina iga kord ka käsitsi vaikseks, sest mine tea, kunas nupp taskus jälle iseenesest asendit vahetada otsustab.

13. veebruar. Kuidas keedab iPhone'i-omanik muna? Lihtne. Ostab 0,79 euro eest Scientific Egg Timer 1.1, ütleb programmile, kui suur muna tal on ja kui külm oli külmik. Egg Timer määrab GPSiga munakeetja hetke kõrguse merepinnast (sest kõrgemal kulub muna keetmiseks vähem

aega) ja ütleb siis täpse aja, kui kaua muna keetma peab. Tulemus sai oivaline.

20. veebruar. Arvutan kokku, et olen iTunesi rakendustepoodi jätnud väikese varanduse, kusjuures täiesti kasutult. Viimaste kuude jooksul olen sealt ostnud üsna palju mängu, kusjuures pärast põgusat proovimist pole neid enam kordagi avanud. FIFA 10 ja GTA: Chinatown Wars 7,99 eurot tükk, NBA Live 5,49 eurot. Lisaks veel lugematu hulk muid, odavamaid ja tasuta mängu, millest ükski pole suutnud mu tähelepanu pikaks ajaks köita: Pocket God, Catan, FaceFighter, Spore, Worms, Bookworm, FlightControl ja nii edasi. Mõnda neist olen mänginud pikemalt, enamikku aga vaid korra-paar.

● EMT andis [digi] aastaks ühe iPhone 3GS-i testida

KUU MACI-UUDIS

iPad tuligi ära!

● Nagu arvata oli, tutvustaski Apple avalikkusele tahvelarvutit iPad. Reaktsioonid on olnud vastakad, mõned nimetavad seda nii interneti kui meedia revolutsiooniks, teised jälle kasutuks vidinaks. Meil on õhkõrn lootus testida iPadi juba [digi] aprillinumbris, nii et jälgige tähelepanelikult!

KUU IPHONE'I-NIPP

MSN nüüd 24/7

● Lõpuks ometi tuli ka iPhone'ile välja Meebo klient ehk nii MSNis kui kõigis muudes keskkondades, mida Meebo toetab, saab nüüd ka iPhone'i-omanik telefoniga mugavalt *online* olla. Lahendus on märkimisväärselt geniaalne: Meebo server hoiab sind kogu aeg *online* ja kui keegi vestlust alustab, saadetakse *push*'iga vastav teade.

Meediaettevõtte Presshouse, mille tooteportfelli kuulub arvukalt juhtivaid ajakirju, sh **Naisteleht, Autoleht, Diivan, Digi, Saldo** jpm,

otsib oma meeskonda uut liiget:

REKLAAMIJUHT

Otsime ambitsioonikat müügiprofessionaali, kelle jaoks enese täiendamine ja arendamine on kirk, mitte kohustus.

Sinu töökohustuseks saaks reklaamlahenduste müük Presshouse'i trükimeedia- ja veebiväljaannetes.

Edukale kandidaadile pakume head tasu, tugevat kliendiportfelli ning koolitus- ja arenemisvõimalusi.

Kandideerimiseks palun saada oma CV ja motivatsioonikiri aadressile **reklaam@presshouse.ee**, märksõnaga "Reklaamijuht".

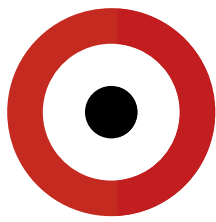
Kontaktisik: **Mart Parve**, tel 661 6186

Saldo

DIIVAN

KLICK

SINU DIGIPOOD

Parim hind Eestis!

Kvaliteetne ja soodne!

SÜLEARVUTI

HP Compaq Presario CQ61-405ey

KLICK

7990.-

järelmaks 251.- kuus
sissemakse 0%, periood 48 kuud

tavahind 10990.-

Müügil alates 09.03.2010.

15,6" BrightView laekraan

kuni 1918MB ATI Radeon HD
4200 graafika

kiire 320GB kõvaketas 7200rpm

- AMD Athlon II processor M320
- 3GB DDR2 mälu • Lightscribe DVD kirjutaja
- 300Mbps WiFi 802.11b/g/n
- kvaliteetsed Altec Lansing kõlarid
- 3xUSB • HDMI • täis asetusena ENG klaviatuur
- kaal 2,68kg • Windows 7 Home Premium

TV-ga suurepärase sülearvuti kodukasutajale!

SÜLEARVUTI
HP Pavilion
dv6-2010en

9990.-

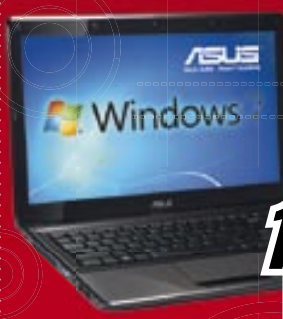
järelmaks 314.- kuus
sissemakse 0%, periood 48 kuud
tavahind 13990.-

DVB-T TV-kaart -
vaata TASUTA Digi TV-d!

kiire 320GB 7200rpm kõvaketas koos
kaitsesüsteemiga HP ProtectSmart

Windows 7 Home Premium

- AMD Turion II Dual Core protsessor M500
- 15,6" HD laekraan
- 4GB mälu • Lightscribe DVD kirjutaja
- 2302MB ATI Radeon HD 4530 graafika
- HDMI • 4xUSB • Firewire
- e-SATA • kaal 2,88kg

Uus tehnoloogia kvaliteetses kestas!

SÜLEARVUTI
Asus K52F

11497.-

järelmaks 362.- kuus
sissemakse 0%, periood 48 kuud
tavahind 13990.-

Intel Core protsessor i3 - 330

500GB kõvaketas

Windows 7 Home Premium

- 15,6" HD LED taustvalgustusega laekraan
- 4GB mälu • DVD kirjutaja
- kuni 1292MB Intel GMA 4500M graafika
- 300Mbps b/g/n Wifi
- kvaliteetsed Altec Lansing kõlarid • HDMI • 3xUSB
- aku kestus kuni 4 tundi • kaal ainult 2,6kg

Kasutajasõbralik, võimekas ja soodne!

DIGIKAAMERA

Olympus
FE-5020

1490.-

tavahind 2990.-

resolutsioon 12MP

5x opt. zoom (24-120mm) lainurk

eesti- ja venekeelne menüü

- õhuke metallkorpus • intelligentsed Auto režiim
- täiustatud näotuvastustehnoloogia
- automaatne jälgivastustamine abistab liikuvate objektide pildistamisel
- 2,7"/6,9cm LCD ekraan
- XD ja microSD mälukaardi pesa • kaal vaid 107g

Väga kompaktne ja säästlik!

TINDIPRINTER
Epson Stylus
SX115

599.-

tavahind 990.-

printer 5760x1440 dpi

skanner 600x1200 dpi

printimiskiirus kuni 30 lk/min

- eraldi asetatavad tindikassetid • USB2.0 liides
- DURABrite Ultra vee- ja tahumiskindlad tindid

Stiilne ja turvaline väline kõvaketas!

VÄLINE KÕVAKETAS
Hitachi Simple Drive R3

HITACHI

1000GB/1.0TB

alumiiniumist korpus

Hitachi Backup tarkvara

1290.-

tavahind 1790.-

- AutoBackup funktsioon • Smart Power funktsioon
- kuni 480Mb/s • USB2.0 liides • garantii 3 aastat

diagonaal
32"

LCD TV
Sharp LC32SH7E

SHARP

Seinakinnitus kauba peale!
väärtusega 590.-

5990.-

järelmaks 188.- kuus
sissemakse 0%, periood 48 kuud
tavahind 7990.-

32" (81cm) laekraan

DVB-T MPEG4 digitiitüner

valmistatud Jaapanis!

- resolutsioon 1366 x 768p
- reageerimisaja 6ms
- 3xHDMI • 2xS-Card • VGA

Naudi talve 3 kuulise maksepuhkusega.

Ostes toote Klickist Swedbanki järelmaksuga märtsis hakkad maksa juunis 2010. Täpset informatsiooni kampaania ja krediitkulukuse määra kohta küsi klientteenindajalt.

Kampaania kestab 03.03.2010 - 31.03.2010. Kaupa on piiratud koguses.

Tallinn: Kristiine Kaubanduskeskus (Endla 45), tel. 6668116, E-P 10-21; Rocca Al Mare Kaubanduskeskus (Paldiski mnt 102), tel. 6668155, E-P 10-21; Ülemiste Kaubanduskeskus (Suur-Sõjamäe 4), tel. 6668159, E-P 10-21; Järve Kaubanduskeskus (Pärnu mnt 234/238), tel. 6668154, E-P 10-21; Lasnamäe Centrum (Mustakivi tee 13), tel. 6668128, E-P 10-21; Mustika Kaubanduskeskus (Tammisaare tee 116) 6668151, E-R 10-20, L-P 10-18; Sikupilli Kaubanduskeskus (Tartu mnt 87), tel. 6668156, E-P 10-21; Tartu: Lõunakeskus (Ringtee 75), tel. 6668153, E-P 10-21; Kaubanduskeskus Eeden (Kalda 1c), tel. 6668164, E-P 10-21; Raatuse Kaubamaja (Raatuse 20), tel. 6668163, E-R 10-19, L 10-16; Pärnu: Kaubamajakas (Papiiniidu 8/10), tel. 6668152, E-P 10-20; Viljandi: Viljandi Centrum (Tallinna mnt. 24), tel. 6668166, E-R 9-19, L 9-17, P 9-15; Jõhvi: Kaubanduskeskus Tsentraal (Kesk-väljak 4), tel. 6668168, E-R 10-19, L 10-16; Rakvere: Põhjakeskus, tel. 6668177, E-P 10-20; Valga: Valga Maxima (Jaama 2b), tel. 6668121, E-R 10-19, L 10-16; Paide: Ringtee 2, tel. 6668124, E-L 10-19, P suletud; Kuressaare: Auriga Keskus (Tallinna tn. 88), tel. 6668117, E-P 10-20